

**BC "Mobiasbancă - Groupe Societe
Generale" S.A.**

**Situații Financiare
pentru anul încheiat la
31 decembrie 2018**

**Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de
Raportare Financiară**

Cuprins

Raportul Auditorului Independent

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018 2

Situația Poziției Financiare la data de 31 decembrie 2018 3

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018 4

Situația Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018 5

Note Explicative la Situațiile Financiare 6-129

Building a better
working world

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare ale BC Mobiasbanca - Groupe Societe Generale S.A. („Banca”) care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2018, situatia rezultatului global, situatia modificarilor capitalului propriu si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare a Bancii la data de 31 decembrie 2018, ca si asupra performantei financiare si a fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS).

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Moldova si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare consolidate si individuale din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului situatiilor financiare consolidate si individuale in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat in acel context o descriere a modului in care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am indeplinit responsabilitatile descrise in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv in legatura cu aceste aspecte cheie. In consecinta, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate sa raspunda - la

Building a better
working world

evaluarea noastra cu privire la riscul de erori semnificative in cadrul situatiilor financiare. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare anexate.

Aspect cheie de audit

Deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor

Creditele si avansurile acordate clientilor reprezinta o parte semnificativa din totalul activelor Bancii la 31 decembrie 2018 (47.2%, fiind in valoare neta de 5,190,037 mii MDL). Ca rezultat al adoptarii cerintelor IFRS 9 Instrumente Financiare, in vigoare din 1 ianuarie 2018 Banca a implementat un model nou de estimare a ajustarilor de depreciere bazat pe Modelul Pierderilor Asteptate. Evaluarea de catre conducere a ajustarilor pentru pierderi din credite si avansuri acordate clientilor este un proces complex care presupune utilizarea de estimari si rationament profesional. O astfel de evaluare este in mod inerent incerta, presupunand predictia viitoarelor conditii macroeconomice in mai multe scenarii, precum si o analiza a bonitatii expunerilor utilizand modele bazate pe o serie de date istorice si ipoteze respectiv o apreciere a valorii si a termenelor de recuperare a garantiilor.

Mai departe aceste Modele si tehnicile de estimare folosite implica utilizarea de catre conducere, in mod semnificativ, a rationamentului profesional in ceea ce priveste adecvarea segmentarii expunerilor, identificarea expunerilor pentru care riscul de credit a crescut semnificativ, includerea informatiilor macroeconomice previzionale, precum si al asa numitelor "management overlays" necesare pentru a reflecta circumstante care nu pot fi surprinse de modelare.

Notele 2.4.1.1 si 2.5.8 la situatiile financiare prezinta mai multe informatii privind estimarea ajustarii pentru pierderi din credite si avansuri acordate clientilor.

Avand in vedere complexitatea cerintelor IFRS 9, masura in care solicita utilizarea rationamentului profesional in estimarea ajustarilor individuale si colective pentru pierdere si importanta creditelor si avansurilor acordate clientilor, acesta este considerat un aspect-cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, evaluarea metodologiei Bancii referitoare la identificarea indiciilor de depreciere si determinarea de catre conducere a pierderilor asteptate, inclusiv guvernanta privitoare la exercitarea rationamentelor profesionale cele mai importante. Analiza noastra a avut in vedere determinarea scenariilor macroeconomice si a ponderilor aferente, criteriile de determinare a Stadiului creditelor si modelele pentru determinarea parametrilor de risc de credit. Am evaluat de asemenea proiectarea si eficacitatea operationala a controalelor interne privitoare la monitorizarea calitatii creditelor si avansurilor acordate clientilor si a celor privitoare la determinarea ajustarilor pentru pierderi, inclusiv a celor privind sistemele relevante si calitatea datelor care au stat la baza calculelor.

Pentru ajustarea de pierdere a creditelor depreciate evaluate la nivel individual (Stadiul 3) analiza noastra s-a concentrat pe creditele cu un impact potential mare asupra situatiilor financiare consolidate si individuale si a avut in vedere ipotezele cheie care au stat la baza

EYBuilding a better
working world

identificarii si cuantificarii deprecierii, cum sunt cele privind estimarea fluxurile de numerar asteptate, inclusiv cele privind valoarea realizabila a garantiilor si estimarile de recuperare in caz de nerambursare. In acest sens am comparat cu informatiile de piata disponibile utilizand experienta noastra profesionala in domeniu. Specialistii nostri in evaluare au fost implicati, dupa caz, in procedurile noastre de audit.

Pentru pierderile asteptate din creditele pentru care riscul de credit nu a crescut semnificativ de la recunoasterea initiala (Stadiul 1) si pentru creditele la care riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoasterea initiala (Stadiul 2) am testat, implicand specialistii nostri in riscul de credit, modelele cheie dezvoltate de conducere.

De asemenea, am analizat caracterul adecvat al informatiilor prezentate de Banca in situatiile financiare cu privire la expunerea la riscul de credit.

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sisteme IT ce presupun procese si controale automatizate asupra capturarii, stocarii si procesarii informatiei. O componenta importanta a acestui sistem de control intern presupune existenta si aderarea la procese si controale de acces al utilizatorului si de management al modificarilor cu caracter adecvat. Aceste controale sunt in special importante pentru ca asigura ca accesul si modificarile asupra sistemelor si datelor IT sunt efectuate de persoane autorizate intr-un mod adecvat.

Mediul IT al Bancii este complex, avand un numar semnificativ de sisteme si baze de date interconectate. Dat fiind gradul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si data fiind complexitatea mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit s-a concentrat asupra acestui aspect. De aceea consideram ca acest domeniu reprezinta un aspect-cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am axat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru procesul de raportare financiara. Deoarece procedurile de audit asupra sistemelor IT necesita o pregatire specifica, am implicat specialistii nostri IT in efectuarea procedurilor de audit.

Auditul nostru a inclus, printre altele, urmatoarele proceduri:

- Intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea sistemelor IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de importanta sistemului pentru raportarea financiara si de existenta de proceduri automate care sunt derulate de respectivul sistem.
- Am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati aveau posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante

Building a better
working world

- Am testat eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator.
- Am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii IT si a celor dependente de aplicatii IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul anual, dar nu includ situatiile financiare si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Conducerea este responsabila pentru alte informatii. Raportul anual urmeaza sa fie disponibil dupa emiterea raportului de audit.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu vom exprima nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare, responsabilitatea noastra este de a cita aceste alte informatii si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca acestea par sa includa erori semnificative.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS), si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de frauda, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Building a better
working world

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau frauda si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de frauda fie de eroare si sunt considerate semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoieli semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.

Building a better
working world

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte in raportul nostru de audit, cu exceptia cazului in care legislatia sau reglementarile impiedica prezentarea publica a aspectului respectiv sau a cazului in care, in circumstante extrem de rare, determinam ca un aspect nu ar trebui comunicat in raportul nostru deoarece se preconizeaza in mod rezonabil ca efectele negative ale acestei comunicari depasesc beneficiile interesului public al comunicarii respectivului aspect.

In numele

ICS Ernst & Young SRL
Licenta Seria A MMII
Nr. 051506 din 16.05.2006

Lilia Colin
Auditor Licențiat
Nr. Certificatului de calificare a auditorului Seria
AG, Nr.0036 din 15.01.2016
Nr. Certificatului de calificare a auditorului
institutiilor financiare Seria AIF 0029 din
15.11.2018

Chisinau, Republica Moldova
30 aprilie 2018

Situația Rezultatului Global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018

	Nota	2018	2017
(in mii lei moldovenești)			
Venituri aferente dobânzilor	3	623,291	622,917
Cheltuieli aferente dobânzilor	3	(180,788)	(181,208)
Venitul net aferent dobânzilor		442,503	441,709
Venituri aferente taxelor și comisioanelor	4	169,602	162,692
Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor	4	(63,863)	(63,935)
Venitul net aferent taxelor și comisioanelor		105,739	98,757
Venitul net din tranzacționare	5	126,566	126,451
Cheltuieli din deprecierea activelor financiare	6	(16,350)	(43,908)
Alte venituri	7	13,859	558
Venitul bancar net		672,317	667,475
Cheltuieli cu personalul	8	(172,146)	(142,950)
Amortizarea mijloace fixe	17	(25,110)	(27,113)
Amortizarea activelor nemateriale	18	(18,558)	(11,390)
Alte cheltuieli	9	(126,969)	(128,914)
Venit net până la impozitare		329,534	313,200
Impozit pe profit	10	(33,869)	(35,521)
Venit net al perioadei de gestiune		295,665	277,679
Rezultat pe acțiune (în MDL)	11	29,58	27,78

Notele explicative anexate de la paginile 6-129 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Antoine Gabizon
 Președintele Comitetului de Direcție
 BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale"

30 aprilie 2018

Situația Poziției Financiare la data de 31 decembrie 2018

	Nota	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	12	2,849,558	2,341,539
Credite și avansuri acordate băncilor	13	1,675,171	1,771,186
Instrumente financiare derivate		(218)	210
Active financiar la valoarea justă prin contul de profit și pierderi	16	2,199	-
Active financiare – credite și creanțe	15	-	1,143,937
Active financiare – disponibile pentru vânzare	16	-	1,031
Credite și avansuri acordate clienților	14	5,190,037	4,641,003
Instrumente de datorie la cost amortizat	15	1,050,553	-
Alte active	19	40,069	31,404
Imobilizări corporale	17	142,447	146,921
Impozit amânat	10	4,151	1,734
Imobilizări necorporale	18	31,112	35,669
Total active		10,985,079	10,114,634
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală		-	21
Datorii față de bănci	20	1,376	3,454
Instrumente financiare derivate		(777)	120
Datorii față de clienți	21	8,276,951	7,487,646
Împrumuturi de la instituții financiare	22	916,995	959,911
Alte datorii	23	109,272	101,885
Provizioane	24	43,389	42,184
Total datorii		9,347,206	8,595,221
Capitaluri proprii			
Capital social	25	100,000	100,000
Bonuri de trezorerie	25	(56)	(56)
Primă de acțiune		151,410	151,410
Capital de rezervă		10,674	10,674
Rezerva prudențială		162,923	174,640
Rezultatul raportat		1,212,922	1,082,745
Total capitaluri proprii		1,637,873	1,519,413
Total datorii și capitaluri proprii		10,985,079	10,114,634

Notele explicative anexate de la paginile 6-129 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Antoine Gabizon
 Președintele Comitetului de Direcție – CEO
 BC "Mobiasbancă – Groupe Societe Generale" S.A.

30 aprilie 2018

Situația Modificărilor Capitalului Propriu pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018

	Capital social	Bonuri de trezorerie	Primă de acțiune	Capital de rezervă	Rezerva prudențială	Rezerve	Rezultatul raportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2017	100,000	(56)	151,410	10,674	133,268	8,114	1,001,533	1,404,943
Profit net	-	-	-	-	-	-	277,679	277,679
Rezerva prudențială	-	-	-	-	41,372	(8,114)	(33,258)	-
Dividende	-	-	-	-	-	-	(163,209)	(163,209)
Sold la 31 decembrie 2017	100,000	(56)	151,410	10,674	174,640	-	1,082,745	1,519,413
Impact din aplicarea IFRS9	-	-	-	-	(11,717)	-	(31,563)	(43,280)
Sold deschidere retratat	100,000	(56)	151,410	10,674	162,923	-	1,051,182	1,476,133
Profit net	-	-	-	-	-	-	295,665	295,665
Dividende	-	-	-	-	-	-	(133,925)	(133,925)
Sold 31 decembrie 2018	100,000	(56)	151,410	10,674	162,923	-	1,212,922	1,637,873

Capitalul de rezervă reprezintă o rezervă statutară ne-distribuită care în concordanță cu legislația constituie 10% din capitalul social.

Capitalul de rezervă prudențial (rezerva prudențială) reprezintă o rezervă generală destinată acoperirii riscurilor bancare aferente diferențelor între reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale în conformitate cu SIRF, și valoarea calculată dar neformată a reducerilor pentru pierderi din depreciere a activelor și provizioanelor pentru angajamente condiționale, în conformitate cu reglementarea prudențială. Această rezervă a fost creată în anul 2012, în conformitate cu Planul de Conturi aprobat de Banca Națională a Moldovei și nu poate fi distribuită.

Notele explicative anexate de la paginile 6-129 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Situația a Fluxurilor de Trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018

	Nota	2018	2017
(în mii lei moldovenești)			
Activitatea operațională			
Venit net până la impozitare		329,534	313,200
Ajustări pentru articolele nemonetare			
Uzura și amortizarea	15,16	43,667	38,503
Pierderi din ieșirea mijloacelor fixe	8	216	1,038
Venitul net din deprecierea activelor financiare	6	(12,255)	(43,908)
Pierderi/Venituri de la schimbul valutar		25,284	(97,505)
Venitul din dobânzi		(623,291)	(622,917)
Cheltuieli aferente dobânzilor		180,788	181,208
Impozit pe profit	9	(33,869)	(35,521)
Modificări în :			
Rezerve obligatorii		(367,565)	(327,710)
Datorii față de bănci		3,393	4,166
Credite și avansuri acordate clienților		(590,672)	(732,546)
Alte active		(9,796)	29,375
Majorarea / (reducerea) depozitelor de la bănci		(2,078)	(607)
Majorarea / (reducerea) depozitelor clienților		789,889	442,025
Majorarea altor datorii		3,392	13,039
Fluxurile primite (utilizate) în activitatea operațională până la dobânzi		(263,363)	(838,160)
Plăți privind dobânzile		(177,662)	(185,160)
Dobânzi primite		636,893	609,805
Impozit pe profit achitat		1,196	(34,222)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea operațională		197,064	(447,737)
Activitatea investițională			
Achiziționarea mijloacelor fixe		(20,352)	(29,473)
Achiziționarea activelor nemateriale		(14,001)	(18,803)
Încasări din vânzarea mijloacelor fixe		(182)	(420)
Achiziționarea hârtiilor de valoare păstrate pînă la scadență		(16,353,664)	(14,951,242)
Încasări din vânzarea hârtiilor de valoare investiționale		16,283,455	15,152,701
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea investițională		(104,744)	152,763
Activitatea financiară			
Majorarea netă a împrumuturilor de la instituții financiare		229,112	797,859
Rambursarea împrumuturilor către instituții financiare		(301,043)	(159,391)
Dividende plătite		(133,925)	(163,149)
Fluxurile nete primite/(utilizate) în activitatea financiară		(205,856)	475,319
Majorarea mijloacelor bănești și a echivalentelor lor		(113,536)	180,345
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 1 ianuarie	26	2,686,605	2,506,260
Mijloacele bănești și echivalentele lor la 31 decembrie	26	2,573,069	2,686,605

Notele explicative anexate de la paginile 6-129 constituie o parte integrantă a rapoartelor financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

1 Informații despre entitate

Banca Comercială BC „Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” S.A. (în continuare „Banca”) a fost constituită în 1990 în Republica Moldova. Banca a fost înregistrată de Banca Națională a Moldovei („BNM”) ca Bancă Comercială în iulie 1990 și reorganizată în Bancă Comercială pe Acțiuni în anul 1996.

În iunie 2002 Banca a fost înregistrată din nou cu statut de Bancă Comercială pe Acțiuni de tip deschis, iar acțiunile ei au fost înregistrate și cotate la Bursa de Valori a Moldovei.

Sediul central al Băncii este amplasat pe adresa Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 81A, Chișinău, Republica Moldova.

Deținătoare a licenței bancare, BC “Mobiasbanca – Groupe Societe Generale” SA. oferă o gamă completă de servicii și operațiuni bancare agenților economici și persoanelor fizice.

La 31 decembrie 2018, rețeaua Băncii cuprinde 53 puncte de vânzări, din care 51 constituie puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat (2017: 54 puncte de vânzări: 52 puncte de vânzări universale, 1 agentie VIP și 1 punct de vânzare specializat).

Pe parcursul anului 2007 au avut loc modificări ale acționarului majoritar al Băncii – noul acționar a devenit Societe Generale, Franța, deținând 95.35% din capitalul acționar al Băncii. Societe Generale a fost creată în 1864 ca companie bancară, înregistrată în Franța. Sediul central este amplasat pe adresa Bulevardul Haussmann 29, 75009, Paris, Franța, și acțiunile sale sunt cotate la Bursa de Valori din Paris.

Pe parcursul anului 2008 a fost efectuată o mărire adițională a capitalului acționar al Băncii, ce a dus la modificarea structurii acționarilor majoritari, prin includerea a doi acționari noi – BERD, subscriind 8.84% din capitalul acționar al Băncii și BRD – Groupe Societe Generale S.A., subscriind 20% din capitalul acționar al Băncii. Ca rezultat al acestei tranzacții s-a micșorat cota de participare a Societe Generale, efectiv reprezentând 79.51% la sfârșitul anului 2008, luând în considerație acționarea lor în BRD.

2 Politici de contabilitate

2.1 Principii de bază utilizate la întocmirea rapoartelor financiare

Rapoartele financiare ale Băncii sunt întocmite în baza costului istoric, cu excepții pentru instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, activele financiare deținute la valoarea justă prin contul de profit și pierderi sunt evaluate la valoarea și activele financiare disponibile pentru vânzare. Instrumentele financiare pentru care nu este disponibilă o estimare sigură a valorii juste, sunt evaluate la cost minus provizioanele pentru pierderi.

2.2 Declarație de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS"), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.3 Prezentarea situațiilor financiare

Banca prezintă Situația poziției financiare în ordinea descrescătoare a lichidității. Analiza cu privire la recuperarea sau decontarea în perioada de până la 12 luni după data de raportare (curentă) și mai mult de 12 luni după data de raportare sunt prezentate în Nota 30.

Activele și obligațiile financiare nu sunt compensate și valoarea netă este raportată în situația financiară dacă și numai dacă există în mod curent un drept legal de compensare a valorilor recunoscute și există intenția de decontare pe o bază netă sau de valorificare a activelor și decontarea datoriei în mod simultan. Veniturile și cheltuielile nu sunt compensate în contul de profit, cu excepția cazului impus sau permis de orice standard de contabilitate sau de o anumită interpretare, și în special așa cum este specificat în politicile contabile ale Băncii.

2.4 Modificari ale politicilor contabile si ale informatiilor de furnizat

2.4.1 Standarde și interpretări noi și modificate

În situațiile financiare, Banca a aplicat în prima dată IFRS 15 *Venituri din contractele cu clienți*, IFRS 9 *Instrumente financiare* cu modificările ulterioare a IFRS 7 *Instrumente financiare: informații de furnizat*, intrate în vigoare pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2018. Natura și efectul schimbărilor ca rezultat implementării sunt descrise mai jos.

Banca nu a adoptat devreme alte standarde, interpretări sau amendamente care au fost emise, dar nu sunt în vigoare.

2.4.1.1 IFRS 9 Instrumente financiare

IFRS 9 a înlocuit IAS 39 pentru perioadele anuale de la 1 ianuarie 2018

Banca nu a retratat informații comparative pentru 2017 pentru instrumentele financiare în domeniul de aplicare al IFRS 9. Prin urmare, informațiile comparative pentru anul 2017 sunt raportate conform IAS 39 și nu sunt comparabile cu informațiile prezentate pentru anul 2018. Diferențele care decurg din adoptarea IFRS 9 au fost recunoscute direct în rezultatul reportat la 1 ianuarie 2018 și sunt prezentate la punctul 2.8.

2.4.1.1.1 Schimbări în clasificarea și măsurare

Pentru a determina categoria de clasificare și de măsurare, IFRS 9 impune ca toate activele financiare, cu excepția instrumentelor de capitaluri proprii și a instrumentelor financiare derivate, să fie evaluate pe baza unei combinații a modelului de afaceri al băncii pentru gestionarea activelor și a caracteristicilor fluxurilor de numerar contractuale ale instrumentelor.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.4 Modificari ale politicilor contabile si ale informatiilor de furnizat (continuare)

2.4.1.1.1 Schimbări în clasificarea și măsurare (continuare)

Categoriile de măsurare IAS 39 privind activele financiare (valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL), disponibile pentru vânzare (AFS), păstrate până la scadență și costul amortizat) au fost înlocuite cu:

- Instrumente de datorie la cost amortizat
- Instrumente de datorie la valoarea justă prin alte venituri globale (FVOCI), cu câștiguri sau pierderi reciclate la profit sau pierdere la derecunoaștere
- Instrumentele de capitaluri proprii ale FVOCI, fără reciclarea câștigurilor sau pierderilor în contul de profit și pierdere la derecunoaștere
- Active financiare FVPL

Contabilitatea pasivelor financiare rămâne în mare măsură aceeași cu cea din IAS 39.

Clasificarea activelor și pasivelor financiare de către Bancă este explicată în Nota 2.5.5. Impactul cantitativ al aplicării IFRS 9 la 1 ianuarie 2018 este prezentat în nota 2.8.

2.4.1.1.2 Schimbări în calcularea provizioanelor

Adoptarea IFRS 9 a modificat în mod fundamental contabilitatea Băncii pentru deprecierea pierderilor din împrumuturi prin înlocuirea abordării pierderii suportate de IAS 39 cu o abordare anticipată a pierderii de credite (ECL). IFRS 9 impune ca Banca să înregistreze o cotă pentru ECL pentru toate creditele și alte active financiare datorate, care nu sunt deținute la FVPL, împreună cu angajamentele de împrumut și contractele de garanție financiară. Alocația se bazează pe ECL asociate cu probabilitatea de neplată în următoarele douăsprezece luni, cu excepția cazului în care a existat o creștere semnificativă a riscului de credit de la origine. În cazul în care activul financiar îndeplinește definiția creditului cu deficiență de credit cumpărat sau inițiat (POCI), indemnizația se bazează pe modificarea datelor ECL pe întreaga durată de viață a activului.

Detalii privind metoda deprecierei băncii sunt prezentate în Nota 2.5.8. Impactul cantitativ al aplicării IFRS 9 la 1 ianuarie 2018 este prezentat în Nota 2.8.

2.4.1.2 IFRS 7R

Pentru a reflecta diferențele dintre IFRS 9 și IAS 39, IFRS 7 Instrumente financiare: informații de furnizat, a fost actualizat și Banca l-a adoptat împreună cu IFRS 9 pentru începutul 1 ianuarie 2018.

Modificările includ:

- Prezentări de tranziție, așa cum se arată în Nota 2.8
- Informații detaliate calitative și cantitative despre calculul pierderii așteptate, cum ar fi ipotezele și intrările utilizate, sunt prezentate în Nota 27.1.2

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.4 Modificari ale politicilor contabile si ale informatiilor de furnizat (continuare)

2.4.1.2 IFRS 7R (continuare)

Banca a încheiat următoarele evaluări pe baza faptelor și împrejurărilor care existau la data cererii inițiale la 1 ianuarie 2018:

- modelele de afaceri în care Banca deține și gestionează activele financiare
- să continue sau să revocă denumirile anterioare ale activelor financiare și ale datoriilor financiare pe care le-a măsurat la FVTPL
- Pentru datoriile financiare pe care le-a continuat să le desemneze drept FVPL, indiferent dacă prezintă impactul modificărilor, propriul risc de credit în OCI ar crea sau mări o nepotrivire contabilă în profit sau pierdere
- să aleagă clasificarea anumitor instrumente de capitaluri proprii care nu sunt deținute pentru tranzacționare ca FVOCI

Reconcilierea de la deschidere până la închiderea provizioanelor ECL este prezentată în notele 13.1, 14.1, 15.1 și 19.

2.4.1.3 IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții

În mai 2014, IASB a emis IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții care înlocuiește toate cerințele de venituri existente și interpretările aferente și este aplicabil pentru perioadele anuale începând cu 1 ianuarie 2018. IFRS 15 a redefinit principiile de recunoaștere a veniturilor și se aplică tuturor contractelor cu clienții, alții decât contractele care intră sub incidența altor standarde (de exemplu, veniturile din dobânzi și comisioane integrate instrumentelor financiare care ar intra în domeniul de aplicare al IFRS 9 și veniturile din leasing). Anumite cerințe din IFRS 15 sunt, de asemenea, relevante pentru recunoașterea și măsurarea câștigurilor sau pierderilor rezultate din cedarea activelor nefinanciare care nu sunt în cursul normal al activității.

IFRS 15 stabilește un model în cinci pași pentru a ține cont de veniturile rezultate din contractele încheiate cu clienții și impune ca veniturile să fie recunoscute într-o sumă care reflectă aprecierea la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferului de bunuri sau servicii unui client.

Banca a adoptat IFRS 15 utilizând metoda retrospectivă completă de adoptare, care impune reluarea datelor comparative. Multe dintre fluxurile de venituri ale băncii (de exemplu, veniturile din dobânzi, câștigurile și pierderile din instrumente financiare) nu intră sub incidența IFRS 15 și, prin urmare, contabilizarea acestor fluxuri nu s-a modificat ca urmare a adoptării IFRS 15. Veniturile băncii fluxurile cărora intră sub incidența IFRS 15 se referă la veniturile din taxe și comisioane prezentate în Nota 4.

Efectul tranziției asupra perioadei curente nu a fost dezvăluit, deoarece standardul prevede un obiectiv practic opțional de a nu face acest lucru. Banca nu a aplicat niciuna dintre celelalte opțiuni practice opționale disponibile disponibile la tranziție. Adoptarea IFRS 15 nu a avut niciun impact asupra capitalului băncii.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.4 Modificari ale politicilor contabile si ale informatiilor de furnizat (continuare)

2.4.1.4 IFRS 2 Clasificarea și evaluarea tranzacțiilor de plată pe bază de acțiuni (amendamente)

Modificările prevăd cerințe privind contabilizarea efectelor condițiilor de intrare și neimpozitare asupra măsurării plăților pe bază de acțiuni decontate în numerar, pentru tranzacții pe bază de acțiuni cu o caracteristică netă de decontare pentru obligațiile privind impozitarea cu reținere la sursă și pentru modificarea termenilor și condițiile unei plăți pe bază de acțiuni care modifică clasificarea tranzacției de la o operațiune decontată în numerar la o decontare pe bază de acțiuni. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii.

2.4.1.5 IAS 40: Transferuri catre Investitii imobiliare (Modificare)

Modificările clarifică momentul în care o entitate trebuie să transfere proprietăți, inclusiv proprietăți aflate în construcție sau dezvoltare, în sau din investiții imobiliare. Modificările precizează că o schimbare în utilizare apare atunci când proprietatea intră sau încetează să îndeplinească definiția investiției în proprietate și există dovezi ale modificării utilizării. O simplă schimbare a intențiilor conducerii pentru utilizarea unei proprietăți nu dă dovadă de schimbare în utilizare. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

2.4.1.6 INTERPRETAREA IFRIC 22: Tranzactii in valuta si sume in avans

Interpretarea clarifică contabilitatea tranzacțiilor care includ primirea sau plata avansului în valută străină. Interpretarea acoperă tranzacțiile în valută atunci când o entitate recunoaște un activ nemonetar sau un pasiv nemonetar care rezultă din plata sau primirea unei contraprestații anticipate înainte ca entitatea să recunoască activul, cheltuielile sau veniturile aferente. Interpretarea menționează că data tranzacției, în scopul determinării cursului de schimb, este data recunoașterii inițiale a activului de plată anticipată sau a pasivului privind venitul amânat. Dacă există mai multe plăți sau chitanțe în avans, atunci entitatea trebuie să stabilească o dată a tranzacțiilor pentru fiecare plată sau primire de plată anticipată. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

2.4.1.7 Îmbunătățirile anuale ale IFRS-urilor 2014-2016

IASB a emis Îmbunătățirile anuale ale IFRS-urilor 2014-2016, care reprezintă o colecție de amendamente la IFRS-uri.

- **IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie:** Modificarile clarifica faptul ca alegerea de a evalua la valoarea justa prin contul de profit si pierdere o investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie care este detinuta de o entitate care reprezinta o asociere in participatiune sau de o alta entitate care se califica, este disponibila pentru fiecare investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie pentru fiecare investitie in parte, la recunoasterea initiala.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.4 Modificari ale politicilor contabile si ale informatiilor de furnizat (continuare)

2.4.2 Prezentarea venitului din dobânzi net.

Începând cu 1 ianuarie 2018, alineatul (82) litera (a) din IAS 1 prevede ca veniturile din dobânzi calculate pe baza metodei ratei efective a dobânzii (EIR) să fie prezentate separat în contul de profit și pierdere. Aceasta implică faptul că veniturile din dobânzi calculate prin metoda EIR trebuie să fie diferențiate și prezentate separat de veniturile din dobânzi calculate prin alte metode.

Banca consideră că marja de dobândă netă este un indicator-cheie de performanță; măsura include atât dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective, cât și dobânda recunoscută pe bază contractuală pentru activele / pasivele sale financiare, măsurate la FVPL, altele decât cele deținute pentru tranzacționare.

Portofoliul existent de active financiare de instrumente de datorie clasificate la FVPL nu este semnificativ în sumă de 1,168 mii lei la 31 decembrie 2018. Prin urmare, Banca a concluzionat că includerea unui element rând suplimentar intitulat "Alte venituri din dobânzi" pentru a arăta toate veniturile din dobânzi rezultate din activele financiare FVPL nu ar adăuga valoare adăugată părților interesate și a decis să păstreze un singur element intitulat "Venituri aferente dobânzilor" pentru afișarea veniturilor din dobânzi calculate prin EIR și pe bază contractuală a activelor lor financiare măsurate la FVPL. De asemenea, Banca a ales să-și prezinte cheltuielile cu dobânzile într-o manieră consecventă și simetrică cu veniturile din dobânzi.

Politicile contabile ale Băncii privind veniturile / cheltuielile din dobânzi și metoda dobânzii efective sunt prezentate în Nota 2.5.2.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative

2.5.1 Traducerea în valuta străină

(i) Moneda funcțională și de prezentare

Rapoartele financiare sunt prezentate în lei moldovenești („MDL”), rotunjiți până la cea mai apropiată mie, care reprezintă moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

(ii) Tranzacții și solduri

Tranzacțiile în valută străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil în ziua tranzacției.

Activele și obligațiile monetare denominate în valută străină sunt transferate în lei moldovenești la cursul de schimb la vedere aplicabil pentru data de raportare. Toate diferențele de curs generate de conversia în lei moldovenești a activelor și datoriilor în monedă străină sunt recunoscute în situația rezultatului global.

Activele și datoriile nemonetare care sunt evaluate în baza costului istoric și denominate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb spot aplicabil la data de recunoaștere. Activele și datoriile nemonetare evaluate la valoarea justă și denominate în valuta străină sunt convertite la cursul de schimb la vedere aplicabile la data când valoarea justă a fost determinată.

Cursul de schimb valutar oficial la sfârșit de an pentru principalele valute străine a fost următorul:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in lei moldovenești pentru unitatea valutei străine)		
Dolar SUA	17.1427	17.1002
Rubla rusească	0.2469	0.2969
Euro	19.5212	20.4099

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.6 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.2 Recunoașterea veniturilor din dobânzi

(i) Metoda ratei efective a dobânzii

Conform atât IFRS 9, cât și IAS 39, veniturile din dobânzi sunt înregistrate utilizând metoda ratei efective a dobânzii (EIR) pentru toate instrumentele financiare, măsurate la costul amortizat, instrumentele financiare desemnate la FVPL. Veniturile din dobânzi aferente activelor financiare purtătoare de dobânzi, măsurate la FVOCI în conformitate cu IFRS 9, în mod similar cu activele financiare purtătoare de dobândă clasificate ca disponibile pentru vânzare sau păstrate până la scadență în conformitate cu IAS 39, sunt de asemenea înregistrate prin metoda EIR. EIR este rata care cu exactitate scontează fluxul contractual de numerar prin durata de viață a instrumentului financiar.

EIR (și, prin urmare, costul amortizat al activului) se calculează luând în considerare orice discount sau prima de achiziție, taxele și costurile care fac parte integrantă din EIR. Banca recunoaște veniturile din dobânzi utilizând o rată a rentabilității care reprezintă cea mai bună estimare a unei rate de rentabilitate constante pe durata de viață estimată a împrumutului.

Banca calculează veniturile din dobânzi prin aplicarea EIR la valoarea contabilă brută a activelor financiare, altele decât activele cu depreciere de credit.

(ii) Dobânzi și venituri / cheltuieli similare

Venitul net din dobânzi cuprinde veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile calculate folosind metoda dobânzii efective. În veniturile / cheltuielile aferente dobânzilor calculate utilizând metoda dobânzii efective, Banca include doar dobânda pentru instrumentele financiare care sunt prezentate în Nota 2.5.2 (i) de mai sus.

Banca calculează veniturile din dobânzi aferente activelor financiare, altele decât cele considerate a fi credite depreciate, prin aplicarea EIR la valoarea contabilă brută a activului financiar.

În cazul în care un activ financiar devine depreciat (conform notei 2.5.8) și, prin urmare, este considerat "Stadiul 3", Banca calculează veniturile din dobânzi prin aplicarea EIR la costul amortizat net al activului financiar. Dacă activul financiar se însănătoșește (așa cum se subliniază în Nota 2.5.8 și 27.1.2.1) și nu mai este credit depreciat, Banca revine la calcularea veniturilor din dobânzi pe bază brută.

Dacă așteptările referitoare la fluxurile de trezorerie ale activului financiar sunt revizuite din alte motive decât riscul de credit, ajustarea este înregistrată ca o ajustare pozitivă sau negativă la valoarea contabilă a activului în bilanț, cu o creștere sau reducere a veniturilor din dobânzi. Ajustarea este amortizată ulterior prin venituri din dobânzi și din venituri similare din contul de profit și pierdere. Banca calculează veniturile din dobânzi prin aplicarea EIR la valoarea contabilă brută a activelor financiare, altele decât activele cu depreciere de credit.

Note Explicative la Situațiile Financiare

3 Politici de contabilitate (continuare)

3.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.3 Venituri din taxe și comisioane

Banca câștigă venituri din taxe și comisioane dintr-o gamă variată de servicii financiare pe care le oferă clienților săi. Veniturile din taxe și comisioane sunt recunoscute într-o sumă care reflectă contravaloarea căreia Banca se așteaptă să aibă dreptul în schimbul furnizării serviciilor.

Obligațiile de performanță, precum și calendarul satisfacției acestora, sunt identificate și determinate la începutul contractului. Contractele de venit ale Băncii nu includ în mod obișnuit obligații de performanță multiple. Atunci când Banca oferă un serviciu clienților săi, suma serviciului este facturată și, în general, este datorată imediat după satisfacerea unui serviciu furnizat la un moment dat sau la sfârșitul perioadei contractuale pentru un serviciu furnizat în timp.

Banca a ajuns, în general, la concluzia că acționează în nume propriu în aranjamentele sale privind veniturile, deoarece de obicei controlează serviciile înainte de a le transfera clientului.

2.5.4 Instrumente financiare – recunoașterea inițială

(i) Data recunoașterii

Activele și pasivele financiare, cu excepția creditelor și avansurilor acordate clienților, și soldurile datorate clienților, sunt recunoscute inițial la data tranzacției, adică data la care Banca devine parte la dispozițiile contractuale ale instrumentului. Acestea includ tranzacții regulate: achizițiile sau vânzările de active financiare care necesită livrarea de active în intervalul de timp stabilit în general prin regulament sau convenție pe piață. Creditele și avansurile acordate clienților sunt recunoscute atunci când fondurile sunt transferate în conturile clienților. Banca recunoaște soldurile datorate clienților atunci când fondurile sunt transferate către Bancă.

(ii) Măsurarea inițială a instrumentelor financiare

Clasificarea instrumentelor financiare la recunoașterea inițială depinde de condițiile contractuale și de modelul de business pentru gestionarea instrumentelor, așa cum este descris în notele 2.5.4 și 2.5.5. Instrumentele financiare sunt evaluate inițial la valoarea justă (așa cum este definită în nota 2.5.4 (ii)), cu excepția cazului în care activele financiare și pasivele financiare înregistrate la FVPL, costurile de tranzacție sunt adăugate la această valoare sau sunt scutite de aceasta. Creanțele comerciale sunt evaluate la prețul tranzacției.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.4 Instrumente financiare – recunoașterea inițială (continuare)

(iii) Categoriile de măsurare a activelor și pasivelor financiare

Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca își clasifică toate activele financiare pe baza modelului de business pentru gestionarea activelor și a condițiilor contractuale ale activului, măsurat fie la:

- Costul amortizat, așa cum se explică în Nota 2.5.5.1
- FVPL, așa cum se explică în Nota 2.5.5.3

Banca clasifică și măsoară portofoliul său derivat și de tranzacționare la FVPL. Banca poate desemna instrumente financiare la FVPL, dacă acest lucru elimină sau reduce în mod semnificativ măsurătorile sau consecvențele de recunoaștere, așa cum se explică în Nota 26.

Înainte de 1 ianuarie 2018, Banca a clasificat activele sale financiare ca împrumuturi și creanțe (cost amortizat), FVPL, disponibile pentru vânzare sau păstrate până la scadență (costul amortizat), așa cum se explică în Nota 2.4.1.1.1.

Datoriile financiare, altele decât angajamentele de împrumut și garanțiile financiare, sunt evaluate la cost amortizat sau la FVPL atunci când sunt deținute pentru tranzacționare și instrumente derivate se aplică denumirea valorii juste.

2.5.5 Active și datorii financiare

2.5.5.1 Datorii de la bănci, Împrumuturi și avansuri către clienți, Investiții financiare la cost amortizat

Înainte de 1 ianuarie 2018, datoriile de la bănci și împrumuturile și avansurile către clienți, au inclus active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile care nu au fost cotate pe o piață activă, altele decât cele:

- Banca intenționa să vândă imediat sau în termen apropiat
- Banca, la recunoașterea inițială, le desemneză la FVPL sau ca disponibile pentru vânzare
- Pentru care Banca nu poate recupera în mod substanțial toată investiția sa inițială, altele decât din cauza deteriorării creditului, care au fost desemnate ca disponibile pentru vânzare.

Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca măsoară datoria de la bănci, creditele și avansurile acordate clienților și alte investiții financiare la cost amortizat, numai dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- Activele financiare sunt deținute în cadrul unui model de afaceri cu obiectivul de a deține active financiare pentru a colecta fluxurile de trezorerie contractuale
- Termenii contractuali ai activului financiar generează, la datele specificate, fluxurile de trezorerie care sunt numai plăți de capital și dobândă (SPPI) din suma principală în circulație.

Detaliile acestor condiții sunt prezentate mai jos.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.5 Active și datorii financiare (continuare)

(i) Evaluarea modelului de afaceri

Banca își determină modelul de afaceri la nivelul care reflectă cel mai bine modul în care gestionează grupurile de active financiare pentru a-și atinge obiectivul de afaceri.

Modelul de afaceri al băncii nu este evaluat în funcție de instrument, ci la un nivel superior al portofoliilor agregate și se bazează pe factori observabili, cum ar fi:

- modul în care performanța modelului de afaceri și a activelor financiare deținute în cadrul aceluși model de afaceri sunt evaluate și raportate personalului-cheie de conducere al entității
- riscurile care afectează performanța modelului de afaceri (și activele financiare deținute în cadrul aceluși model de afaceri) și, în special, modul în care sunt gestionate aceste riscuri;
- modul de compensare a managerilor afacerii (de exemplu, dacă compensația se bazează pe valoarea justă a activelor gestionate sau pe fluxurile de numerar contractate colectate)

Frecvența, valoarea și calendarul anticipat al vânzărilor sunt, de asemenea, aspecte importante ale evaluării Băncii

Evaluarea modelului de afaceri se bazează pe scenarii așteptate în mod rezonabil, fără a ține seama de scenariile "cel mai rău caz" sau "scenariul de stres". Dacă fluxurile de trezorerie după recunoașterea inițială sunt realizate într-un mod diferit de așteptările inițiale ale băncii, Banca nu modifică clasificarea activelor financiare rămase deținute în acest model de afaceri, ci încorporează astfel de informații atunci când evaluează situația financiară nou-născută sau recent achiziționată bunurile înaintea

(ii) Testul SPPI

Ca o a doua etapă a procesului de clasificare, Banca evaluează condițiile contractuale de finanțare pentru a identifica dacă îndeplinesc testul SPPI.

"Principal" în sensul acestui test este definit ca valoarea justă a activului financiar la recunoașterea inițială și se poate schimba pe întreaga durată de viață a activului financiar (de exemplu, dacă există rambursări ale principalului sau amortizarea primei / reducerii).

Cele mai importante elemente de interes din cadrul unui aranjament de împrumut sunt în mod obișnuit luarea în considerare a valorii în timp a banilor și a riscului de credit. Pentru a efectua evaluarea SPPI, Banca apreciază și consideră factori relevanți, cum ar fi moneda în care este exprimat activul financiar și perioada pentru care este stabilită rata dobânzii. În schimb, termenii contractuali care introduc o minimă expunere la riscuri sau la volatilitatea fluxurilor de trezorerie contractuale care nu au legătură cu un acord de împrumut de bază nu dau naștere fluxurilor de numerar contractuale care reprezintă numai plăți de capital și dobânzi aferente sumei restante. În astfel de cazuri, activul financiar trebuie să fie evaluat la FVPL

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.5 Active și datorii financiare (continuare)

2.5.5.2 Datorii clienților, datorii băncilor și împrumuturi de la instituții financiare

După măsurarea inițială, datoriile clienților, datoriile băncilor și împrumuturile de la instituțiile financiare sunt ulterior măsurate la costul amortizat. Costul amortizat se calculează luând în considerare orice discount sau primă pentru fondurile de emisiune și costurile care fac parte integrantă din EIR. Un instrument financiar compus care conține atât o datorie, cât și o componentă a capitalului propriu este separat la data emiterii.

2.5.5.3 Active financiare și datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere

Activele financiare și pasivele financiare din această categorie sunt cele care nu sunt deținute pentru tranzacționare și care au fost fie desemnate de conducere la recunoașterea inițială, fie obligatoriu să fie evaluate la valoarea justă în conformitate cu IFRS 9. Conducerea desemnează doar un instrument la FVPL la recunoașterea inițială atunci când este îndeplinit unul dintre următoarele criterii. Această desemnare este determinată în funcție de instrument:

- Desemnarea elimină sau reduce în mod semnificativ tratamentul inconsistent care ar apărea în caz contrar prin măsurarea activelor sau pasivelor sau prin recunoașterea câștigurilor sau pierderilor pe acestea pe o bază diferită

Sau

- Datoriile (și activele până la 1 ianuarie 2018 conform IAS 39) fac parte dintr-un grup de datorii financiare (sau active financiare sau ambele în conformitate cu IAS 39), care sunt gestionate și performanța lor evaluată la valoarea justă, în conformitate cu o strategie de gestionare a riscurilor sau de investiție documentată

Sau

- Pasivele (și activele până la 1 ianuarie 2018 în conformitate cu IAS 39) care conțin unul sau mai multe instrumente financiare derivate încorporate, cu excepția cazului în care nu modifică în mod semnificativ fluxurile de trezorerie care altfel ar fi cerute în contract sau este clar, se consideră mai întâi că separarea derivatelor încorporate este interzisă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.5 Active și datorii financiare (continuare)

Activele financiare și datoriile financiare la FVPL sunt înregistrate în situația poziției financiare la valoarea justă. Modificările valorii juste sunt înregistrate în contul de profit și pierdere, cu excepția mișcărilor valorii juste a pasivelor desemnate la FVPL ca urmare a modificărilor riscului de credit al băncii. Astfel de modificări ale valorii juste sunt înregistrate în rezerva de credit propriu prin intermediul OCI și nu se reciclează la profit sau pierdere. Dobânzile încasate sau suportate pe instrumente desemnate la FVPL sunt acumulate în venituri din dobânzi sau cheltuieli cu dobânzile, utilizând EIR, luând în considerare costurile de reducere / prime și costurile de tranzacționare eligibile care fac parte integrantă din instrument. Dobânda aferentă activelor care trebuie obligatoriu să fie evaluată la FVPL este înregistrată utilizând rata contractuală a dobânzii. Veniturile din dividende obținute din instrumentele de capitaluri proprii măsurate la FVPL sunt înregistrate în contul de profit și pierdere ca și alte venituri din exploatare atunci când dreptul la plată a fost stabilit.

2.5.5.4 Garanții financiare, acreditive și angajamente de credit neutilizate

Banca emite garanții financiare, acreditive și împrumuturi.

Garanțiile financiare sunt recunoscute inițial în situațiile financiare (în cadrul provizioanelor) la valoarea justă, fiind prima primită.

Ulterior recunoașterii inițiale, obligațiunea Băncii pentru fiecare garanție se măsoară la cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial minus amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit și pierdere, și - în conformitate cu IAS 39 - cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru stingerea oricăror obligații financiare rezultate ca rezultat al garanției, sau - în conformitate cu IFRS 9 - o prevedere ECL astfel cum este prevăzut în nota 2.5.8 și 2.5.9.

Primele primite sunt recunoscute în contul de profit și pierdere în veniturile nete și provizioane pe linie dreaptă pe întreaga durată a garanției.

Obligațiunile de împrumut neutilizate și acreditivele sunt angajamente în cadrul cărora, pe durata angajamentului, Banca este obligată să furnizeze clientului un împrumut cu termeni prestabiliți. Similar cu contractele de garanție financiară, în conformitate cu IAS 39, o prevedere a fost făcută dacă era un contract oneros, dar, începând cu 1 ianuarie 2018, aceste contracte se încadrează în domeniul de aplicare al cerințelor ECL.

Valoarea contractuală nominală a garanțiilor financiare, a acreditivelor și a angajamentelor de împrumut neutilizate, în cazul în care împrumutul convenit să fie furnizat este în condițiile pieței, nu este înregistrat în situația poziției financiare. Valorile nominale ale acestor instrumente împreună cu valorile ECL corespunzătoare sunt prezentate în nota 24. Banca, ocazional, emite angajamente de împrumut la o rată a dobânzii de piață inferioară. Astfel de măsuri sunt ulterior măsurate la valoarea cea mai mare dintre valoarea provizionului ECL și suma recunoscută inițial mai mică, după caz, suma cumulată a veniturilor recunoscute.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.4 Active și datorii financiare (continuare)

2.5.5.5 Investiții financiare disponibile pentru vânzare (Politica aplicabilă până 1 ianuarie 2018)

Investiții disponibile pentru vânzare cuprind investiții în capital și titluri de creanță. Investiții în capital clasificate drept disponibile pentru vânzare sunt cele care nu sunt desemnate drept o altă categorie de active financiare.

Pentru titluri de creanță incluse în această categorie există intenția de a le deține pentru o perioadă de timp nedefinită, acestea însă, pot fi vândute la necesitate în scopul reglării lichidității sau din cauza unor modificări ale condițiilor pe piață.

Banca nu a desemnat nici un credit sau creanțe sau hârtii de valoare ca fiind disponibile pentru vânzare.

După evaluarea inițială instrumentele financiare disponibile pentru vânzare sunt ulterior evaluate la valoarea justă. Atunci când estimarea valorii juste nu poate fi obținută în mod sigur, investițiile în capital sunt înregistrate la cost actualizat minus pierderi din depreciere.

Câștiguri sau pierderi nerealizate sunt recunoscute direct în capital (Alte venituri), în rezervă pentru instrumentele disponibile pentru vânzare. Atunci când instrumentul se vinde/se derecunoaște, profitul sau pierderile cumulative înregistrate anterior în capital, se recunosc în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri. În cazul în care Banca deține mai mult decât o singură investiție în același instrument, acestea sunt considerate să fie cedate în baza principiului „first-in first-out”. Dobânzi câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate ca venituri din dobânzi aplicând rata efectivă a dobânzii (EIR). Dividendele câștigate în timpul deținerii instrumentului financiar disponibil pentru vânzare sunt înregistrate în situația rezultatului global, capitolul Alte venituri operaționale, când dreptul de a primi plata este stabilit. Pierderi generate din deprecierea acestor instrumente sunt recunoscute în situația rezultatului global în „Pierderi din depreciere a instrumentelor financiare” și sunt eliminate din rezerva pentru instrumentele disponibile pentru vânzare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

3 Politici de contabilitate (continuare)

3.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.6 Reclasificarea activelor și a obligațiilor financiare

Începând cu data de 1 ianuarie 2018, Banca nu își reclasifică activele financiare după recunoașterea inițială, cu excepția situațiilor excepționale în care Banca dobândește, elimină sau întrerupe o linie de activitate. Datoriile financiare nu sunt reclasificate. Banca nu a reclasificat niciunul dintre activele sau datoriile sale financiare în 2017.

2.5.7 Derecunoașterea activelor și a obligațiilor financiare

2.5.7.1 Derecunoaștere datorită modificării substanțiale a termenilor și condițiilor

Banca derecunoaște un activ financiar, cum ar fi un împrumut acordat unui client, atunci când termenii și condițiile au fost renegociate în măsura în care, în mod substanțial, acesta devine un nou împrumut, diferența fiind recunoscută drept câștig sau pierdere din derecunoaștere, în măsura în care o pierdere din depreciere nu a fost deja înregistrată. Creditele noi recunoscute sunt clasificate în Stadiul 1 pentru evaluarea ECL, cu excepția cazului în care noul împrumut este considerat POCI.

Atunci când evaluează dacă să derecunoască un împrumut acordat unui client sau nu, printre altele, Banca ia în considerare următorii factor:

- Modificarea valutei împrumutului
- Introducerea unei caracteristici de capital propriu
- Modificarea contrapartidei
- Dacă modificarea este de așa natură încât instrumentul nu mai îndeplinește criteriul SPPI

Dacă modificarea nu are ca rezultat fluxuri de numerar care sunt substanțial diferite, modificarea nu duce la derecunoaștere. Pe baza modificării fluxurilor de numerar actualizate la EIR inițial, Banca înregistrează un câștig sau o pierdere din modificare, în măsura în care o pierdere din depreciere nu a fost deja înregistrată. Pentru datoriile financiare, Banca consideră o modificare substanțială pe baza unor factori calitativi și dacă are ca rezultat o diferență între valoarea prezentă ajustată actualizată și valoarea contabilă inițială a datoriei financiare, mai mare de zece procente. Pentru activele financiare, această evaluare se bazează pe factori calitativi.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.7 Derecunoașterea activelor și a obligațiilor financiare (continuare)

2.5.7.2 Derecunoaștere datorită modificării substanțiale a termenilor și condițiilor

(i) Active financiare

Un activ financiar (sau, dacă este cazul, o parte a unui activ financiar sau a unei părți a unui grup de active financiare similare) este derecunoscut atunci când drepturile de primire a fluxurilor de numerar din activul financiar au expirat. De asemenea, Banca derecunoaște activul financiar dacă și-a transferat activul financiar, iar transferul se califică pentru derecunoaștere.

Banca a transferat activul financiar dacă și numai dacă:

- Banca și-a transferat drepturile contractuale pentru a primi fluxuri de numerar din activul financiar;
- Sau
- își păstrează drepturile asupra fluxurilor de trezorerie, dar și-a asumat obligația de a plăti integral fluxurile de trezorerie primite fără întârziere semnificativă unei terțe părți în cadrul unui acord "pass-through"

Aranjamentele trecute sunt tranzacții în care banca își păstrează drepturile contractuale de a primi fluxurile de numerar ale unui activ financiar ("activul inițial"), dar își asumă o obligație contractuală de a plăti fluxurile de trezorerie către una sau mai multe entități ("eventual beneficiari"), atunci când sunt îndeplinite toate cele trei condiții următoare:

- Banca nu are obligația de a plăti sumele către eventualii beneficiari, cu excepția cazului în care a colectat sume echivalente din activul inițial, excluzând avansurile pe termen scurt, cu dreptul la recuperarea integrală a sumei împrumutate plus dobânda acumulată la ratele de piață
- Banca nu poate vinde sau garanta bunul inițial, altul decât garanția, eventualilor beneficiari
- Banca trebuie să restituie fluxurile de numerar pe care le colectează în numele eventualilor beneficiari fără întârzieri semnificative.

În plus, Banca nu are dreptul să reinvestească astfel de fluxuri de numerar, cu excepția investițiilor în numerar sau echivalente de numerar, inclusiv dobânda câștigată, în perioada cuprinsă între data colectării și data remiterii necesare către eventualii beneficiari.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.7 Derecunoașterea activelor și a obligațiilor financiare (continuare)

2.5.7.2 Derecunoaștere datorită modificării substanțiale a termenilor și condițiilor (continuare)

Un transfer se califică numai pentru derecunoaștere dacă:

- Banca a transferat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile activului;
- Sau
- Banca nu a transferat și nici nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și beneficiile activului, dar a transferat controlul activului

Banca consideră transferul controlului dacă și numai dacă cesionarul are capacitatea practică de a vinde activul în întregime către o terță parte neafiliată și este capabil să-și exercite această capacitate în mod unilateral și fără a impune restricții suplimentare asupra transferului.

Atunci când Banca nu a transferat și nici nu a păstrat în mod substanțial toate riscurile și recompensele și a păstrat controlul asupra activului, activul continuă să fie recunoscut numai în măsura în care Banca continuă să se implice, caz în care Banca recunoaște și o datorie asociată. Activele transferate și datoria asociată sunt evaluate pe o bază care reflectă drepturile și obligațiile pe care Banca le-a păstrat. Implicarea continuă care ia forma unei garanții asupra activului transferat este evaluată la valoarea cea mai mică dintre valoarea contabilă inițială a activului și suma maximă a contravalorii pe care Banca ar putea fi obligată să o plătească.

Dacă implicarea continuă ia forma unei opțiuni scrise sau achiziționate (sau ambelor) asupra activului transferat, implicarea continuă este măsurată la valoarea pe care Banca ar trebui să o plătească la răscumpărare. În cazul unei opțiuni de vânzare cu scadență a unui activ care este evaluată la valoarea justă, întinderea implicării continue a entității este limitată la cea mai mică dintre valoarea justă a activului transferat și prețul de exercitare al opțiunii.

(ii) Datorii financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația datorată este debitoare, anulată sau expiră. În cazul în care o datorie financiară existentă este înlocuită de o altă obligație financiară de la același creditor în termeni substanțial diferiți sau dacă condițiile unui datorie existentă sunt modificate substanțial, un astfel de schimb sau modificare este tratată ca o derecunoaștere a datoriei inițiale și recunoașterea unui nou pasiv. Diferența dintre valoarea contabilă a datoriei financiare inițiale și cea plătită este recunoscută în profit sau pierdere.

Signed.....
Date..... 30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.8 Deprecierea activelor financiare (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018)

2.5.8.1 Active financiare la cost amortizat

Această categorie include datoria de la bănci, împrumuturi și avansuri către clienți, precum și investiții în hârtii de valoare păstrate până la scadență

În scopul unei evaluări colective a deprecierei, activele financiare sunt grupate pe baza sistemului intern de clasificare a creditelor al băncii, care ia în considerare caracteristicile riscului de credit, cum ar fi tipul activului, industria, locația geografică, tipul garanției, statutul datoriei în trecut și alte informații relevante factori.

Fluxurile de trezorerie viitoare pe un grup de active financiare care sunt evaluate în mod colectiv pentru depreciere sunt estimate pe baza experienței istorice a pierderilor pentru activele cu caracteristici de risc de credit similare celor din grup.

Banca a elaborat o metodologie pentru evaluarea deprecierei creditelor și avansurilor, care se bazează pe informații istorice de trei ani privind calendarul și sumele fluxurilor de trezorerie viitoare estimate. Banca examinează în mod regulat metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea fluxurilor de numerar viitoare pentru a reduce orice diferențe dintre estimările pierderilor și pierderile efective.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.8.1 Deprecierea activelor financiare (continuare)

(i) *Prezentarea generală a principiului pierderilor de credit așteptate (ECL)*

După cum este dezvăluit în nota 2.4.1.1, adoptarea IFRS 9 a modificat în mod fundamental metoda deprecierei pierderilor din împrumuturi a băncii prin înlocuirea abordării pierderilor suportate de IAS 39 cu o abordare anticipată a pierderilor de credite (ECL). Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca înregistrează indemnizația pentru pierderile de credit anticipate pentru toate creditele și alte active financiare datorate, care nu sunt deținute la FVPL, împreună cu angajamente de împrumut și contracte de garanții financiare, denumite "instrumente financiare".

Provizionul ECL se bazează pe pierderile de credite care se preconizează că vor apărea pe întreaga durată de viață a activului (pierdere de credit anticipată pe durata de viață sau LTECL), cu excepția cazului în care nu sa înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit de la data creării, caz în care alocația se bazează pe pierderea de credit așteptată de 12 luni (ECL pe 12 luni). Politicile Băncii pentru a determina dacă a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit sunt prezentate în Nota 27.1.2.

ECL de 12 luni reprezintă partea LTECL care reprezintă ECL-urile care rezultă din evenimentele de default pe un instrument financiar care sunt posibile în termen de 12 luni de la data raportării

PD, atât pentru LTECL, cât și pentru 12 mECL sunt calculate pe bază colectivă (descrierea criteriilor care determină calculul ECL pe bază colectivă sau individuală este prezentată în Nota 27.1), în funcție de natura portofoliului de instrumente financiare subiacente.

Valoarea LGD evaluată colectiv pentru depreciere este estimată pe baza experienței istorice de pierdere sau recuperare observată.

Parametrii de calcul colectiv ECL iau în considerare situația actuală și impactul informațiilor prospective (ținând cont de așteptările legate de evoluția indicatorilor macroeconomici), așa cum este descris în nota 27.1.

În sensul prevederilor specifice calculate pentru contrapartidele evaluate individual care sunt declarate "în lipsă", Banca evaluează fluxul de trezorerie care se așteaptă să se redreseze din activitatea clientului (dacă există o activitate care generează fluxuri de numerar) sau prin exercitarea garanțiilor și garanții suplimentare. Fluxurile de numerar așteptate sunt împărțite în timp, astfel încât valoarea acestora să fie actualizată la momentul închiderii provizioanelor. Partea neacoperită a expunerii prin recuperări estimate este prevăzută..

Banca a stabilit o metodologie pentru a efectua o evaluare, la sfârșitul fiecărei perioade de raportare, dacă riscul de credit al unui instrument financiar a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială, luând în considerare modificarea riscului de neplată care survine pe durata de viață rămasă a instrument.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.8 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Pe baza procesului de mai sus, Banca își grupează împrumuturile în Stadiul 1, Stadiul 2 și Stadiul 3, după cum urmează:

- Stadiul 1: când creditele sunt recunoscute pentru prima dată, Banca recunoaște o indemnizație bazată pe 12mECL. Stadiul 1 include, de asemenea, facilități în care riscul de credit sa îmbunătățit și împrumutul a fost reclasificat din alte etape.
- Stadiul 2: Atunci când un împrumut a prezentat o creștere semnificativă a riscului de credit de la origine, Banca înregistrează o indemnizație pentru LTECL. Stadiul 2 include, de asemenea, facilități în care riscul de credit sa îmbunătățit și împrumutul a fost reclasificat din Stadiul 3.
- Stadiul 3: Împrumuturi considerate "în mod implicit" sau credite depreciate. Banca înregistrează alocări pentru LTECL
- POCI: Această categorie ar fi utilizată pentru active financiare care sunt depreciate la recunoașterea inițială. Activele POCI sunt înregistrate la valoarea justă la recunoașterea inițială iar veniturile din dobânzi sunt recunoscute ulterior pe baza unui EIR ajustat la credit. ECL-urile sunt recunoscute sau eliberate numai în măsura în care există o modificare ulterioară a pierderilor de credit anticipate.

Banca înregistrează o rezervă pentru ECL și LT ECL de 12 luni.

Acest lucru este explicat în Nota 27.1.

(ii) *Calculul de ECL*

Banca calculează ECL pe baza scenariului cu cea mai mare probabilitate pentru a măsura deficitele de numerar așteptate, reduse la o aproximare cu EIR. Un deficit de numerar reprezintă diferența dintre fluxurile de numerar datorate unei entități în conformitate cu contractul și fluxurile de trezorerie pe care entitatea se așteaptă să le primească.

Mecanica calculului ECL este prezentată mai jos și elementele cheie sunt următoarele:

- PD: probabilitatea de neîndeplinire a obligațiilor este o estimare a probabilității de neplată într-un orizont de timp dat;
- EAD: expunerea de default este baza pentru provizionare;
- LGD: pierderea determinată este o estimare a pierderii care apare în cazul în care se produce o neîndeplinire a obligațiilor la un moment dat. Se bazează pe recuperări istorice;
- FL: coeficientul Forward Look este un coeficient utilizat la calibrarea PD care ia în considerare așteptările legate de evoluția indicatorilor macroeconomici.
- CCF: factorul de conversie a fluxului de numerar utilizat pentru estimarea EAD pentru angajamentele și contingentele extrabilanțiere, sub rezerva calculului ECL.

Elementele cheie pentru calculul ECL sunt explicate în notele 27.1.2.

Conceptul de PD este explicat în notele 27.1.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.8 Deprecierea activelor financiare (continuare)

Mechanismele de metoda ECL sunt sumarizate mai jos:

Stadiul 1:

12mECL este calculată ca o parte a LTECL care reprezintă ECL-urile care rezultă din evenimentele de default pe un instrument financiar care sunt posibile în termen de 12 luni de la data raportării. Banca calculează alocarea de 12 mECL bazată pe așteptarea unei neîndepliniri în cursul celor 12 luni care urmează datei de raportare. Aceste probabilități de default așteptate de 12 luni se aplică la EAD la data raportării, înmulțite cu PD, CCF, LGD și FL pe un an.

Stadiul 2:

Atunci când un împrumut a prezentat o creștere semnificativă a riscului de credit de la origine, Banca înregistrează o alocație pentru LTECL. Mecanica este similară celei explicate mai sus, dar PD-urile sunt estimate pe durata de viață a instrumentului.

Stadiul 3:

Pentru împrumuturile considerate ca fiind credite depreciate (așa cum sunt definite în Nota 27.1), Banca recunoaște pierderile de credit preconizate pentru aceste împrumuturi. Metoda este similară celei pentru activele din Stadiul 2, cu valoarea PD stabilită la 100%.

(iii) Carduri de credit și alte facilități de revolving

Oferta de produse a băncii include o varietate de facilități de descoperit de cont și de carduri de credit, în cadrul cărora Banca are dreptul de a anula și / sau reduce facilitățile cu o perioadă de notificare specificată în contractul de împrumut. Banca nu își limitează expunerea la pierderi la credite în perioada de notificare contractuală și calculează ECL pe o perioadă de valabilitate a acordului de facilitate în conformitate cu regulile prezentate în Nota 2.5.8.1 (ii) de mai sus.

(iv) Informații prospective

Pentru a evalua coeficientul FL, Banca a determinat corelația dintre dinamica principalilor indicatori macroeconomici și evoluția probabilității interne de nerambursare (PD), estimând ulterior PD pentru orizontul de timp 2019-2021.

În modelele sale ECL, Banca se bazează pe o gamă largă de informații privind perspectiva, ca intrări economice, cum ar fi:

- Produsul intern brut (PIB), creșterea y-o-y (prețuri reale); - sursa FMI
- Inflația (date e-o-y); - sursa FMI
- Cursul de schimb EUR / MDL (date e-o-y); - estimările Grupului Societe Generale
- Rata șomajului (date e-o-y) - sursă FMI.

Datele istorice pentru acești indicatori au fost colectate din surse oficiale; cifrele prognozate au fost preluate din raportul FMI, din datele incluse în cadrul bugetar pe termen mediu al băncii (2019-2021) și din estimările sediului SG (curs de schimb pentru EUR / USD).

Elementele de intrare și modelele utilizate pentru calcularea indicatorilor ECL pot să nu capteze întotdeauna toate caracteristicile pieței la data situațiilor financiare. Pentru a reflecta acest lucru, ajustările calitative sau suprapunerile sunt adesea făcute ca ajustări temporare atunci când aceste diferențe sunt semnificativ materiale. Informații detaliate despre aceste intrări și analiza sensibilității sunt furnizate în Nota 27.1.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.9 Evaluarea gajului

Banca acceptă gajuri, când e posibil, pentru reducerea riscurilor aferente activelor sale financiare. În calitate de gaj pot fi acceptate active de diversă natură: numerar, valori mobiliare, acreditive/garanții, imobil, creanțe, stocuri, alte active nefinanciare și acorduri de netting. Valoarea justă a gajului în general este evaluată la valoarea minimă, și bazându-se pe graficul de raportare al Băncii trimestrial însă, unele tipuri de gaj, spre exemplu, numerar sau unele valori mobiliare sunt evaluate zilnic.

În măsura posibilului, Banca utilizează date de piață active pentru evaluarea activelor financiare deținute ca garanție. Garanția nefinanciară, precum bunurile imobile, este evaluată pe baza datelor furnizate de terți, cum ar fi companiile de evaluare și alte surse independente.

2.5.10 Reposedarea garanției

Politica contabilă a băncii în conformitate cu IFRS 9 rămâne aceeași ca în conformitate cu IAS 39. Politica băncii este de a determina dacă un activ returnat poate fi utilizat cel mai bine pentru operațiunile sale interne sau ar trebui vândut. Activele determinate a fi utile pentru operațiunile interne sunt transferate în proprietatea băncii în conformitate cu regulile locale legale. Activele pentru care vânzarea este determinată a fi o opțiune mai bună sunt transferate la activele deținute pentru vânzare la valoarea lor justă (dacă activele financiare) și valoarea justă minus costul de vânzare pentru activele nefinanciare la data repunerii, în conformitate cu politica băncii .

În cadrul activității sale normale, Banca nu reface proprietățile sau alte active din portofoliul său, ci realizează diferite acțiuni pentru vânzarea acestor active (licitații, publicitate, vizite la fața locului etc.). Ca urmare a acestei practici, proprietățile imobiliare în cadrul proceselor de retrocedare legală nu sunt înregistrate în bilanț, ci sunt reflectate în conturile memorandumului.

2.5.11 Anularea datoriei

Politica contabilă a băncii conform IFRS 9 rămâne aceeași ca în conformitate cu IAS 39. Activele financiare sunt retrase parțial sau în totalitate numai atunci când Banca a încetat să continue recuperarea și activul este acoperit integral de provizioane. Orice recuperare ulterioară este creditată la cheltuielile cu pierderile din credite. Detalii privind politica de retragere sunt prezentate în Nota 27.1.1.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.6 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.12 Credite restructurate și renegociate

Banca face uneori concesiile sau modificări la termenii originali ai împrumuturilor ca răspuns la dificultățile financiare ale împrumutatului, mai degrabă decât să ia în posesie sau să impună în alt mod colectarea garanțiilor. Banca ia în considerare un împrumut în cazul în care astfel de concesiile sau modificări sunt furnizate ca urmare a dificultăților financiare prezente sau așteptate ale împrumutatului, iar Banca nu ar fi fost de acord cu acestea dacă împrumutatul ar fi fost financiar sănătos. Indicatorii dificultăților financiare includ încălcarea covenantelor sau preocupări semnificative ridicate de unitatea front office sau Departamentul de Management al Riscului. Toleranța poate implica prelungirea modalităților de plată și acordarea noilor condiții de împrumut.

Politica băncii este de a monitoriza împrumuturile pentru a contribui la asigurarea continuității plăților viitoare. Împrumuturile forborne sunt clasificate în Stadiul 3 timp de cel puțin 12 luni. După aceasta, va avea o perioadă de probă minimă de 24 de luni, în care orice întârziere mai mare de 30 de zile va conduce la clasificarea în S3. Pentru ca împrumutul să fie reclasificat din categoria forborne, clientul trebuie să îndeplinească toate criteriile următoare:

- Toate facilitățile sale trebuie considerate a fi performante;
- Perioada de probă de doi ani a trecut de la data la care a fost considerat contractul forborne;
- Clientul nu are nici un contract care să depășească 30 de zile.

Împrumuturile pentru care a fost făcută o renegociere comercială (necesară pentru dezvoltarea relației de afaceri cu clientul) nu sunt considerate forborne și sunt tratate ca fiind performante. Renegocierea comercială se referă la modificarea ratei dobânzii, la înlocuirea garanției sau la orice alt eveniment în care Banca are posibilitatea de a refuza această renegociere (ceea ce înseamnă că este agreată în mod voluntar de către Bancă) cu orice impact asupra activității clientului. Modificarea oricărei condiții inițiale a împrumuturilor este considerată renegociere comercială numai în cazul în care clientul este tratat ca performant, în ultimele trei luni nu a fost înregistrată o întârziere mai mare de 30 de zile, iar contrapartea îndeplinește toate criteriile băncii care urmează să fie creditată. Toate celelalte schimbări sunt considerate ca restructurare.

Atunci când acesta este posibil, Banca tinde spre restructurarea creditelor, mai mult decât spre luare în posesiune a garanțiilor. Aceasta poate implica extinderea acordurilor de plată și contractarea condițiilor noi de rambursare a creditului. Odată cu renegocierea condițiilor contractuale, toate deprecierea sunt evaluate utilizând rata efectivă a dobânzii inițială, așa cum a fost calculat înainte de modificarea condițiilor contractului și creditul respectiv nu se mai consideră restant. Conducerea revizuieste permanent creditele renegociate pentru a se asigura că toate condiții sunt respectate și plățile viitoare vor avea loc cu gradul înalt de probabilitate. Creditele renegociate rămân să fie evaluate pentru depreciere, individual sau colectiv, utilizând rata efectivă a dobânzii inițială.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.13 Deprecierea activelor financiare (Politica pînă la 1 ianuarie 2018)

Banca evaluează în fiecare perioada de raportare măsura în care există vreo dovadă obiectivă că un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este considerat depreciat dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului (un „eveniment care ocazional pierderi”), și dacă acel eveniment care ocazional pierderi are un impact asupra viitoarelor fluxuri de trezorerie estimate ale activului financiar sau ale grupului de active financiare care pot fi estimate fiabil.

Dovezile de depreciere pot să includă indicii că debitorul sau un grup de debitori se confruntă cu dificultăți financiare semnificative, neîndeplinirea obligației de plată a dobânzii sau a principalului, probabilitatea să între în faliment sau alta formă de reorganizare financiară și date observabile indică faptul că există o scădere cuantificabilă în fluxurile de trezorerie estimate, cum ar fi întârzieri la plată sau variații ale condițiilor economice corelate cu neplată.

2.5.13.1 Active financiare contabilizate la cost amortizat

În cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat (cum ar fi plasări în bănci, creditele și avansuri acordate clienților, precum și instrumentele păstrate pînă la scadența) Banca evaluează mai întâi dacă există dovezi obiective ale deprecierei individual pentru activele financiare care sunt în mod individual semnificative sau colectiv pentru activele financiare care nu sunt în mod individual semnificative. Dacă Banca determină că nu există nici o dovadă obiectivă de depreciere pentru un activ financiar evaluat individual, fie că este semnificativ, fie că nu este, aceasta include activul într-un grup de active financiare care au caracteristici similare ale riscului de credit și le evaluează pentru depreciere colectiv.

Activele care sunt evaluate individual pentru depreciere și pentru care este recunoscută, sau continuă a fi recunoscută, o pierdere din depreciere, nu sunt incluse într-o evaluare colectivă a deprecierei.

Dacă există dovezi obiective că a apărut o pierdere din depreciere, valoarea pierderii este evaluată ca diferența dintre valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate (exclusiv pierderile de credit viitoare preconizate, care nu au fost încă suportate). Valoarea contabilă a activului este redusă prin utilizarea unui cont de provizion, iar valoarea pierderii este recunoscută în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă și sunt calculate utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.13 Deprecierea activelor financiare (Politica până la 1 ianuarie 2018) (continuare)

Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în contul de profit și pierdere.

Creditele și provizionul aferent sunt scoase din evidența atunci când nu mai există nici o posibilitate reală de recuperare în viitor și toate garanțiile colaterale au fost executate sau au fost transferate Băncii. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea pierderii din deprecierea estimată crește sau scade ca urmare a unui eveniment care apare după ce deprecierea a fost recunoscută, pierderea din deprecierea recunoscută anterior este majorată sau este redusă prin ajustarea contului de provizion. Dacă o eliminare viitoare este recuperată la o dată ulterioară, recuperarea este creditată în contul de profit și pierdere, Cheltuieli din depreciere.

Valoarea netă actualizată a fluxurilor de trezorerie viitoare estimate este actualizată la rata efectivă a dobânzii inițială a activului. Dacă un credit are o rată a dobânzii variabilă, rata de actualizare pentru evaluarea deprecierei este rata efectivă a dobânzii curentă. Dacă Banca a reclasificat activele deținute în vederea tranzacționării în categoria creditelor și avansurilor, rata de actualizare utilizată pentru evaluarea pierderilor din depreciere este rata efectivă a dobânzii nouă, determinată la data reclasificării. Calculul valorii actualizate a viitoarelor fluxuri de trezorerie preconizate aferente activului financiar gajat reflectă fluxurile de trezorerie care pot rezulta din deposedarea acestuia minus costurile legate de procurare și vânzare a gajului dacă deposedarea este probabilă sau nu.

2.5.13.2 Active financiare disponibile pentru vânzare

Pentru activele financiare disponibile în vederea vânzării, Banca evaluează la fiecare data de raportare dacă există dovezi obiective că o investiție sau un grup de investiții este depreciat.

În cazul instrumentelor de datorie clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare, deprecierea este evaluată pe baza aceluiași criterii ca în cazul activelor financiare contabilizate la cost amortizat. Totuși, suma înregistrată pentru depreciere reprezintă pierderea din depreciere cumulată, evaluată ca diferența dintre costul amortizat și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea investiției recunoscută anterior în contul de profit și pierdere. Veniturile din dobânzi viitoare continuă să fie calculate la valoarea contabilă redusă a activului utilizând rata dobânzii folosită pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare, în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Veniturile din dobânzi sunt înregistrate în compartimentul Venituri din dobânzi. În cazul în care, într-un exercițiu ulterior, valoarea justă a instrumentului de datorie crește, și aceasta creștere poate, în mod obiectiv, să fie asociată cu un eveniment de credit care a avut loc după recunoașterea pierderilor din depreciere în contul de profit și pierdere, aceste pierderi din depreciere se anulează prin contul de profit și pierdere. Totuși, oricare recuperare ulterioară a valorii juste a unui instrument de capital disponibil pentru vânzare, va fi recunoscut în raportul privind Situația Veniturilor Globale ulterior.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.14 Mijloace bănești și echivalentele lor

Mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești în tranzit și mijloacele bănești din bancomate.

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile și investițiile de trezorerie pe termen scurt cu o scadență mai mică de 90 de zile.

2.5.15 Leasing

Determinarea măsurii în care un angajament este sau conține un contract de leasing se bazează pe fondul economic a angajamentului la data începerii acestuia, a măsurilor în care îndeplinirea angajamentului depinde de utilizarea unui anumit active sau a anumitor active sau în care angajamentul confer dreptul de utilizare a activului, chiar dacă dreptul respective conferă dreptul de a utiliza activul.

(i) Banca în calitate de locatar

Contractele de leasing care nu transferă băncii în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile semnificative aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Plățile de leasing operațional sunt recunoscute liniar drept cheltuieli în contul de profit și pierdere pe durata contractului de leasing. Datoriile contingente de leasing sunt recunoscute drept cheltuieli în perioada în care sunt suportate.

(ii) Banca în calitate de locator

Contractele de leasing, în care banca nu transferă în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate sunt clasificate ca leasing operațional. Costurile directe inițiale suportate pentru negocierea unui contract de leasing operațional sunt adăugate la valoarea contabilă activului dat în leasing și recunoscute pe perioada contractului de leasing, pe aceeași bază ca venitul din leasing. Leasingurile contingente sunt recunoscute ca venit în perioada în care sunt obținute.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.16 Imobilizări corporale

Articolele de imobilizări corporale (inclusiv echipamente de leasing operațional) sunt înregistrate la cost, cu excepția costurilor serviciilor de zi cu zi minus valoarea uzurii acumulate și pierderile din depreciere. Schimbările în durata utilă de viață este contabilizată prin schimbarea perioadei de amortizare sau metode după caz și tratate ca modificări ale estimărilor contabile.

Uzura este calculată prin metoda liniară cu indicarea mai jos a costurilor imobilizărilor corporale a valorile lor reziduale în baza duratei de funcționare utilă estimată. Pentru terenuri nu este calculată uzura. Duratele estimate de funcționare utilă sunt următoarele:

- Clădiri: 40-56 de ani
- Vehicule: 5-7 ani
- Computere: 4-5 ani
- Echipament: 5-15 ani
- Mobilier și echipament de birou: 2.5-15 ani

Imobilizările corporale sunt derecunoscute la cedare sau când nu se mai așteaptă niciun beneficiu din utilizarea sau cedarea acestora. Orice câștig sau pierdere care rezultă din derecunoașterea unui activ (calculată ca fiind diferența dintre încasările nete la cedare și valoarea contabilă a activului) este reflectată în contul de profit și pierdere când activul este derecunoscut.

2.5.17 Imobilizări necorporale

Licențele de soft operațional automatizat achiziționate sunt capitalizate în baza cheltuielilor suportate pentru achiziționarea și darea în exploatare a softurilor corespunzătoare. Aceste cheltuieli sunt amortizate pe baza duratei de viață utilă preconizate de până la 5 ani.

Cheltuielile pentru menținerea programelor de soft operațional automatizat, sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce sunt suportate. Cheltuielile ce se referă direct la elaborarea produselor de soft identificabile și unice, ce se află în posesia Băncii și este probabil să genereze beneficii economice ce vor depăși cheltuielile într-un an, sunt recunoscute ca active necorporale. Cheltuielile directe includ remunerarea angajaților responsabili de dezvoltarea softului și o parte corespunzătoare de cheltuieli indirecte. Cheltuielile de dezvoltare a softurilor operaționale automatizate sunt recunoscute ca active și sunt amortizate prin metoda liniară, pe baza duratei de viață utilă de până la 5 ani.

Licențele sunt capitalizate pe baza costurilor de achiziționare a licenței respective. Aceste costuri sunt amortizate pe baza perioadei de valabilitate a licenței (5-20 de ani). Cheltuielile ulterioare aferente activelor necorporale sunt capitalizate doar atunci când majorează beneficiile economice viitoare aferente activelor corespunzătoare. Toate celelalte cheltuieli sunt înregistrate pe măsură ce sunt suportate.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.18 Garanțiile financiare

În cursul activității ordinare banca oferă garanții financiare, care constituie angajamente de a acorda împrumuturi, garanții emise și acreditive. Garanțiile financiare sunt inițial recunoscute în situațiile financiare (în cadrul altor datorii) la valoarea justă, fiind prima încasată. Ulterior recunoașterii inițiale, datoria băncii față de fiecare garanție este evaluată la cea mai mare dintre valoarea recunoscută inițial minus amortizarea cumulată recunoscută în contul de profit și cea mai bună estimare a cheltuielilor necesare pentru stingerea oricărei datorii financiare care rezultă ca urmare a garanției.

Orice creștere a datoriilor legate de garanțiile financiare este înregistrată în contul de profit și pierderi ca cheltuieli din deprecierea activelor financiare. Prima încasată este recunoscută în contul de profit ca venitul net aferent taxelor și comisioanelor în baza metodei liniare pe perioada de viață a garanției.

2.5.19 Deprecierea activelor necorporale

Banca evaluează la fiecare dată de raportare dacă există indiciu de depreciere a unui activ. Dacă există indiciu sau dacă este necesară o testare anuală pentru deprecierea unui activ, banca estimează valoarea recuperabilă a activului respectiv. Valoarea recuperabilă a unui activ reprezintă cea mai mare valoare dintre valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar minus costurile asociate vânzării și valoarea sa de utilizare. Când valoarea justă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este mai mare decât valoarea recuperabilă a sa, activul este considerat depreciat și valoarea sa contabilă este scăzută pînă la valoarea sa recuperabilă.

La evaluarea valorii de utilizare, fluxurile de trezorerie viitoare estimate sunt actualizate la valoarea lor actualizată utilizând o rată înainte de impozitare care să reflecte evaluările curente privind valoarea – timp a banilor și riscurile specifice activului. La determinarea valorii juste minus costurile asociate vânzării sunt luate în considerație tranzacțiile recente de pe piață, dacă există. Dacă nu pot fi identificate astfel de tranzacții este utilizat un model de evaluare adecvat. Aceste calcule sunt comparate prin multiplii de evaluare, prețuri cotate ale acțiunilor pentru filialele listate sau alți indicatori disponibili privind valoarea justă.

Pentru active, la fiecare dată de raportare este efectuată o evaluare a existenței unui indiciu că este posibil ca pierderi din depreciere recunoscute anterior să nu mai existe sau să se fi redus. Dacă există vreun indiciu în acest sens, banca estimează valoarea recuperabilă a activului sau a unității generatoare de numerar.

O pierdere din depreciere este reluată dacă și numai dacă s-a produs o modificare a estimărilor utilizate pentru a determina valoarea recuperabilă a activului de la recunoașterea ultimei pierderi din depreciere. Reluarea este limitată astfel încât valoarea contabilă a activului să nu depășească valoarea sa recuperabilă și nici să nu depășească valoarea contabilă, net de amortizare care ar fi fost determinată în cazul în care în exercițiile anterioare nu ar fi fost recunoscută o pierdere din deprecierea activului respective. Reluarea este recunoscută în contul de profit și pierdere.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.20 Beneficiile angajaților

Beneficiile de serviciu pe termen scurt ale Băncii, ce includ salarii, prime, concedii plătite și contribuții de asigurare socială sunt recunoscute ca cheltuială pe măsură ce sunt suportate.

Obligațiile de contribuție la planurile de pensii determinate sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, în Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților cu cetățenie moldovenească, pentru pensii, asistență medicală și ajutor de șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri și sunt obligați prin lege să facă contribuții determinate (incluse în contribuțiile de asigurare socială) în fondul de pensii al Republicii Moldova (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante în fondul de pensii al Republicii Moldova, sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens. Banca nu dispune de un program individual de plată a pensiilor, și, în consecință, nu are obligații privind plata pensiilor. Banca nu dispune de nici un alt plan de beneficii determinate sau de un plan de beneficii post-pensionare. Banca nu are obligația să presteze alte servicii angajaților curenți sau foști.

2.5.21 Provizioane

Provizionul este recunoscut când banca are o obligație curentă (legală sau implicită), generată de un eveniment anterior, este probabil că pentru decontarea obligației să fie necesară o ieșire de resurse incorporând beneficii economice și valoarea obligației poate fi estimată credibil. Cheltuiala aferentă oricărui provizion este prezentată în contul de profit și pierdere, net de orice rambursare.

2.5.22 Impozite

(i) Impozitul pe profit curent

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent pentru perioada curentă anii anteriori este evaluat la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscale. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele care sunt adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare.

(ii) Impozitul amânat

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda pasivului privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția:

- Cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție vare nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă
- Referitor la diferențele temporare impozabile aferente investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participare, cu excepția cazului în care momentul reluării diferențelor temporare poate fi controlat și este probabil că diferențele temporare să fie reluate în viitorul previzibil.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.22 Impozite (continuare)

(ii) Impozitul amânat (continuare)

Creanțele privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele deductibile, pentru amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscal neutilizate, în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare deductibile și amânarea creditelor fiscal neutilizate și orice pierderi fiscale neutilizate, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat aferente diferențelor temporare deductibile provine din recunoașterea inițială a unui active sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

În cazul diferențelor temporare deductibile asociate investițiilor în filial, entități asociate și intereselor în asocierile în participație, creanțele privind impozitul amânat trebuie recunoscute numai în măsura în care există probabilitatea că diferențele temporare să fie reluate în viitorul apropiat și să existe profit impozabil față de care să poată fi utilizate diferențele temporare.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia. Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate până la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

2.5.23 Acțiuni ordinare

Acțiunile ordinare achiziționate de bancă sunt deduse din capitalul propriu. Costurile incrementale direct imputabile emisiunii acțiunilor ordinare și opțiunilor acționare, sunt recunoscute ca o deducere din capitalul propriu, net de orice efecte fiscale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.5 Sumar al politicilor de contabilitate semnificative (continuare)

2.5.24 Dividende și acțiuni ordinare

Dividendele și acțiunile ordinare sunt recunoscute ca datorii și recunoscute ca deducere din capitalul propriu în cazul când se aprobă de acționarii băncii. Dividendele interimare sunt deduse din capitalul propriu când sunt declarate și nu mai sunt la discreția băncii.

Dividendele pentru care sunt aprobate după data de raportare sunt dezvăluite ca eveniment după perioada de raportare.

2.5.25 Rezerve de capital

Rezervele reflectate în capital în pozițiile financiare ale băncii includ Rezerve generale și prudențiale care sunt cerute de legislație.

2.5.26 Rezultat pe acțiune

Banca prezintă datele pe rezultatul de bază și diluat pe acțiune ("RPA") pentru acțiunile sale ordinare. RPA de bază se calculează prin împărțirea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari ai Băncii la media ponderată a numărului acțiunilor ordinare în circulație pe parcursul perioadei. RPA diluat se determină prin ajustarea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari și media ponderată a numărului de acțiuni ordinare în circulație pentru efectul tuturor acțiunilor ordinare potențiale diluate ce cuprind note convertibile și opțiuni cu acțiuni acordate angajaților.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.6 Standarde emise, dar care nu sunt inca in vigoare si nu au fost adoptate de timpuriu (continuare)

- **IFRS 16: Leasing**

Standardul este valabil pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2019 sau ulterior acestei date. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, măsurarea, prezentarea și divulgarea contractelor de leasing pentru ambele părți la contract, respectiv clientul ("locatarul") și furnizorul ("locatorului"). Noul standard cere proprietarilor să recunoască majoritatea contractelor de leasing în situațiile lor financiare. Locatarii vor avea un singur model contabil pentru toate contractele de leasing, cu anumite scutiri. Contabilitatea locatorului este substanțial neschimbată.

Standardul include două scutiri de recunoaștere pentru locatarii - leasing de active "cu valoare redusă" (de exemplu, computere personale) și contracte de închiriere pe termen scurt (adică, contracte de leasing cu un termen de leasing de 12 luni sau mai puțin). Banca va aplica la ambele scutiri. În cursul anului 2018, Banca a efectuat o evaluare detaliată a impactului IFRS 16. Banca va recunoaște un activ la momentul datei cererii inițiale pentru contractele de leasing care anterior au fost clasificate ca leasing operațional în conformitate cu IAS 17. După cum este permis de standard, suma va fi egală cu obligația de leasing, ajustată pentru orice plăți anticipate sau plăți de leasing aferente respectivului contract de leasing. Rata de leasing va fi evaluată la o sumă egală cu plățile restante din leasing la data primei cereri, luând în considerare opțiunile de extindere și de terminare, actualizate la rata incrementală de împrumuturi ale Băncii în mediul economic al contractului de leasing. Activele cu drept de utilizare capitalizate vor consta în principal din proprietăți de birouri, și anume sucursalele cu amănuntul.

În concluzie, se așteaptă ca adoptarea IFRS 16 să nu aibă niciun impact asupra rezultatului reportat. Activele de "Dreptul de utilizare" și de datorie de leasing vor fi egale cu aproximativ 75,8 milioane de lei.

- **Modificare la IFRS 10 Situatii financiare consolidate si IAS 28 Investitii in entitatile asociate si asocierile in participatie: vanzare de sau contributie cu active intre un investitor si entitatea sa asociata sau asocierea in participatie**

Modificările abordează o incoerență recunoscută între cerințele din IFRS 10 și cele din IAS 28 în ceea ce privește vânzarea sau contribuția activelor între un investitor și societatea asociată sau asociată în comun. Principala consecință a amendamentelor este că un câștig sau o pierdere completă este recunoscut atunci când o tranzacție implică o afacere (indiferent dacă este găzduită într-o filială sau nu). Un câștig sau o pierdere parțială este recunoscut atunci când o tranzacție implică active care nu constituie o afacere, chiar dacă aceste active sunt adăpostite într-o filială. În decembrie 2015, IASB a amânat data intrării în vigoare a acestui amendament până la finalul proiectului său de cercetare privind metoda echității în contabilitate. Amendamentele nu au fost încă aprobate de UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

- **IFRS 9: Caracteristici de plati in avans cu compensare negativa (Modificari)**

Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2019 si aplicarea timpurie este permisa. Modificarea permite ca activele financiare cu caracteristici de plati in avans, care permit sau necesita ca o parte la un contract fie sa plateasca, fie sa primeasca o compensatie rezonabila pentru rezilierea timpurie a contractului (astfel incat, din perspectiva detinatorului activului, este posibil sa existe o „compensare negativa”) să fie evaluate la cost amortizat sau la valoarea justa prin alte elemente ale rezultatului global. Conducerea a efectuat o evaluare a efectului standardului și consideră că adoptarea acestuia nu va avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare pentru perioada începând cu 1 ianuarie 2019.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare) 2.6 Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate de timpuriu (continuare)

- **IAS 28: Interese pe termen lung în asociați și asocieri în participatie (Modificari)**

Amendamentele sunt valabile pentru perioadele anuale de raportare care încep la 1 ianuarie 2019 sau ulterior acestei date, cu o aplicare anterioară permisă. Modificările se referă la faptul dacă măsurarea, în special a cerințelor de depreciere, a dobânzilor pe termen lung în entitățile asociate și în asocierile în participatie care, în fond, fac parte din "investiția netă" în entitatea asociată sau în asocierile în participatie trebuie să fie reglementată de IFRS 9, IAS 28 sau o combinație a celor două. Amendamentele clarifică faptul că o entitate aplică IFRS 9 Instrumente financiare înainte de aplicarea IAS 28 la astfel de dobânzi pe termen lung pentru care nu se aplică metoda punerii în echivalență. În aplicarea IFRS 9, entitatea nu ia în considerare nici o ajustare a valorii contabile a dobânzilor pe termen lung care rezultă din aplicarea IAS 28. Aceste amendamente nu au fost încă aprobate de către UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

INTERPRETAREA IFRIC 23: Incertitudine cu privire la tratamentele aplicate pentru impozitul pe profit

Interpretarea este valabilă pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2019, cu o aplicare anterioară permisă. Interpretarea se referă la contabilizarea impozitului pe profit atunci când tratamentele fiscale implică incertitudine care afectează aplicarea IAS 12. Interpretarea furnizează orientări privind examinarea separată sau împreună a tratamentelor fiscale, examinarea de către autoritățile fiscale, metoda adecvată pentru a reflecta incertitudinea și contabilitatea modificărilor în fapte și împrejurări. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

- **IAS 19: Plan de modificare, Reducere sau Decontare (Modificari)**

Modificările sunt valabile pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2019 sau ulterior acestei date, cu o aplicare anterioară permisă. Modificările solicită entităților să utilizeze ipoteze actuariale actualizate pentru a determina costul serviciilor curente și dobânda netă pentru restul perioadei anuale de raportare după ce au avut loc modificări, reduceri sau decontări ale planului. Modificările clarifică, de asemenea, modul în care contabilizarea modificării, reducerii sau decontării unui plan afectează aplicarea cerințelor privind plafonul activelor. Aceste amendamente nu au fost încă aprobate de UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

- **Cadrul conceptual în standardele IFRS**

IASB a emis Cadrul conceptual revizuit pentru raportarea financiară la 29 martie 2018. Cadrul conceptual stabilește un set cuprinzător de concepte pentru raportarea financiară, stabilirea standardelor, îndrumarea elaboratorilor în elaborarea politicilor contabile coerente și asistența acordată altora în eforturile lor de a înțelege și să interpreteze standardele. IASB a emis, de asemenea, un document de însoțire separat, "Amendamente la referințele la Cadrul conceptual din standardele IFRS", care stabilește modificările aduse standardelor în cauză pentru a actualiza referințele la Cadrul conceptual revizuit. Obiectivul său este de a sprijini tranziția la cadrul conceptual revizuit pentru societățile care dezvoltă politici contabile utilizând cadrul conceptual atunci când nu se aplică niciun standard IFRS pentru o anumită tranzacție. Pentru elaboratorii care dezvoltă politici contabile bazate pe cadrul conceptual, acesta este valabil pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2020 sau ulterior acestei date.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.6 Standarde emise, dar care nu sunt inca in vigoare si nu au fost adoptate de timpuriu (continuare)

- **IFRS 3: Combinari de intreprinderi (Modificari)**

IASB a emis amendamente în Definiția unei afaceri (Amendamente la IFRS 3) care vizează rezolvarea dificultăților care apar atunci când o entitate determină dacă a dobândit o afacere sau un grup de active. Modificările sunt eficiente pentru combinațiile de întreprinderi pentru care data achiziției se află în prima perioadă de raportare anuală care începe la 1 ianuarie 2020 sau ulterior acestei date și la achizițiile de active care au loc la sau după începutul acelei perioade, cu o aplicare anterioară permisă. Aceste amendamente nu au fost încă aprobate de UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

- **IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare si IAS 8 Politici contabile, modificari ale estimarilor contabile si erori: definiția termenului „semnificativ” (Modificari)**

Modificările sunt valabile pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2020 sau după această dată, cu o aplicare anterioară permisă. Amendamentele clarifică definiția materialului și modul în care acesta trebuie aplicat. Noua definiție prevede că "informațiile sunt semnificative în cazul în care omiterea, nerespectarea sau obscurarea acesteia ar putea rezulta în mod rezonabil să influențeze deciziile pe care utilizatorii primari ai situațiilor financiare cu scop general le fac pe baza acestor situații financiare care furnizează informații financiare despre o anumită raportare entitate". În plus, explicațiile care însoțesc definiția au fost îmbunătățite. Amendamentele asigură, de asemenea, că definiția materialului este coerentă în toate standardele IFRS. Aceste amendamente nu au fost încă aprobate de UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii

- **IASB a emis Îmbunătățirile Anuale ale IFRS-urilor 2015-2017, care reprezintă o colecție de amendamente la IFRS-uri. Amendamentele sunt aplicabile pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2019 sau ulterior acestei date, cu o aplicare anterioară permisă. Aceste îmbunătățiri anuale nu au fost încă aprobate de UE. Modificările nu vor avea un impact asupra situației financiare sau asupra performanței Băncii**

- **IFRS 3 Combinari de intreprinderi si IFRS 11 Angajamente comune:** Modificarile aduse IFRS 3 clarifica faptul ca, atunci cand o entitate obtine controlul asupra unei intreprinderi care este o optiune in participatie, aceasta reevalueaza interesele detinute anterior in respectiva intreprindere. Modificarile aduse de IFRS 11 clarifica faptul ca, atunci cand o entitate obtine controlul comun asupra unei intreprinderi care este o optiune in participatie, entitatea nu reevalueaza interesele detinute anterior in respectiva intreprindere.
- **IAS 12 Impozitul pe profit:** Modificarile clarifica faptul ca efectele asupra impozitului pe profit ale platilor privind instrumentele financiare clasificate drept capitaluri proprii, trebuie recunoscute conform modului in care au fost recunoscute tranzactiile sau evenimentele din trecut care au generat profit distribuibil.
- **IAS 23 Costurile indatorarii:** Modificarile clarifica punctul 14 din standard conform caruia, atunci cand un activ calificabil este disponibil pentru utilizarea sa dorita sau pentru vanzare si unele dintre imprumuturile specifice aferente activului calificabil respectiv raman restante la acel moment, imprumul respectiv trebuie inclus in fondurile pe care o entitate le imprumuta, in general.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.7 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative

Întocmirea situațiilor financiare ale Bancii impune conducerii să facă evaluări, estimări și presupuneri care afectează valoarea raportată a veniturilor, cheltuielilor, activelor și datoriilor și a informațiilor aferente, precum și dezvaluirea datoriilor contingente. Incertitudinea cu privire la aceste presupuneri și estimări ar putea avea ca rezultate care necesită o ajustare semnificativă a valorii contabile a activelor sau pasivelor afectate în perioadele viitoare. În procesul de aplicare a politicilor contabile ale băncii, conducerea a făcut următoarele evaluări și presupuneri cu privire la viitorul și alte surse-cheie ale incertitudinii de estimare la data de raportare, care prezintă un risc semnificativ de a provoca o ajustare semnificativă a valorilor contabile ale activelor și pasive în următorul exercițiu financiar.

Condițiile existente și ipotezele privind evoluțiile viitoare se pot schimba din cauza unor circumstanțe care nu se află sub controlul băncii și se reflectă în ipotezele dacă și când apar. Elementele cu efectul cel mai semnificativ asupra sumelor recunoscute în situațiile financiare, cu o apreciere substanțială a conducerii și / sau estimări, sunt grupate mai jos în ceea ce privește judecățile / estimările implicate.

2.7.1 Principiul continuității

Banca a făcut o evaluare a capacității băncii în ceea ce privește principiul continuității activității și este conștientă că banca are resurse pentru a-și continua activitatea în viitorul previzibil. În plus, managementul nu are cunoștința de incertitudini semnificative care pot cauza îndoeli semnificative asupra capacității băncii de a-și continua activitatea. De aceea, situațiile financiare continuă să fie elaborate pe baza principiului continuității activității.

2.7.2 Estimări și ipoteze

Ipotezele principale privind viitorul și alte cauzele importante ale incertitudinii estimărilor la data de raportare, care prezintă un risc semnificativ de a provoca o ajustare semnificativă a valorilor contabile ale activelor și datoriilor în următorul exercițiu financiar, sunt prezentate în continuare. Banca și-a bazat ipotezele și estimările pe parametrii disponibili la data întocmirii situațiilor financiare. Totuși, circumstanțele și ipotezele curente cu privire la dezvoltări viitoare pot să se modifice ca urmare a modificărilor de pe piața sau a circumstanțelor ce nu pot fi controlate de Banca. Aceste modificări sunt reflectate în ipoteze atunci când au loc.

2.7.3 Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și datoriilor financiare raportate în situațiile poziției financiare nu poate fi determinată bazându-se pe prețurile cotate pe piețele active, acestea se determină prin aplicarea varietății de modalități de evaluare care presupun utilizarea modelelor matematice. Datele de intrare pentru aceste modele servesc datele disponibile privind instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile. În cazul în care aceste date nu sunt disponibile, pentru determinarea valorii juste se aplică evaluări și estimări. Evaluările respective iau în considerație lichiditatea și datele de intrare pentru modelul matematic cum ar fi volatilitatea derivatelor pe termen lung și scontarea fluxurilor de trezorerie, rambursarea anticipată, precum și evaluarea ratei de default pentru instrumentele financiare asigurate cu active. Evaluarea instrumentelor financiare este detaliată în Nota 26.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.7 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

2.7.3 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Determinarea valorii juste

Determinarea valorilor juste ale activelor și obligațiilor financiare se bazează pe prețurile cotate pe piață sau cotațiile de preț ale dealerilor pentru instrumentele financiare comercializate pe piețe active.

Valoarea justă a tuturor celorlalte instrumente financiare este determinată prin tehnici de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile valorii nete curente, metoda fluxului scontat de mijloace bănești, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnicile fluxului scontat de mijloace bănești, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale conducerii și rata de scont reprezintă rata de piață la data bilanțului contabil pentru un instrument cu termeni și condiții similare. Când sunt utilizate modelele de preț, datele inițiale se bazează pe evaluările de piață la data bilanțului contabil. În cazul în care valoarea justă nu poate fi estimată sigur, instrumentele de capital necotate, ce nu au preț de piață cotelat pe o piață activă sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere.

2.7.4 Pierderi din deprecierea instrumentelor financiare (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018)

Măsurarea pierderilor din depreciere atât în conformitate cu IFRS 9, cât și cu IAS 39 pentru toate categoriile de active financiare necesită o judecată, în special estimarea valorii și calendarului viitoarelor fluxuri de numerar și a valorilor colaterale la determinarea pierderilor din depreciere și evaluarea unei creșteri semnificative risc de credit. Aceste estimări sunt determinate de o serie de factori, modificări în care pot rezulta niveluri diferite de cote.

Calculul ECL al băncii sunt rezultate ale modelelor complexe, cu un număr de ipoteze care stau la baza alegerii intrărilor variabile și a interdependențelor acestora. Elementele modelelor ECL care sunt considerate judecări și estimări contabile includ:

- Modelul intern de rating al creditelor;
- Criteriile Băncii de a evalua dacă a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit și, prin urmare, cotele pentru active financiare ar trebui măsurate pe baza criteriilor LTECL și evaluarea calitativă;
- Segmentarea activelor financiare atunci când evaluarea lor ECL este evaluată colectiv;
- Dezvoltarea modelelor ECL, inclusiv a diferitelor formule și alegerea intrărilor;
- Determinarea asociațiilor între scenariile macroeconomice și inputurile economice și efectul asupra PD, EAD și LGD; Selectarea scenariilor macroeconomice prospective.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.7 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

2.7.5 Pierderi din deprecierea activelor financiare (Politica aplicabilă până 1 ianuarie 2018)

2.7.5.1 Pierderi pentru deprecierea creditelor și avansurilor

În momentul în care se stabilește că o pierdere din depreciere trebuie să fie înregistrată în contul de profit sau pierdere, Banca evaluează dacă există datele observabile ce indică o diminuare măsurabilă a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești estimate dintr-un portofoliu de credite, înainte ca diminuarea să poată fi identificată cu un credit individual din portofoliul respectiv. Această evidență poate să includă date observabile ce indică modificările nefavorabile ale statutului de plată al debitorilor unui grup, sau condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu neplata datoriilor aferente activelor din grup. Conducerea utilizează, la planificarea fluxurilor de mijloace bănești viitoare, estimările bazate pe experiența istorică a pierderilor pentru activele cu caracteristici ale riscului de credit și indicii obiective de depreciere similare celor din portofoliu. Metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea valorilor și perioada fluxurilor de mijloace bănești viitoare sunt revizuite cu regularitate pentru a reduce diferențele eventuale între pierderile estimate și pierderile reale.

Pentru fiecare portofoliu omogen, riscul este evaluat pe baza pierderii în caz de nerambursare (LGD) asociată probabilității de default (PD). Ratele de furnizare a provizioanelor colective se calculează pe baza PD anuale observate pe parcursul orizontului de 12 luni (media). Valoarea LGD evaluată colectiv pentru depreciere este estimată pe baza experienței istorice de pierdere sau recuperare observată. Expunerile luate în considerare pentru calculul provizioanelor sunt nete de garanții de primă rată (garanții de numerar, garanții guvernamentale etc.) și sunt considerate curente restante, inclusiv angajamente în afara bilanțului.

Pentru provizioanele specifice calculate pentru contrapărțile evaluate individual, care sunt declarate dubioase, banca evaluează fluxul de numerar, care se va recupera din operarea clientului (în cazul în care există o activitate care generează fluxuri de numerar), fie prin exercitarea și garanții suplimentare și garanții. Fluxurile de numerar așteptate sunt extinse pe perioada astfel încât valoarea lor este actualizată la momentul închiderii provizioanelor. Partea neacoperită a expunerii prin recuperări estimate este provizionată.

Creditele și avansuri care au fost evaluate la nivel individual și pentru care s-a stabilit că pentru acestea nu trebuie înregistrate pierderi din deprecierea, sunt evaluate colectiv împreună cu toate creditele și avansuri clasificate ca nesemnificative la nivel individual, în cadrul grupurilor de active cu caracteristici de risc similare. Aceasta abordare are ca scop determinarea dacă provizionul urmează a fi înregistrat în urma evenimentelor ce pot rezulta cu pierderi și pentru care există dovezi obiective, dar efectele cărora încă nu pot fi estimate.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.7 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

2.7.5 Pierderi din deprecierea activelor financiare (Politica aplicabilă până 1 ianuarie 2018) (continuare)

2.7.5.2 Deprecierea instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare

Banca analizează instrumentele sale financiare disponibile pentru vânzare la data fiecărui bilanț contabil pentru a le evalua din punct de vedere al deprecierei. Aceasta implică estimarea și evaluarea analogică celor aplicate pentru evaluarea individuală a creditelor și avansurilor.

De asemenea, Banca înregistrează pierderi din deprecierea pentru instrumentele financiare disponibile pentru vânzare atunci când s-a constatat o scădere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste, sub costul lor. Determinarea noțiunilor "semnificativă" sau "prelungită" necesită raționament. Pentru raționamentul respectiv Banca evaluează, pe lângă altor factori, evoluția istorică a prețurilor instrumentelor, durata și măsura în care valoarea justă a acestor instrumente este mai redusă decât costul lor.

2.7.6 Compensarea instrumentelor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate, iar valoarea netă raportată în raportul privind rezultatul global dacă și numai dacă există un drept legal executoriu pentru a compensa sumele recunoscute și există intenția de a deconta pe o bază netă, fie să realizeze activul și să deconteze datoria simultan. Acest lucru, în general, nu este cazul acordurilor de compensare, prin urmare, activele și pasivele aferente sunt prezentate brut în Situația poziției financiare.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în bază netă doar când acest lucru este permis de standardele de contabilitate, sau în cazul câștigurilor sau pierderilor ce apar în cadrul unui grup de tranzacții similare.

2.7.7 Metoda ratei efective de dobândă (EIR)

Metoda EIR a Băncii, astfel cum se explică în Nota 2.5.2 (i), recunoaște venitul din dobânzi utilizând o rată a rentabilității care reprezintă cea mai bună estimare a unei rate de rentabilitate constante pe durata de viață așteptată a creditelor și depozitelor și recunoaște efectul potențial din diferite rate a dobânzii percepute în diferite etape și altor caracteristici ale ciclului de viață al produsului (inclusiv plățile anticipate și dobânzile și penalitățile). Această estimare, prin natura sa, necesită un element de apreciere a comportamentului așteptat și a ciclului de viață al instrumentelor, precum și modificările preconizate ale ratei de bază a Republicii Moldova și ale altor venituri / cheltuieli de taxă care fac parte integrantă din instrument.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.7 Raționamente, estimări și ipoteze contabile semnificative (continuare)

2.7.8 Provizioane și alte datorii contingente

Banca funcționează într-un mediu de reglementare și juridic care, prin natura sa, are un element sporit al riscului de litigiu inerent operațiunilor sale. În consecință, este implicat în diverse anchete și proceduri de soluționare a litigiilor, arbitraj și reglementări în jurisdicțiile locale, care apar în cursul normal al afacerii Băncii.

Atunci când Banca poate măsura fiabil fluxul de beneficii economice în raport cu un anumit caz și consideră că aceste ieșiri sunt probabile, Banca înregistrează provizion împotriva cazului. În cazul în care probabilitatea de ieșire este considerată a fi îndepărtată sau probabilă, dar nu se poate face o estimare fiabilă, este prezentată o datorie contingentă.

Având în vedere subiectivitatea și incertitudinea de a determina probabilitatea și valoarea pierderilor, Banca ia în considerare o serie de factori, inclusiv consultața juridică, stadiul problemei și dovezile istorice din incidente similare. Este necesară o judecată semnificativă pentru a se ajunge la concluzii privind aceste estimări.

Pentru detalii suplimentare privind provizioanele și alte riscuri, a se vedea Nota 24.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.8 Dezvăluirea tranziției la IFRS 9

Următoarele pagini stabilesc impactul adoptării IFRS9 asupra situației poziției financiare și a rezultatului reportat, incluzând efectul înlocuirii calculului pierderii creditelor efectuate de IAS 39 cu valorile ECL conform IFRS 9.

O reconciliere între valorile contabile conform IAS 39 și soldurile raportate conform IFRS 9 la 1 ianuarie 2018 este, după cum urmează:

(în mii lei)	REF	IAS 39 măsurare		Reclasificări	Remăsurare		IFRS 9	
		Categoria	Suma		ECL	Alte	Suma	Categorie
Active financiare								
Numarar și plasamente la Banca Centrală		L&R ¹	2,341,539	-	-	-	2,341,539	AC ²
Credite și avansuri acordate băncilor	A	L&R	1,771,186	-	(2,451)	-	1,768,735	AC
Credite și avansuri acordate clienților	B	L&R	4,641,003	-	(33,349)	-	4,607,654	AC
Active financiare – credite și creanțe	C	L&R	1,143,937	(1,143,937)	-	-	N/A	AC
<i>In: Instrumente de datorie la cost amortizat</i>				(1,143,937)	-			
Instrumente de datorie la cost amortizat	D		N/A	1,143,937	(7,462)	-	1,136,475	AC
<i>Din: Instrumente de datorie la cost amortizat</i>				1,143,937	(7,462)	-	-	
Alte active	E	L&R	33,348	-	(1,615)	-	31,733	AC
		L&R	9,931,013	-	(44,935)	-	9,886,136	AC
Active financiare—disponibile pentru vânzare	F	AFS ³	1,031	(1,031)	-	-	N/A	
<i>In: Active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere</i>				(1,031)			N/A	
		AFS	1,031	(1,031)	-	-	N/A	
Active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere			N/A	1,031	-	-	1,031	FVPL ⁴
<i>Din: Active financiare—disponibile pentru vânzare</i>				1,031				
		FVPL		1,031	-	-	1,031	FVPL
Total Assets			9,932,044		(44,935)		9,887,167	43,338

¹L&R: Credite și avansuri

²AC: Cost amortizat

³AFS: Disponibile pentru vânzare

⁴FVPL: valoarea justă prin contul de profit și pierdere

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.8 Dezvăluirea tranziției la IFRS 9 (continuare)

(în mii lei)	REF	Măsurare IAS 39		Reclasificări	Re-măsurare		IFRS 9	
		Categorie	Suma		ECL	REF	Suma	Categorie
Datorii față de Banca Centrală		AC	21	-	-	-	21	AC
Datorii față de bănci		AC	3,454	-	-	-	3,454	AC
Datorii față de clienți		AC	7,487,646	-	-	-	7,487,646	AC
Împrumuturi de la Instituții financiare		AC	959,911	-	-	-	959,911	AC
Alte datorii	G	AC	144,189	-	1,597	-	145,786	AC
Total datorii		N/A	8,595,221		1,597		8,596,818	N/A

- Banca a calculat ECL privind datoria de la bănci în conformitate cu noua metodologie de provizioane privind IFRS 9 - anterior, conform IAS 39 nu a existat nici o depreciere.
- Banca a calculat ECL pentru creditele și avansurile acordate clienților în conformitate cu noua metodologie de provizioane privind IFRS 9. Activele financiare menționate vor fi evaluate în continuare la costul amortizat în conformitate cu modelul de afaceri al Băncii și pentru că îndeplinesc criteriul SPPI.
- La 1 ianuarie 2018, Banca a clasificat investițiile financiare - credite și creanțe ca titluri de creanță la cost amortizat în conformitate cu modelul de afaceri al Băncii și pentru că îndeplinesc criteriul SPPI.
- Banca a calculat ECL pentru instrumentele de datorie la costul amortizat, în conformitate cu metodologia de provizioane privind IFRS 9.
- Remedierea pentru alte active reprezintă calcularea ECL pentru alte active financiare conform metodologiei de aprovizionare a Băncii în ceea ce privește IFRS 9.
- La 1 ianuarie 2018, Banca și-a clasificat portofoliul AFS anterior drept active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere și nu la alte venituri, fiind astfel deținute pentru tranzacționare. Această poziție reprezintă investiții în capitaluri proprii descrise în Nota 15.
- Repartizarea pentru alte datorii reprezintă aplicarea CCF la calculul ECL pentru elementele extrabilanțiere drept garanții financiare, acreditive pentru clienți și alte angajamente conform metodologiei de aprovizionare a Băncii în ceea ce privește IFRS 9.

Note Explicative la Situațiile Financiare

2 Politici de contabilitate (continuare)

2.8 Dezvăluirea tranziției la IFRS 9 (continuare)

Impactul tranziției la IFRS 9 privind rezervele și rezultatul raportat este, după cum urmează:

	Rezerve și rezultatul raportat
(in thousands MDL)	
Rezultatul raportat	
Soldul conform IAS 39 (31 decembrie 2017)	1,082,745
Recunoașterea IFRS 9 ECL în conformitate cu:	(43,280)
Plasamente la termen în bănci	(2,451)
Instrumente de datorie la cost amortizat	(7,462)
Credite și avansuri acordate clienților	(33,349)
Creanțe și alte active și plăți aferente acestora	(1,615)
Angajamente	1,597
Alocarea rezervelor prudențiale	11,717
Soldul conform IFRS 9 (1 ianuarie 2018)	1,051,182
Rezerva prudențială	
Soldul conform IAS 39 (31 decembrie 2017)	174,640
Rezerve pentru alte active și angajamente	(11,717)
Soldul conform IFRS 9 (1 ianuarie 2018)	162,923
Modificarea totală a capitalurilor proprii ca urmare a adoptării IFRS 9	(43,280)

Tabelul următor reconciliază soldul de deschidere a pierderilor la credite în conformitate cu IAS 39 și provizioanele pentru angajamente și contracte de garanții financiare în conformitate cu IAS 37 Provizioane contingente la alocările ECL în conformitate cu IFRS 9.

	Provizion conform IAS 39/IAS 37 la 31 Decembrie 2017	Re-măsurare	ECLs conform IFRS 9 la 1 Ianuarie 2018
(în mii lei)			
Alocări de provizioane pentru:			
Credite și creanțe în conformitate conform IAS 39 / active financiare la cost amortizat în conformitate conform IFRS 9	214,174	33,349	247,524
Titluri de creanțe disponibile pentru vânzare conform IAS 39 / titluri de creanțe la cost amortizat în conformitate conform IFRS 9	-	7,462	7,462
Datorii față de bănci conform IAS 39 / Datorii față de bănci la cost amortizat conform IFRS 9	-	2,451	2,451
Creanțe și alte active și plăți aferente IAS 39 / Creanțe și alte active și plăți aferente IFRS 9	-	1,615	1,615
	<u>214,174</u>	<u>44,877</u>	<u>259,052</u>
Garanții financiare	1,985	(990)	995
Scrisori de garanție	157	(84)	73
Alte obligațiuni	10,441	(523)	9,918
	<u>12,583</u>	<u>(1,597)</u>	<u>10,986</u>
	226,757	43,280	270,038

Note Explicative la Situațiile Financiare

3 Venitul net aferent dobânzilor

Venituri aferente dobânzilor

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Numerar și plasamente la Banca Centrală	54,633	63,370
Credite și avansuri acordate băncilor	9,524	5,040
Active financiare – credite și creanțe	69,823	88,994
Credite și avansuri acordate clienților	489,311	465,513
	623,291	622,917

Venitul din dobânzi sporit la credite neperformante (Stage 3) pe parcursul anului 2018 a constituit MDL'000 9,674 (2017: MDL'000 10,298).

Cheltuieli aferente dobânzilor

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Datorii față de BNM	1	4
Depozite clienților	152,213	156,515
Împrumuturi de la instituții financiare internaționale	24,226	21,909
Depozite băncilor	4,348	2,780
	180,788	181,208

Note Explicative la Situațiile Financiare

4 Venitul net aferent taxelor și comisioanelor

Venitul net aferent taxelor și comisioanelor include veniturile realizate din taxe și comisioane încasate la prestarea diverselor servicii bancare, inclusiv veniturile realizate din acordarea serviciilor bancare privind plățile internaționale și locale, minus cheltuielile aferente taxelor și comisioanelor plătite pentru serviciile similare primite de Bancă.

Venitul aferent taxelor și comisioanelor

	Total	31 decembrie 2018	
		Veniturile din veniturile obținute din serviciile furnizate în timp	Venituri din venituri din prestarea serviciilor financiare la un moment dat
(în mii lei moldovenești)			
Procesarea plăților	53,596	-	53,596
Tranzacții cu carduri	40,252	-	40,252
Tranzacții cu numerarul	27,842	-	27,842
Administrarea conturilor curente	13,085	13,085	-
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	7,972	-	7,972
Modificări în termeni și condiții la credite	6,168	-	6,168
Garanții emise	3,729	3,729	-
Transferuri prin intermediul sistemelor de plăți internaționale	2,608	-	2,608
Serviciul Client-Banca	1,840	-	1,840
Acreditiv	1,555	1,555	-
Alte	10,955	-	10,955
	169,602	18,369	151,233

Note Explicative la Situațiile Financiare

4 Venitul net aferent taxelor și comisioanelor (continuare)

	Total	31 decembrie 2017	
		Veniturile din veniturile obținute din serviciile furnizate în timp	Venituri din venituri din prestarea serviciilor financiare la un moment dat
(în mii lei moldovenești)			
Procesarea plăților	51,770	-	51,770
Tranzacții cu carduri	34,396	-	34,396
Tranzacții cu numerarul	26,216	-	26,216
Administrarea conturilor curente	13,805	-	13,805
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	10,391	10,391	-
Modificări în termeni și condiții la credite	5,781	5,781	-
Garanții emise	4,586	-	4,586
Transferuri prin intermediul sistemelor de plăți internaționale	2,502	-	2,502
Serviciul Client-Banca	1,254	-	1,254
Acreditiv	1,225	1,225	-
Alte	10,766	-	10,766
	162,692	17,397	145,295

Cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Tranzacții cu carduri bancare	32,552	29,596
Tranzacții valutare cu numerar interbancare	8,291	9,890
Comisiile la transferurile interbancare	14,149	13,940
Asigurarea pentru riscuri financiare	359	6,427
Contribuțiile la fondul de garantare a depozitelor	7,637	3,097
Contribuțiile la fondul de asigurare a stabilității financiare	1	-
Alte	874	985
	63,863	63,935

În conformitate cu Legea nr. 575-XV "privind garantarea depozitelor plasate în bănci" din 26 decembrie 2003 și ulterior "Regulamentul privind metodologia de calculare și plată a contribuției la Fondul de garantare a depozitelor din Republica Moldova" din 20 august 2004, Banca trebuie să transfere Fondului de garantare a depozitelor o contribuție egală cu 0,25% din totalul depozitelor la sfârșitul fiecărui trimestru (numai pentru depozitele calificate, conform prevederilor legale). Banca pregătește baza pentru calculul contribuției bazate pe baza de date a depozitelor și bazelor de date ale clientului asupra depozitelor negarantate, aprobate în mod regulat de către conducerea băncii. Cheltuielile cu "contribuția la fondul de garantare a depozitelor sunt recunoscute la data la care baza de calcul este validată de către auditori, adică a 15-a din luna următoare care precede intervalul de acoperire a trimestrului.

Note Explicative la Situațiile Financiare

5 Venitul net din tranzacționare

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
<i>Rezultatul de la operațiuni cu valută străină cu:</i>		
Persoane fizice	29,574	45,001
Persoane juridice	94,236	85,906
Bănci	7,693	1,799
Rezultat din reevaluarea valutei străine	(4,937)	(6,255)
	126,566	126,451

6 Cheltuieli din deprecierea activelor financiare

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate băncilor	(18)	-
Credite și avansuri acordate clienților	14,141	37,788
Instrumente de datorii la cost amortizat	4,113	-
Alte active	847	3,311
Contracte de garanții financiare	(2,733)	2,809
	16,350	43,908

Tabelul de mai jos prezintă costurile ECL (Nota 6) privind instrumentele financiare pentru 31 decembrie 2018 înregistrate în contul de profit și pierdere conform IFRS 9:

	Nota	Stadiul 1 colectiv	Stadiul 2 colectiv	Stadiul 3 colectiv	Stadiul 3 individual	Total
(în mii lei moldovenești)						
Credite și avansuri acordate băncilor	13	(18)	-	-	-	(18)
Credite și avansuri acordate clienților	14	4,545	2,321	17,103	(9,828)	14,141
Instrumente de datorie la cost amortizat	15	4,113	-	-	-	4,113
Alte active	19	136	-	711	-	847
Garanții financiare	24	1,556	46	-	-	1,602
Angajamente de împrumut	24	1,388	(5,663)	(149)	-	(4,424)
Acreditiv	24	89	-	-	-	89
Total pierderi din depreciere		11,809	(3,296)	16,396	(9,828)	16,350

Note Explicative la Situațiile Financiare

6 Cheltuieli din deprecierea activelor financiare (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă costurile de depreciere înregistrate în contul de profit și pierdere conform IAS 39 în cursul anului 2017:

	Total	Non Retail	Retail
(in mii lei moldovenești)			
Provizionul specific pentru pierderi			
La 1 ianuarie	142,225	72,721	69,504
Decontări nete pentru perioada de gestiune	33,001	27,131	5,870
Casări	(2,236)	9	(2,245)
Recuperări	1,381	-	1,381
Diferența cursului valutar	(10,072)	(5,136)	(4,936)
Transfer între tipuri de deprecie (1)	(22,876)	(24,184)	1,308
La 31 decembrie 2017	141,423	70,541	70,882
Provizionul colectiv pentru pierderi la credite			
La 1 ianuarie	51,630	32,527	19,103
Decontări nete pentru perioada de gestiune	10,239	103	10,136
Casări	(12,521)	-	(12,521)
Recuperări	7,924	-	7,924
Diferența cursului valutar	(7,397)	(2,607)	(4,790)
Transfer între tipuri de deprecie (1)	22,876	23,442	(566)
La 31 decembrie 2017	72,751	53,465	19,286
Total provizion pentru pierderi la 31 decembrie	214,174	124,006	90,168

(1) Transferurile între categorii reprezintă reclasificarea în cursul anului între clasele de depreciere individuală și colectivă.

7 Alte cheltuieli operaționale

	2018	2017
(in thousands MDL)		
Casarea datoriilor	13,508	74
Sanctiuni percepute clienților pentru întârzierea efectuării plăților	122	385
Alte cheltuieli operaționale	229	99
	13,859	558

Casarea datoriilor reprezintă anularea plăților către SG Grup aferente taxelor pentru serviciile corporative după revizuirea celor de mai sus.

Signed.....
Date.....

30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare**8 Cheltuieli cu personalul**

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Salarii	94,744	81,981
Contribuții privind asigurarea socială	26,125	22,652
Prime	27,081	21,383
Provizioane privind beneficiile angajaților	11,786	9,947
Contribuții privind asigurarea medicală	5,691	4,958
Alte plăți	6,719	2,029
	172,146	142,950

Numărul mediu scriptic al personalului în 2018 a fost 721 (2017: 704).

9 Alte cheltuieli operaționale

	2017	2016
(în mii lei moldovenești)		
	29,087	32,358
Cheltuieli de arendă, pentru electricitate, încălzire, apă		
Cheltuieli privind reparația mijloacelor fixe	16,840	16,917
Întreținerea activelor nemateriale	21,286	18,436
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit (1)	17,330	14,987
Cheltuieli de publicitate	9,913	10,138
Cheltuieli de telecomunicare	7,535	6,598
Cheltuieli pentru asigurarea securității	7,011	6,989
Cheltuieli cu active materiale de mică valoare și consumabile	2,606	2,715
Provizioane pentru acoperirea riscului operational (2)	(3,222)	1,754
Asigurare	3,395	3,477
Cheltuieli de informații	3,564	3,688
Cheltuieli de transport și deplasare	1,654	1,727
Cheltuieli de instruire	1,749	1,990
Cheltuieli de reprezentare	216	1,038
Impozite și taxe	969	1,554
Cheltuieli de binefacere	1079	696
Rezultat din vânzarea mijloacelor fixe	1069	536
Altele	4,888	3,316
	126,969	128,914

Note Explicative la Situațiile Financiare

9 Alte cheltuieli operaționale (continuare)

(1) Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit sunt analizate mai jos:

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Asistența tehnică - SG	12,619	10,685
Cheltuieli privind serviciile de consulting și audit	2,974	2,941
Taxele legale	1,737	1,361
	17,330	14,987

Asistența tehnică oferită de Societe Generale ("SG") include în mare parte costurile legate de asistența în alinierea proceselor, procedurilor și de organizare generală în conformitate cu normele Societe Generale ("SG") Group.

(2) Provizioane pentru acoperirea riscului operational reversate în 2018 ca urmare a rezoluției pozitive din partea autorităților juridice.

10 Impozit pe profit

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Impozitul pe profit curent		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent	36,286	36,019
Impozitul amânat		
Aferent înregistrării inițiale și reluării diferențelor temporare	(2,417)	(502)
Impozit pe profit	33,869	35,521

În 2018 impozitul pe venit la persoane juridice a fost de 12% (în 2017: 12%).

Note Explicative la Situațiile Financiare

10 Impozit pe profit (continuare)

10.1 Reconcilierea cheltuielilor pe impozite

O reconciliere între cheltuielile cu impozitul și profitul contabil înmulțit cu rata de impozitare internă a Moldovei pentru exercițiile financiare încheiate la 31 decembrie 2018 și 2017 este astfel:

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Profitul contabil înainte de impozitare	328,864	313,200
La rata de impozit pe profit de 12% (2016: 12%)	39,464	37,584
Ajustări pentru impozitul pe profit curent aferent exercițiilor anterioare	-	4
Venituri ce nu sunt supuse impozitării	(5,315)	(5,598)
Cheltuieli ne-deductibile	(280)	3,531
Cheltuieli cu impozitul pe profit raportate în situația consolidată de profit și pierdere	33,869	35,521

Rata efectivă a impozitului pe profit pentru anul 2018 este de 11% (2017: 11%).

În 2018 pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor sunt calculate în conformitate cu regulile IFRS rezultând în scutirea privind impozitul amânat.

Venitul care nu este supus impozitării include, în principal, efectul de la deducerea pierderilor din depreciere, în conformitate cu normele IFRS și veniturile din dobânzi aferente instrumentelor financiare emise de Ministerul Finanțelor.

Cheltuielile nedeductibile includ în principal sporirile și provizioanele care nu îndeplinesc cerințele de deductibilitate pe baza regulilor fiscale.

Note Explicative la Situațiile Financiare

10 Impozit pe profit (continuare)

10.2 Impozit amânat

Tabelul de jos prezintă impozitul amânat înregistrat în situația poziției financiare în alte active și alte datorii și modificările în înregistrate în cheltuielile cu impozit pe profit:

31 December 2018	Activ privind impozitul amânat	Datorii privind impozitul amânat	NET	Profit și pierderi
(în mii lei moldovenești)				
Credite și avansuri acordate clienților,net	-	-	-	(3,885)
Mijloace fixe	-	1,659	1,659	(721)
Împrumuturi de la instituții financiare	-	-	-	(474)
Alte Datorii	(5,810)	-	(5,810)	1,715
	(5,810)	1,659	(4,151)	(2,417)

31 December 2017	Activ privind impozitul amânat	Datorii privind impozitul amânat	NET	Profit și pierderi
(în mii lei moldovenești)				
Credite și avansuri acordate clienților,net	-	3,885	3,885	743
Mijloace fixe	-	2,380	2,380	(198)
Împrumuturi de la instituții financiare	(474)	-	(474)	(86)
Alte Datorii	(7,525)	-	(7,525)	(961)
	(7,999)	6,265	(1,734)	(502)

Note Explicative la Situațiile Financiare

11 Rezultat pe acțiune

Valorile rezultatului pe acțiune de bază se calculează împărțind profitul net al exercițiului atribuibil acționarilor ordinari a băncii la numărul mediu ponderat de acțiuni ordinare în circulație în cursul exercițiului.

	2018	2017
(în mii lei moldovenești)		
Profit net atribuibil acționarilor ordinari	295,665	277,679
Numărul mediu ponderat a acțiunilor ordinare	9,994,394	9,994,394
Rezultat pe acțiune (MDL/acțiune)	29,58	27,78
Dividende pe acțiune (MDL/acțiune)	13,40	16,33

Venituri diluate pe acțiune nu au fost calculate deoarece nu au existat instrumente diluate la sfârșitul anului.

Nu au existat tranzacții cu acțiuni ordinare sau acțiuni ordinare potențiale între data de raportare și data de finalizare a acestor situații financiare care ar necesita retratarea rezultatului pe acțiune. Note Explicative la Situațiile Financiare

12 Numerar și plasamente la Banca Centrală

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Numerar	422,336	406,495
Contul curent la Banca Centrală	1,892,774	1,407,752
Rezervele minime obligatorii deținute în valută străină	534,448	527,292
	2,849,558	2,341,539

Cont curent și rezerva obligatorie

Conform regulamentelor BNM, Banca trebuie să mențină la BNM ca rezervă minimă obligatorie în scopuri de lichiditate un sold mediu din suma medie a mijloacelor atrase de bancă pe parcursul lunii precedente (perioada între data de 16 a lunii precedente și data de 15 a lunii curente) incluzând toate depozitele clienților. BNM a decis facilitarea creditării economiei pe termen lung de către băncile comerciale, aplicând 0% rata rezervelor obligatorii pentru finanțări pe termen lung (scadența contractuală de peste 2 ani) începând din august 2011. Banca își menține rezervele minime obligatorii într-un cont curent deschis la BNM pentru mijloacele în MDL și valute neconvertibile. Rezervele obligatorii denumite în USD și EUR sunt ținute într-un cont special de rezerve obligatorii la BNM.

La 31 decembrie 2018 rata de calculare a rezervelor minime obligatorii în valuta locală a constituit 42.5% (31 decembrie 2017: 40%) și 14% pentru valutele străine (31 decembrie 2017: 14%).

La 31 decembrie 2018 Banca a trebuit să mențină un sold mediu în MDL în valoare de MDL'000 1,889,864 (2017: MDL'000 1,529,455), în USD în valoare de USD'000 8,171 (2017: USD'000 10,313) și în EUR în valoare de EUR'000 20,203 (2017: EUR'000 17,195). La 31 decembrie 2018 și 2017 Banca a reușit să mențină aceste rezerve.

Signed: *J*
Date: *30/04/2019***Note Explicative la Situațiile Financiare****13 Credite și avansuri acordate băncilor**

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	1,003,641	855,014
Depozite overnight	459,565	540,454
Depozite la termen	214,301	375,718
Minus: rezeva aferetă pierderilor așteptate	(2,336)	-
	1,675,171	1,771,186

La 31 decembrie 2018 și 2017 soldurile majore pe conturile curente au fost cu Societe Generale.

13.1 Cheltuieli din deprecierea datoriilor de la banci

Tabelul de mai jos prezintă suma brută, calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și clasificarea la nivel de sfârșit de an a stadiilor băncilor:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Depozite la termen	214,301	375,718
Minus: Provizioane pentru pierderi (1)	(2,336)	-
	211,965	375,718

(1) În cazul depozitelor la termen ECL se clasifică în conformitate cu politica contabilă ca fiind stadiul 1 colectiv. Prin sistemul intern de rating al creditelor, depozitele la termen nu sunt nici scadente, nici depreciate.

O analiză a cheltuielilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în raport cu datoria de la bănci este următoarea:

	Stadiul 1 colectiv
(în mii lei moldovenești)	
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	375,718
Active noi provenite sau achiziționate	11,322
Activele derecunoscute sau rambursate (cu excepția casărilor)	(158,280)
Modificări ale fluxurilor de numerar contractuale datorate modificărilor care nu au ca rezultat derecunoașterea	-
Sume casate	-
Diferența de curs valutar	(14,459)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	214,301

Note Explicative la Situațiile Financiare

13 Credite și avansuri acordate băncilor

13.1 Cheltuieli din deprecierea datoriilor de la banci (continuare)

	Stadiul colectiv
(in mii lei moldovenești)	
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS 9	2,451
Active noi provenite sau achiziționate	123
Activele derecunoscute sau rambursate (cu excepția casărilor)	(1,032)
Modificări în parametrii de risc de credit	891
ECL alocări net	(18)
Diferența cursului valutar	(97)
Valoarea pierderilor așteptate la 31 decembrie 2018	2,336

14 Credite și avansuri acordate clienților

Activitatea de creditare a Băncii este concentrată asupra companiilor și persoanelor fizice domiciliat în Moldova.

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților, brut	5,390,999	4,855,177
Minus: Provizioane pentru pierderi	(200,962)	(214,174)
	5,190,037	4,641,003

La 31 decembrie 2018 datoriile privind creditele acordate părților legate au constituit MDL'000 16,019 (2017: MDL'000 17,913) la rate ale dobânzii de 8.81% pe an (2016: 9.32% pe an) (Nota 31).

Segmentele de credite și avansuri acordate clienților sunt descrise în tabelul de mai jos

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)		
Corporate și IMM	2,773,884	2,666,018
Consum	1,155,296	963,155
Ipotecare	805,536	613,263
Profesioniști și afaceri mici (PRO/VSB)	656,283	612,741
	5,390,999	4,855,177
Minus: Reduceri pentru pierderi din depreciere ECL	(200,962)	(214,174)
	5,190,037	4,641,003

Note Explicative la Situațiile Financiare**14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)****14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților****14.1.1 Corporative și IMM-uri**

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				Total	31
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual		decembrie 2017
<i>Probabilitatea de default</i> (in mii lei moldovenești)	2.10%	29.20%	100%	100%		
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	2,420,845	173,030	-	-	2,593,875	2,507,436
Restante dar nedepreciate	52,825	21,258	19,727	-	93,810	54,954
Neperformante	-	-	-	-	-	11,097
Depreciate individual	-	-	-	86,199	86,199	92,531
Total	2,473,670	194,288	19,727	86,199	2,773,884	2,666,018

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)

14.1.1 Corporative și IMM-uri (continuare)

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește împrumuturile pentru întreprinderi corporative și pentru IMM-uri este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	2,251,185	311,205	11,097	92,531	2,666,018
Active noi provenite sau achiziționate	1,722,526	-	-	-	1,722,526
Activele derecunoscute sau rambursate	(1,392,727)	(169,281)	(25,394)	(19,872)	(1,607,274)
Transferat în S1	31,742	(31,742)	-	-	-
Transferat în S2	(103,876)	103,876	-	-	-
Transferat în S3	(34,423)	(19,769)	34,024	20,168	-
Casări	-	-	-	(6,628)	(6,628)
Diferența cursului valutar	(758)	-	-	-	(758)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	2,473,669	194,289	19,727	86,199	2,773,884

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	14,792	42,918	6,716	70,541	134,967
Active noi provenite sau achiziționate	57,318	-	-	-	57,318
Activele derecunoscute sau rambursate	(8,700)	(26,448)	(2,633)	(19,226)	(57,007)
Transferat în S1	4,390	(4,390)	-	-	-
Transferat în S2	(20,243)	20,243	-	-	-
Transferat în S3	(8,150)	(2,714)	4,067	6,797	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	(11,978)	11,792	882	6,322	7,018
Casări	-	-	-	(11,162)	(11,162)
Diferența cursului valutar	(268)	(504)	(266)	(323)	(1,361)
Pierdere așteptată netă	12,369	(2,021)	2,050	(17,592)	(5,194)
ECL la 31 decembrie 2018	27,161	40,897	8,766	52,949	129,773

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)

14.1.2 Consum

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				Total	31
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 individual		decembrie 2017
<i>Probabilitatea de default</i> (in mii lei moldovenești)	1.3%	31.6%	100%	100%		
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	1,041,649	7,643	-	-	1,049,292	891,568
Restante dar nedepreciate	72,995	21,513	-	-	94,508	62,125
Neperformante	-	-	11,079	-	11,079	6,294
Depreciate individual	-	-	-	417	417	3,168
Total	1,114,644	29,156	11,079	417	1,155,296	963,155

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește împrumuturile pentru creditele de consum este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	943,686	10,007	6,294	3,168	963,155
Active noi provenite sau achiziționate	730,952	-	-	-	730,952
Activele derecunoscute sau rambursate	(513,662)	(14,289)	(6,308)	(801)	(535,060)
Transferat în S1	1,189	(1,106)	(83)	-	-
Transferat în S2	(36,511)	36,525	(14)	-	-
Transferat în S3	(11,009)	(1,981)	12,990	-	-
Casări	-	-	(1,796)	(1,950)	(3,746)
Diferența cursului valutar	(1)	-	(4)	-	(5)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	1,114,644	29,156	11,079	417	1,155,296

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)

14.1.2 Consum (continuare)

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
<i>(in mii lei moldovenești)</i>					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	11,033	3,015	4,926	2,971	21,945
Active noi provenite sau achiziționate	8,145	-	-	-	8,145
Activele derecunoscute sau rambursate	(8,354)	(2,091)	(3,475)	(96)	(14,016)
Transferat în S1	347	(333)	(14)	-	-
Transferat în S2	(1,661)	1,669	(8)	-	-
Transferat în S3	(9,795)	(3,536)	13,329	2	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	6,892	5,332	7,795	(6)	20,013
Casări	-	-	(15,279)	(2,653)	(17,932)
Diferența cursului valutar	(1)	-	(4)	-	(5)
Pierdere așteptată netă	(4,427)	1,041	2,344	(2,753)	(3,795)
ECL la 31 decembrie 2018	6,606	4,056	7,270	218	18,150

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)

14.1.3 Ipotecare

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				Total	31
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual		decembrie 2017
Probabilitatea de default (in mii lei moldovenești)	0.4%	38.5%	100%	1000%		
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	718,067	4,757	-	-	722,824	553,798
Restante dar nedepreciate	52,720	13,551	-	-	66,271	43,088
Neperformante	-	-	9,979	-	9,979	3,914
Depreciate individual	-	-	-	6,462	6,462	12,463
Total	770,787	18,308	9,979	6,462	805,536	613,263

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește împrumuturile pentru creditele ipotecare este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	591,849	5,037	3,914	12,463	613,263
Active noi provenite sau achiziționate	350,354	-	-	-	350,354
Activele derecunoscute sau rambursate	(144,832)	(3,978)	(3,253)	(1,893)	(153,956)
Transferat în S1	816	(259)	(557)	-	-
Transferat în S2	(18,186)	18,186	-	-	-
Transferat în S3	(9,199)	(681)	9,880	-	-
Casări	-	-	-	(4,108)	(4,108)
Diferența cursului valutar	(15)	3	(5)	-	(17)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	770,787	18,308	9,979	6,462	805,536

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)

14.1.3 Ipotecare

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	2,788	1,261	1,651	10,930	16,630
Active noi provenite sau achiziționate	2,163	-	-	-	2,163
Activele derecunoscute sau rambursate	(2,042)	(679)	(120)	(826)	(3,667)
Transferat în S1	259	(64)	(195)	-	-
Transferat în S2	(518)	518	-	-	-
Transferat în S3	(1,169)	(170)	1,339	-	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	(300)	2,022	1,417	1,120	4,259
Casări	-	-	-	(6,066)	(6,066)
Diferența cursului valutar	(15)	3	(5)	-	(17)
Pierdere așteptată netă	(1,622)	1,630	2,436	(5,772)	(3,328)
ECL la 31 decembrie 2018	1,166	2,891	4,087	5,158	13,302

14.1.4 PRO și VSB

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				31 decembrie 2017	
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total	Total
Probabilitatea de default	1.7%	38.4%	100%	100%		
(in mii lei moldovenești)						
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	542,958	12,764	-	-	555,722	490,034
Restante dar nedepreciate	44,700	18,949	-	-	63,649	50,486
Neperformante	-	-	13,383	-	13,383	10,645
Depreciate individual	-	-	-	23,529	23,529	61,576
Total	587,658	31,713	13,383	23,529	656,283	612,741

Signed: *J*
Date: *30/04/2019***Note Explicative la Situațiile Financiare****14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)****14.1 Cheltuieli din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (continuare)****14.1.4 PRO și VSB (continuare)**

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește împrumuturile pentru creditele de PRO și VSB următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	521,819	18,701	10,645	61,576	612,741
Active noi provenite sau achiziționate	384,163	-	-	-	384,163
Activele derecunoscute sau rambursate	(277,910)	(17,572)	(10,375)	(11,333)	(317,190)
Transferat în S1	5,559	(4,735)	(824)	-	-
Transferat în S2	(31,625)	34,115	(2,490)	-	-
Transferat în S3	(14,224)	(2,981)	17,205	-	-
Casări	-	-	-	(22,396)	(22,396)
Diferența cursului valutar	(124)	(133)	(778)	-	(1,035)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	587,658	27,395	13,383	27,847	656,283

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	7,504	4,990	4,507	56,981	73,982
Active noi provenite sau achiziționate	12,070	-	-	-	12,070
Activele derecunoscute sau rambursate	(5,311)	(3,062)	(2,055)	(1,097)	(11,525)
Transferat în S1	2,487	(111)	(217)	(2,159)	-
Transferat în S2	(2,951)	3,574	(623)	-	-
Transferat în S3	(5,804)	(878)	6,088	594	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	(2,771)	1,691	358	2,143	1,421
Casări	-	-	(732)	(34,446)	(35,178)
Diferența cursului valutar	(121)	(133)	(240)	(539)	(1,033)
Pierdere așteptată netă ECL la 31 decembrie 2018	(2,401)	1,081	2,579	(35,504)	(34,245)
	5,103	6,071	7,086	21,477	39,737

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.2 Cheltuieli din deprecierea la 31 decembrie 2017

Tabelul de mai jos prezintă soldurile brute în conformitate cu IAS 39 la 31 decembrie 2017, pe baza sistemului intern de rating al creditelor, care este descris în nota 27.1.1.

Creditul comercial al băncii este concentrat asupra companiilor și persoanelor fizice cu sediul în Moldova.

	31 decembrie 2017
<hr/>	
(în mii lei moldovenești)	
Credite și avansuri acordate clienților, brut	4,855,177
Minus: Provizioane pentru pierderi	(214,174)
	<hr/>
	4,641,003

La data de 31 decembrie 2017, datoriile privind creditele acordate părților legate au constituit MDL'000 17,913 la o rată medie a dobânzii de 9.32% pe an.

La data de 31 decembrie 2017 conform evindeței contabile, nu sunt credite gajate ca asigurare în baza contractului de credit cu organizațiile financiare internaționale.

O reconciliere a provizionului pentru pierderi, pe tip de credit este prezentat in nota 6.

Note Explicative la Situațiile Financiare

14 Credite și avansuri acordate clienților (continuare)

14.2 Cheltuieli din deprecierea la 31 decembrie 2017 (continuare)

	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)	
Credite acordate persoanelor fizice	
Credite de consum	847,412
Credite ipotecare	613,235
	1,460,647
Minus alocări pentru depreciere	(23,812)
Credite net pentru persoane fizice, net	1,436,835
Credite acordate clienților corporativi	
Industrie și comerț	2,298,536
Agricultura și industria alimentară	508,930
Industria combustibilului și energetică	41,646
Construcții	181,873
Overdraft-uri	8,967
Micro-întreprinderi	195,232
Alte	159,346
	3,394,530
Minus alocări pentru depreciere	(190,362)
Credite acordate clienților corporative, net	3,204,168
Total credite și avansuri acordate clienților, net	4,641,003

Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Capacitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea totală financiară a debitorilor și a economiei Republicii Moldova în ansamblu.

Note Explicative la Situațiile Financiare

15 Investiții financiare altele decât cele măsurate la FVPL

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Active financiare – credite și creanțe		
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	-	513,075
Obligațiuni de stat emise de Ministerul de Finanțe	-	234
Certificatele BNM	-	630,628
Total valoarea brută a expunerii	-	1,143,937
Investiții disponibile pentru vânzare		
Investiții de capital	-	1,031
	-	1,031
Instrumente de datorie la cost amortizat		
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	486,752	-
Obligațiuni de stat emise de Ministerul de Finanțe	98,608	-
Certificatele BNM	465,193	-
Total valoarea brută a expunerii	1,050,533	-
Total	1,050,553	1,144,968

Banca a desemnat investițiile în acțiuni clasificate anterior ca disponibile pentru vânzare ca instrumente de capitaluri proprii la FVPL pe baza faptului că acestea nu sunt deținute nici pentru tranzacționare, nici nu a fost aleasă opțiunea FVOCI. Pentru detalii privind natura investițiilor în capitaluri proprii, consultați Nota 16.

Valori mobiliare emise de Ministerul de Finanțe

La 31 decembrie 2018 bonurile de tezaur emise de Ministerul de Finanțe reprezintă bonuri de tezaur cu rată fixă în MDL emise cu discount, cu scadență inițială între 91 și 364 zile având o rata medie a dobânzii de 4.63% pe an (31 decembrie 2017: 6.73% pe an).

Obligațiunile de stat emise de Ministerul de Finanțe poartă o rată a dobânzii revizuită legată de rata medie ponderată pe 6 luni bonuri de tezaur. Rata medie a dobânzii la data de 31 decembrie 2018 a fost de 5.91% pe an pentru obligațiunile cu maturitatea de 2 ani, 6.50% pentru obligațiunile cu maturitatea de 3 ani și 6,85 pentru 5 ani (31 decembrie 2017: 7.36% pe an pentru maturitatea de 2 ani și 7.47% pentru maturitatea de 3 ani).

La 31 decembrie 2018 nu au existat tranzacții REPO cu BNM.

Certificatele BNM

La 31 decembrie 2018 certificatele BNM reprezintă instrumente financiare cu rată fixă emise cu discount, cu scadență inițială de până la 14 zile influențabil o rata medie a dobânzii de **6.50%** per annum (31 decembrie 2017: 7.90% pe an).

Note Explicative la Situațiile Financiare

15 Investițiile financiare altele decât cele măsurate la FVPL (continuare)

15.1 Pierderi din deprecierea investițiilor financiare supuse deprecierei

Instrumente de datorie la cost amortizat

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate mai jos sunt brute din pierderi pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1.2. Prin instrumentele interne de rating de credit, instrumentele de datorie la costul amortizat nu sunt nici scadente, nici depreciate:

31 decembrie 2018	Stadiul 1 Colectiv
<i>(în mii lei moldovenești)</i>	
Gradul intern de rating	
Nerestante și nedepreciate	1,062,128
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	492,116
Obligațiuni de stat emise de Ministerul de Finanțe	99,695
CertIFICATELE BNM	470,317
Total	1,062,128

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv
<i>(în mii lei moldovenești)</i>	
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	1,143,937
Active noi provenite sau achiziționate	16,363,125
Activele derecunoscute sau rambursate	(16,444,934)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	1,062,128

	Stadiul 1 Colectiv
<i>(în mii lei moldovenești)</i>	
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	7,462
Active noi provenite sau achiziționate	10,727
Activele derecunoscute sau rambursate	(6,614)
Pierdere așteptată netă	4,113
ECL la 31 decembrie 2018	11,575

Note Explicative la Situațiile Financiare

17 Imobilizări corporale

	Terenuri și clădiri	Active în curs de execuție	Vehicule	Computere și echipament	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)						
Cost						
Sold la 1 ianuarie 2017	113,805	8,991	8,340	105,111	50,578	286,825
Achiziționări	4,670	61,145	-	1,080	564	67,459
Ieșiri	(7,283)	(32,868)	(650)	(2,361)	(1,498)	(44,660)
Transferuri	6,406	(23,631)	-	13,251	3,974	-
Sold la 31 decembrie 2017	117,598	13,637	7,690	117,081	53,618	309,624
Achiziționări	432	50,602	762	397	628	52,821
Ieșiri	(707)	(33,644)	(514)	(4,261)	(2,432)	(39,558)
Transferuri	2,545	(7,338)	-	1,637	3,156	-
Sold la 31 decembrie 2018	119,868	23,257	7,938	114,854	54,970	322,887
Amortizarea și deprecierea						
Sold la 1 ianuarie 2017	36,248	-	6,329	69,554	29,690	141,821
Achiziționări	(2,686)	-	(645)	(2,307)	(593)	(6,231)
Ieșiri	7,140	-	771	11,879	7,323	27,113
Sold la 31 decembrie 2017	40,702	-	6,455	79,126	36,420	162,703
Ieșiri	(603)	-	(514)	(4,228)	(2,028)	(7,373)
Uzura calculată anuală	5,937	-	612	11,754	6,807	25,110
Sold la 31 decembrie 2018	46,036	-	6,553	86,652	41,199	180,440
Valoarea de bilanț						
la 1 ianuarie 2017	77,557	8,991	2,011	35,557	20,888	145,004
la 31 decembrie 2017	76,896	13,637	1,235	37,955	17,198	146,921
la 31 decembrie 2018	73,832	23,257	1,385	28,202	13,771	142,447

La data de 31 decembrie 2018, costul activelor depreciate a constituit MDL'000 99,143 (31 decembrie 2017: MDL'000 81,624).

În timpul anului 2018 și 2017, Banca a suportat lucrări de construcție în spațiile închiriate efectuate în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei băncii. La data de 31 decembrie 2018 costul unei astfel de investiții incluse în categoria "Terenuri și clădiri" este de MDL'000 2,977 (2017: MDL'000 5,337) iar incluse în categoria „Active în curs de construcție” este de MDL'000 12,902 (2017: MDL'000 0). Aceste investiții sunt amortizate pe durata mai mică decât viața utilă sau decât termenul chiriei, din momentul deschiderii punctului de vânzare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

18 Imobilizări necorporale

	Costuri de dezvoltare a SI	Software	Licențe	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Cost					
La 1 ianuarie 2017	114,044	10,492	7,207	17,364	149,107
Achiziționări	57,132	2,137	2,702	315	62,286
Ieșiri	(43,483)	-	-	-	(43,483)
La 31 decembrie 2017	127,693	12,629	9,909	17,679	167,910
Achiziționări	57,421	3,480	4,470	9	65,380
Ieșiri	(52,042)	(1,637)	(1,583)	(444)	(55,706)
Sold la 31 decembrie 2018	133,072	14,472	12,796	17,244	177,583
Amortizarea și deprecierea					
Sold la 1 ianuarie 2017	102,960	7,579	4,987	5,325	120,851
Ieșiri	-	-	-	-	-
Amortizarea anuală	4,529	2,300	987	3,574	11,390
Sold la 31 decembrie 2017	107,489	9,879	5,974	8,899	132,241
Ieșiri	(813)	(1,490)	(1,582)	(442)	(4,327)
Amortizarea anuală	6,605	2,473	1,393	8,087	18,558
Sold la 31 decembrie 2018	113,281	10,862	5,785	16,544	146,471
Valoarea de bilanț					
la 1 ianuarie 2017	11,084	2,913	2,220	12,039	28,256
la 31 decembrie 2017	20,204	2,750	3,935	8,780	35,669
la 31 decembrie 2018	19,791	3,610	7,011	700	31,112

La 31 decembrie 2018 costul activelor necorporale complet amortizate a fost în mărime de MDL'000 43,974, reprezentând în mare parte costul modulului Carduri (MDL'000 12,315).

Note Explicative la Situațiile Financiare

19 Alte active

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Alte Active Financiare		
Sume de tranzit și clearing (1)	6,724	8,103
Operațiuni cu carduri de plata	13,070	5,686
Comisioane calculate neaferente dobânzilor	4,822	5,293
Alte creanțe	438	572
Decontări cu salariații Băncii	1,493	408
Total Alte Active Financiare	26,547	20,062
Minus alocări pentru ECL (2)	(6,393)	(3,931)
Total Alte Active Financiare Net	20,154	16,131
Alte Active		
Active luate în posesie (3)	6,146	6,146
Creanțe curente privind impozitul pe venit	8,335	3,179
Alte plăți în avans	4,258	4,510
Plăți în avans privind asigurarea	1,302	1,504
Materiale și OMVSD	1,248	1,342
Plăți în avans privind arenda	719	687
Total Alte Active	22,008	17,638
Minus alocări pentru depreciere (4)	(2,095)	(2,095)
Total Alte Active Net	19,913	15,273
Total Alte și Alte Active Financiare	40,069	31,404

- (1) Suma de tranzit și clearing reprezintă tranzacții prin sisteme internaționale de plăți la 31 decembrie 2018 MDL'000 3,653 (la 31 decembrie 2017 MDL'000 5,535) și suma rămasă se referă la operațiuni cu carduri.
- (2) Reduceri pentru pierderi din deprecierea legate de comisioanele nerecuperabile MDL'000 4,797 (la 31 decembrie 2017 de MDL'000 3,931) și de ECL Sadiul 1 în conformitate cu IFRS 9 pentru alte active evaluate la cost amortizat MDL'000 1.596
- (3) Activele luate în posesie reprezintă 2 spații comerciale primite ca rambursarea pentru împrumuturi neperformante în valoare de MDL'000 945 și MDL'000 5,200 (la 31 decembrie 2017 de MDL'000 945 și MDL'000 5,200)..
- (4) Active primite ca rambursarea creditelor neperformante MDL'000 2,095 (la 31 decembrie 2017 de MDL'000 2,095).

Note Explicative la Situațiile Financiare

19 Alte active (continuare)

	31 decembrie 2018		31 decembrie 2017	
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Total	Total
<i>(in thousands MDL)</i>				
Gradul intern de rating				
Nerestante și nedepreciate	20,655	-	20,655	14,571
Restante dar nedepreciate	-	-	-	-
Neperformante	-	-	-	-
Depreciate individual	-	5,892	5,892	5,491
Total	20,655	5,892	26,547	20,062

O analiză a schimbărilor în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Total
<i>(in thousands MDL)</i>			
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	14,571	5,491	20,062
Active noi provenite sau achiziționate	6,485	0	6,485
Activele derecunoscute sau rambursate	(89)		(89)
Transferate în S3	(714)	714	-
Diferențe de curs valutar	402	(313)	89
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	20,655	5,892	26,547
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Total
<i>(in thousands MDL)</i>			
ECL la 1 ianuarie 2018	113	5,491	5,604
Active noi provenite sau achiziționate	853		853
Activele derecunoscute sau rambursate	(1)		(1)
Transferate în S3	(714)	714	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	(5)		(5)
Diferențe de curs valutar	2	(60)	(58)
Net ECL Charge	135	654	789
ECL la 31 decembrie 2018	248	6,145	6,393

Note Explicative la Situațiile Financiare

20 Datorii față de bănci

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Conturi curente	1,343	3,393
Term deposits	33	61
	1,376	3,454

21 Datorii față de clienți

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Depozite persoanelor fizice		
Conturi la vedere și de economii	2,420,331	2,035,680
Depozite la termen	2,215,559	2,150,335
	4,635,890	4,186,015
Depozite persoanelor juridice		
Conturi la vedere și de economii	3,214,586	2,743,889
Depozite la termen	426,475	557,742
	3,641,061	3,301,631
	8,276,951	7,487,646

Depozitele clienților includ depozite în mărime de MDL'000 44,492 (2017: MDL'000 38,367) deținute ca garanție pentru împrumuturi.

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Împrumuturi de la instituții financiare

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)	225,505	219,419
Nederlandse Financierings-Maatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)	-	-
Asociația Internațională de Dezvoltare (AID)	80,720	142,014
Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (FIDA)	20,380	17,490
Banca Europeană de Investiții	370,675	393,805
Fondul Provocările Mileniumului Moldova (MCA)	551	1,286
"Filiera de Vin" (UCIP - EIB)	219,164	185,897
	916,995	959,911

Mai jos este prezentată informația pe liniile financiare de creditare:

Credite de la BERD

	Maturitatea	Acoperire	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)				
Credit multi-valutar (USD/EUR) din decembrie 2013 (1)	Nu	Nesecurizat	-	-
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MoREEFF) (2)	iunie 2021	Garanție SG	-	23,905
Credit multi-valutar (USD/EUR) (MSME_BERD 2013) (3)	decembrie 2018	Garanție SG	-	20,104
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2015 (4)	martie 2021	Garanție SG	-	88,561
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2016 (5) (DCFTA)	decembrie 2019	Garanție SG	129,717	89,706
Credit multi-valutar (USD/EUR/MDL) din decembrie 2017 (6) (DCFTA)	decembrie 2022	Garanție SG	95,789	(2,857)
			225,505	219,419

* Împrumuturile sunt garantate cu dreptul de colectare al încasărilor în baza sub-împrumuturilor acordate de Bancă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

(1) La data de 26 septembrie 2002 și 03 iulie 2003 Banca a semnat cu BERD Facilitatea de finanțare a comerțului și, respectiv, facilitatea de împrumut de tip revolving prin care Banca a devenit Intermediar financiar la Programul de Finanțare a Comerțului. Limita curentă disponibilă este 9.0 m USD. Facilitatea nu are angajamente obligatorii, iar scadența facilității va expira atunci când părțile în baza unui acord reciproc vor finaliza aranjamentele acordurilor. Programul de Finanțare a Comerțului este destinat exportatorilor și importatorilor în baza cărui sunt oferite facilități de garantare și finanțare.

(2) La 20 mai 2013, a fost semnată Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică Rezidențială în Moldova (MoREEFF), în valoare de 2 milioane de euro. Împrumutul este scadent în iunie 2018. Facilitatea este utilizată la acordarea sub-împrumuturilor persoanelor fizice în scopul eficientizării energetice. La 31 decembrie 2016 împrumutul a fost complet debursat de la BERD. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(3) La 18 septembrie 2013, Banca a semnat acordul MSME Facility (Facilitatea de finanțare a Întreprinderilor mici și mijlocii) în valoare de 5 milioane de euro. Creditul este destinat finanțării IMM-urilor cu scadență în iunie 2019. La 31 decembrie 2016, împrumutul este complet debursat. Împrumutul este garantat de o garanție financiară emisă de Societe Generale.

La 6 februarie 2014 Banca a semnat cu BERD un Acord-Cadru pentru Facilitarea Partajării Riscurilor Nefinanțate (MCFF), în valoare de 10 milioane de euro. Scopul este de a crește fluxul de credite pentru companiile mari pe baza cărui BERD va împărți, cu până la 50%, riscul de credit.

(4) La 27 decembrie 2015 Banca a semnat a treia Facilitatea de Finanțare pentru Eficiența Energetică în Moldova (MoSEFF), în valoare de 5,5 milioane de euro. Împrumutul este scadent în martie 2021. Facilitatea este folosită pentru acordarea sub-împrumuturilor IMM-urilor și clienților corporativi, având ca scop eficientizarea energetică. Împrumutul este asigurat de o garanție financiară emisă de Societe Generale. La 31 decembrie 2017, împrumutul este complet debursat.

(5) La 8 decembrie 2016 Banca a semnat linia de credit EU4BUSINESSEBRD (DCFTA Programme), în valoare de 10.0 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2019. Scopul este de a întări capacitatea MSME și îndeplinește standardele UE. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

(6) La 15 decembrie 2017 Banca a semnat linia de credit EU4BUSINESSEBRD (DCFTA Programme), în valoare de 20.0 milioane de euro. Creditul este scadent în decembrie 2022. Scopul este de a întări capacitatea MSME și îndeplinește standardele UE. Împrumutul este asigurat printr-o garanție financiară emisă de Societe Generale.

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (BEI)

Pe data de 18 noiembrie 2013 Banca a semnat un Acord de Împrumut cu BEI în limită totală de 20 Milioane EUR pentru finanțarea Întreprinderilor Mici, Mijlocii și Mid Cap. Tranzăsele în cadrul Acordului pot fi debursate cu termenul până la 10 ani. La data de 31 decembrie 2016 Banca a atras prima tranșă. Împrumutul este asigurat cu garanția financiară emisă de către Societe Generale.

Signed:
Date: 30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumut de la Banca Europeană de Investiții (EIB) – Facilitatea „Filiera de Vin” și „Livada Moldovei”

În decembrie 2011 și iulie 2016 Banca a semnat Acorduri-Cadru cu Ministerul Finanțelor și a devenit Bancă Participantă în facilitățile „Filiera de Vin” și respectiv „Livada Moldovei”. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Filiera de Vin” este de 75.0 milioane euro și este destinată stimulării industriei vinicole. Suma totală a Acordurilor-Cadru la facilitatea „Livada Moldovei” este 120.0 milioane euro și este destinată stimulării, cultivării fructelor, precum și industriilor conexe. Împrumuturile acordate sunt denumite în EUR. Ministerul Finanțelor acționează în calitate de reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu EIB.

Împrumuturile de la AID

Începând cu noiembrie 2004, Banca a aderat la programele (RISP 1 și RISP 2) lansate de Asociația Internațională pentru Dezvoltare (AID). Facilitățile sunt disponibile pentru finanțarea antreprenorilor, inclusiv și a tinerilor antreprenori. Programul respectiv ofera o parte a finanțării sub formă de grant. Ministerul de Finanțe, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordurilor de împrumut semnate cu IDA, a acordat băncii sub-împrumuturi denumite în MDL, USD și EUR. Ambele facilități au scadența în anul 2022.

În noiembrie 2014 Banca a devenit partener al Proiectului pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II) lansat de Banca Mondială (BM). Scopul facilității este finanțarea investițiilor și a capitalului circulant necesar exportatorilor, precum și a activităților economice care generează venituri din export. Sub-împrumuturile pot fi denumite în MDL, USD și EUR. Împrumutul nu este asigurat.

Împrumuturile de la FIDA

În decembrie 2014 Banca a semnat un Acord de împrumut pe termen lung cu Ministerul Finanțelor, care acționează ca reprezentant al Republicii Moldova în cadrul acordului de împrumut semnat cu Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (FIDA). Acesta este un nou program de finanțare pentru întreprinderile agricole mici și mijlocii, precum și pentru tinerii întreprinzători, program ce include și o parte a împrumutului sub forma de grant. În 2018, limita componentei de grant a fost pe deplin asimilată de băncile locale. Facilitatea (IFAD VI) este în etapa finală, iar Unitatea de Implementare este în curs de implementare următoarei facilități IFAD VII.

Împrumuturi de la Fondul Provocările Mileniului Moldova

În octombrie 2011 Banca a semnat un acord de împrumut cu Fondul Provocările Mileniului, care activează ca un reprezentant al republicii Moldova și asigură implementarea Acordului Compact semnat între SUA și Guvernul Moldovei. Valoarea totală a acordului de împrumut (USD 12.0 milioane) a fost îndreptată pentru stimularea investițiilor private în infrastructura post-recoltare. Împrumutul a expirat la 31 august 2015. În prezent, expunerea cu MCA Moldova este sub amortizare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

22 Împrumuturi de la instituții financiare (continuare)

Împrumuturile de la FMO

Banca a semnat un acord de împrumut pe termen lung cu FMO în octombrie 2006 pentru suma totală de 4 milioane euro. Împrumutul este destinat pentru finanțarea sub-împrumuturilor ipotecare în monedă națională. Împrumutul este convertit în lei moldovenești la data debursării și este în continuare denumit în lei moldovenești. Împrumutul este negarantat și scadent în octombrie 2017.

23 Alte datorii

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)		
Transferuri bănești neexecutate (1)	29,099	20,411
Alte datorii	26,323	9,399
Tranzacții ce țin de documente	21,986	20,410
Datorii față de persoanele afiliate – SG	13,121	32,094
Alte sume calculate	10,521	7,894
Datorii față de persoanele afiliate – BRD GSG SA	3,601	2,870
Servicii calculate de audit și consultanță	1,545	1,832
Datorii față de buget de stat	1,501	5,829
Dividende spre plată	501	455
Datorii față de sistemele internaționale de plăți	486	223
Datorii furnizorilor de active pe termen lung	317	175
Decontări legate de tranzacțiile swap-urilor valutare – SG	271	294
	109,272	101,886

- (1) Transferuri bănești neexecutate la data de 31 decembrie 2018, reprezintă în mare parte tranzacțiile cu carduri în curs de procesare MDL'000 16,725 (la 31 decembrie 2017 MDL'000 14,305) și suma rămasă se referă la transferuri prin sistemele internaționale de plăți. Ulterior, după identificare, aceste sume sunt reclasificate în poziția corespunzătoare. Acestea sunt clasificate ca datorii financiare evaluate la cost amortizat.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in thousands MDL)		
Decontări cu salariații (premiu și bonusuri)	24,331	15,105
Rezerva pentru concedii neutilizate	9,743	9,870
Obligații privind garanțiile financiare	8,076	12,583
Rezerve pentru litigii	1,239	4,480
Alte provizioane	-	145
	43,389	42,183

24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale

Banca acordă garanții financiare și acreditive în numele clienților pentru a garanta terților executarea angajamentelor și achitarea plăților de către aceștia. Aceste acorduri au termene fixe și de regulă se extind pentru o perioadă de până la un an. Garanțiile sunt asigurate prin acorduri de cesiune de creanță și alte tipuri de gaj.

Banca are în orice moment angajamente neexecutate de prelungire a creditelor. Aceste angajamente condiționale iau forma creditelor și liniilor de credit aprobate.

Sumele reflectate în tabelul garanțiilor emise și acreditivelor acoperite, reprezintă valoarea contabilă a pierderii maxime ce ar fi recunoscută la data bilanțului contabil în cazul în care părțile implicate în acorduri nu și-ar îndeplini deloc obligațiunile contractuale stipulate și nu vor oferi garanții Băncii. Riscul de credit este redus prin calitatea gajului (depozite, imobil, etc.).

Sumele stipulate în acordurile de obligații și angajamente condiționale sunt expuse pe categorii în următorul tabel. Sumele reflectate drept angajamente presupun că sumele respective sunt avansate în totalitate.

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)		
Angajamente de a acorda împrumuturi	906,418	980,930
Garanții emise	466,013	295,419
Acreditiv	28,993	22,425
	1,401,424	1,298,774

Aceste eventualități și angajamente condiționale implică un risc extrabilanțier, deoarece în bilanțul contabil sunt prezentate doar cheltuielile de organizare și cele aferente acumulării unor pierderi probabile până la executarea deplină sau expirarea angajamentelor condiționale. O mare parte din obligațiile și angajamentele condiționale expiră fără a fi avansate total sau parțial și, prin urmare, sumele reflectate nu reprezintă fluxuri de mijloace bănești preconizate viitoare. Politica Băncii prevede emiterea doar a acreditivelor acoperite. Toate acreditivele sunt asigurate prin blocarea unui depozit în contul clientului, sau cu alte tipuri de gaj.

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane (continuare)

24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale (continuare)

La situația din 31 decembrie 2018 Banca a emis contra-garanții bancare în favoare SG Paris în cadrul operațiunilor de garantare comercială, în sumă de MDL'000 56,092 (31 decembrie 2017: MDL'000 57,227).

24.1.1 Deprecierea garanțiilor și altor angajamentelor

O analiză în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește garanții și alte angajamentele este următoarea:

(i) Angajamente de a acorda împrumuturi

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				31 decembrie 2017	
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total	Total
(in mii lei moldovenești)						
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	894,357	6,951	-	-	901,308	975,797
Restante dar nedepreciate	4,322	609	-	-	4,931	4,812
Neperformante	-	-	180	-	180	321
Depreciate individual	-	-	-	-	-	-
Total	898,679	7,560	180	-	906,419	980,930

Signed.....
Date..... 30/04/2019**Note Explicative la Situațiile Financiare****24 Provizioane (continuare)****24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale (continuare)****24.1.1 Deprecierea garanțiilor și altor angajamente (continuare)**

O analiză în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește angajamente de a acorda împrumuturi este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	886,331	94,278	321	-	980,930
Active noi provenite sau achiziționate	714,836	-	-	-	714,836
Activele derecunoscute sau rambursate	(685,334)	(103,394)	(474)	-	(789,202)
Transferat în S1	115	(99)	(16)	-	-
Transferat în S2	(16,862)	16,862	-	-	-
Transferat în S3	(408)	(87)	495	-	-
Casări	-	-	(146)	-	(146)
Diferența cursului valutar	1	-	-	-	1
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	898,679	7,560	180	-	906,419

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	3,243	6,509	166	-	9,918
Active noi provenite sau achiziționate	4,389	-	-	-	4,389
Activele derecunoscute sau rambursate	(2,402)	(6,404)	(152)	-	(8,958)
Transferat în S1	15	(15)	-	-	-
Transferat în S2	(674)	674	-	-	-
Transferat în S3	(2)	(7)	9	-	-
Casări	(11)	160	(4)	-	145
Diferența cursului valutar	-	-	-	-	-
Pierderea așteptată netă	43	(183)	(5)	-	(145)
ECL la 31 decembrie 2018	1,358	(5,775)	(152)	-	(4,569)
(in mii lei moldovenești)	4,601	734	14	-	5,349

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane (continuare)

24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale (continuare)

24.1.1 Deprecierea garanțiilor și altor angajamentelor (continuare)

(ii) Garanții emise

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				31 decembrie 2017	
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total	Total
(in mii lei moldovenești)						
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	465,572	441	-	-	466,013	295,419
Restante dar nedepreciate	-	-	-	-	-	-
Neperformante	-	-	-	-	-	-
Depreciate individual	-	-	-	-	-	-
Total	465,572	441	-	-	466,013	295,419

O analiză în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește garanții emise este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	295,419	-	-	-	295,419
Active noi provenite sau achiziționate	232,185	-	-	-	232,185
Activele derecunoscute sau rambursate	(61,590)	-	-	-	(61,590)
Transferat în S1	-	-	-	-	-
Transferat în S2	(441)	441	-	-	-
Transferat în S3	-	-	-	-	-
Casări	-	-	-	-	-
Diferența cursului valutar	(1)	-	-	-	(1)
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	465,572	441	-	-	466,013

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane (continuare)

24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale (continuare)

24.1.1 Deprecierea garanțiilor și altor angajamentelor (continuare)

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	995	-	-	-	995
Active noi provenite sau achiziționate	1,302	-	-	-	1,302
Activele derecunoscute sau rambursate	271	-	-	-	271
Transferat în S1	-	-	-	-	-
Transferat în S2	(46)	46	-	-	-
Transferat în S3	-	-	-	-	-
Casări	29	1	-	-	30
Diferența cursului valutar	-	-	-	-	-
Pierdere așteptată netă ECL la 31 decembrie 2018	(28)	(1)	-	-	(29)
(in mii lei moldovenești)	2,523	46	-	-	2,569

(iii) Acreditive

Tabelul de mai jos prezintă calitatea creditului și expunerea maximă la riscul de credit pe baza sistemului intern de rating al creditelor al băncii și a clasificării la sfârșitul anului. Sumele prezentate sunt în sumă brută pentru depreciere. Detaliile privind sistemul de clasificare internă al băncii sunt explicate în Nota 27.1, politicile referitoare la calculele ECL pe bază individuală sau colectivă sunt prezentate în Nota 27.1.

	31 decembrie 2018				31 decembrie 2017	
	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total	Total
(in mii lei moldovenești)						
Gradul intern de rating						
Nerestante și nedepreciate	28,993	-	-	-	28,993	22,425
Restante dar nedepreciate	-	-	-	-	-	-
Neperformante	-	-	-	-	-	-
Depreciate individual	-	-	-	-	-	-
Total	28,993	-	-	-	28,993	22,425

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane (continuare)

24.1 Garanții financiare, acreditive și alte angajamente condiționale (continuare)

24.1.1 Deprecierea garanțiilor și altor angajamentelor (continuare)

O analiză în valoarea contabilă brută și alocațiilor corespunzătoare ECL în ceea ce privește acreditive este următoarea:

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
Valoarea contabilă brută la 1 ianuarie 2018	22,425	-	-	-	22,425
Active noi provenite sau achiziționate	18,079	-	-	-	18,079
Activele derecunoscute sau rambursate	(11,511)	-	-	-	(11,511)
Transferat în S1	-	-	-	-	-
Transferat în S2	-	-	-	-	-
Transferat în S3	-	-	-	-	-
Casări	-	-	-	-	-
Diferența cursului valutar	-	-	-	-	-
Valoarea contabilă brută la 31 decembrie 2018	28,993	-	-	-	28,995

	Stadiul 1 Colectiv	Stadiul 2 Colectiv	Stadiul 3 Colectiv	Stadiul 3 Individual	Total
(in mii lei moldovenești)					
ECL la 1 ianuarie 2018 conform IFRS9	73	-	-	-	73
Active noi provenite sau achiziționate	99	-	-	-	99
Activele derecunoscute sau rambursate	(37)	-	-	-	(37)
Transferat în S1	-	-	-	-	-
Transferat în S2	-	-	-	-	-
Transferat în S3	-	-	-	-	-
Modificări ale modelelor sau ale parametrilor de risc	24	-	-	-	24
Casări	-	-	-	-	-
Diferența cursului valutar	(4)	-	-	-	(4)
Pierdere așteptată netă	85	-	-	-	85
ECL la 31 decembrie 2018	158	-	-	-	158

Note Explicative la Situațiile Financiare

24 Provizioane (continuare)

24.2 Alte provizioane și angajamente condiționale

Datorii contingente

La data de 31 decembrie 2018 și 2017 Banca acționează în calitate de reclamant într-o serie de litigii.

Acțiunile în instanța de judecată

Litigii sunt frecvente în practica bancară datorită naturii acestui business.

Banca dispune de politici și controale formalizate pentru gestionarea dosarelor juridice în instanța de judecată. Odată ce Banca obține opinia profesională și valoarea pierderilor este estimată în mod rezonabil, Banca înregistrează ajustările aferente tuturor efectelor nefavorabile asupra poziției sale financiare, ca urmare a dosarelor juridice în instanța de judecată. La sfârșitul anului Banca a avut câteva dosare juridice nerezolvate pentru care au fost formate provizioanele înregistrate și raportate în situațiile financiare. Două dintre cele mai semnificative, fiind: o creanță privind retragerea neautorizată a mijloacelor dintr-un cont terț, niște penalități controversate datorate autorităților fiscale și un litigiu în legătură cu revendicările unui terț privind eliminarea sechestrului din conturile sale debitoare. Posibile plăți ce pot rezulta din aceste litigii, bazându-se pe statutul curent al procedurii legale, sunt estimate la MDL'000 1,239 (2017: MDL'000 4,480), (Nota 21), în timp ce termenele de plată nu sunt cunoscute cu certitudine.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed: *[Signature]*
 Date: 30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

25 Capitalul social

Lista acționarilor majoritari, la data de 31 decembrie 2018 și 2017 este prezentată mai jos:

	2017		2016			
	Pondere	Numărul de acțiuni	Valoare	Pondere	Numărul de acțiuni	Valoare
(in mii lei moldovenești)						
Capital acționar autorizat (valoare nominală)						
Societe Generale	67.85%	6,785	67,850	67.85%	6,785	67,850
"BRD – Group Societe Generale" SA	20.00%	2,000	20,000	20.00%	2,000	20,000
BERD	8.84%	884	8,842	8.84%	884	8,842
Alte persoane juridice (<10%)	0.20%	19	201	0.22%	20	201
Alte persoane fizice (<10%)	3.05%	306	3,051	3.03%	305	3,051
Acțiuni de trezorerie	0.06%	6	56	0.06%	6	56
	100.00%	10,000	100,000	100.00%	10,000	100,000
Minus: Acțiuni de trezorerie			(56)			(56)
Capital social (bilanț contabil)			99,944			99,944

La 31 decembrie 2018 toate acțiunile sunt ordinare și au o valoare nominală de 10 lei moldovenești (31 decembrie 2017: MDL 10). La data de 31 decembrie 2018 capitalul social total autorizat în valoare de 10 milioane de acțiuni ordinare a fost achitat integral.

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Valoarea justă a instrumentelor financiare

26.1 Estimarea valorii juste

Acest capitol reprezintă descrierea modalității de determinare a valorii juste a instrumentelor financiare cu aplicarea diverselor tehnici de evaluare. Aceste tehnici încorporează estimarea ipotezelor ce vor fi făcute de un participant al pieței la evaluarea instrumentelor.

Credite și avansuri acordate Băncii Centrale și altor bănci: Acestea includ plasări interbancare și articole în curs de încasare. Valoarea justă a plasărilor cu rată flotantă și a depozitelor overnight reprezintă valoarea de bilanț. Depozitele cu o rată fixă a dobânzii devin scadente într-o perioadă mai mică de trei luni și se estimează că valoarea lor justă nu diferă semnificativ de valoarea de bilanț, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și sunt convertibile în numerar sau decontate fără cheltuieli semnificative de tranzacționare.

Credite și avansuri acordate clienților: Acestea sunt înregistrate ca valoare netă. Valoarea justă estimată a creditelor și avansurilor reprezintă valoarea scontată a fluxurilor de mijloace bănești estimate viitoare ce urmează să fie încasate. Fluxurile de mijloace bănești preconizate sunt scontate la ratele de piață curente pentru a determina valoarea justă. Aceste rate sunt publicate Banca Națională a Moldovei. Pentru creditele și avansurile acordate clienților cu scadență de până la un an se presupune că valoarea justă este ne semnificativ diferită de valoarea de bilanț.

Investiții financiare: Valoarea justă pentru investițiile financiare clasificate drept credite și creanțe se bazează pe prețurile obținute din piața noilor emisiuni și este inclusă în Nivelul 2 al ierarhiei valorii juste. Certificatele Băncii Naționale și Valorile Mobiliare de Stat mai mari de 1 an sunt în general foarte lichide, dar nu sunt tranzacționate activ pe piețele active, astfel Banca a considerat că valoarea justă a acestor instrumente va fi considerată de a fi egale cu valoarea contabilă.

Datorii față de bănci și față de clienți: Pentru depozitele la cerere și depozitele fără o scadență fixă, valoarea justă reprezintă suma plătită la cerere la data întocmirii bilanțului contabil. Valoarea justă a depozitelor cu scadență fixă este estimată în baza fluxurilor scontate de mijloace bănești, utilizând ratele dobânzii disponibile în materialele și publicațiile de specialitate.

Împrumuturi de la bănci și instituții financiare internaționale: Împrumuturile de la bănci și instituții financiare internaționale sunt înregistrate la cost, ce aproximează valoarea justă, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și rate flotante ale dobânzii pentru a reflecta modificările de pe piață. Valoarea justă estimată aferentă împrumuturilor de la instituții financiare reprezintă suma discountată a fluxurilor viitoare așteptate de a fi platite. Rata de discount reprezintă o rată medie dobânzii a depozitelor cu maturitatea până la 1 an, care este publicată de Banca Națională a Moldovei

26.2 Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori

Banca folosește următoarele priorități la determinarea și dezvoltarea justei valori a instrumentelor financiare prin următoarele tehnici de evaluare:

Nivelul 1: Conform prețurilor cotate (neajustate) de pe piață pentru activele și obligațiunile identice;

Nivelul 2: Alte tehnici unde toți indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justei valori calculate, sunt observabili, fie direct sau indirect;

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

26.2 Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori (continuare)

Nivelul 3: Tehnici unde indicatorii inițiali care au un efect semnificativ asupra justei valori calculate, nu sunt bazați pe date observabile de pe piață. Pentru a ajunge la valoarea justă pentru elementele din această ierarhie, banca utilizează publicații anuale și alte materiale industriale cu date relevante privind tarifele. În tabelul următor este prezentată o analiză a instrumentelor financiare calculate la Justa Valoare repartizate pe nivelele ierarhice a justei valori:

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(in mii lei moldovenești)				
31 decembrie 2018				
Active financiare				
Activele evaluate la FV pe o bază recurentă				
Bonuri de tezaur emise de Ministerul de Finanțe	-	1,168	-	1,168
Investiții de capitaluri proprii la FVPL	-	-	1,031	1,031
Alte active financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă pe o bază recurentă				
Plasamente la Banca Centrală	-	-	2,427,222	2,427,222
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,675,171	1,675,171
Investiții financiare – credite și creanțe	-	1,032,951	-	1,032,951
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	5,369,084	5,369,084
	-	1,034,119	9,472,508	10,506,627
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	-	-	-	-
Datorii față de bănci	-	-	1,376	1,376
Împrumuturi de la IFI	-	-	914,948	914,948
Datorii față de clienți	-	-	8,321,640	8,321,640
	-	-	9,237,964	9,237,964

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

26.2 Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori (continuare)

	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total
(în mii lei moldovenești)				
31 decembrie 2017				
Active financiare				
Activele evaluate la FV pe o bază recurentă				
Active deținute pentru vânzare			1,031	1,031
Alte active financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă pe o bază recurentă				
Plasamente la Banca Centrală	-	-	1,935,045	1,935,045
Credite și avansuri acordate băncilor	-	-	1,771,186	1,771,186
Investiții financiare – credite și creanțe	-	1,157,347	-	1,157,347
Credite și avansuri acordate clienților	-	-	4,707,720	4,707,720
	-	1,157,347	8,414,982	9,572,329
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	-	-	21	21
Datorii față de bănci	-	-	3,454	3,454
Împrumuturi de la IFI	-	-	960,257	960,257
Datorii față de clienți	-	-	7,503,610	7,503,610
	-	-	8,467,342	8,467,342

Note Explicative la Situațiile Financiare

26 Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

26.2 Determinarea valorii juste și ierarhia justei valori (continuare)

În tabelul de mai jos sunt stabilite clasificările Băncii pentru fiecare categorie de active și obligații financiare, precum și valorile lor juste:

	2018		2017	
	Suma totală	Valoarea justă	Suma totală	Valoarea justă
(în mii lei moldovenești)				
Active financiare				
Plasamente la Banca Centrală	2,427,222	2,427,222	1,935,044	1,935,044
Credite și avansuri acordate băncilor	1,675,171	1,675,171	1,771,186	1,771,186
Instrumente financiare – credite și creanțe	N/A	N/A	1,143,937	1,157,347
Instrumente de datorie la cost amortizat	1,050,553	1,032,951	-	-
Credite și avansuri acordate clienților	5,190,037	5,369,084	4,641,003	4,707,720
	10,342,983	10,504,428	9,491,171	9,571,298
Datorii financiare				
Datorii față de Banca Centrală	-	-	21	21
Datorii față de bănci	1,376	1,376	3,454	3,454
Împrumuturi de la IFI	916,995	914,948	959,911	960,257
Datorii față de clienți	8,276,951	8,321,640	7,487,646	7,503,610
	9,195,322	9,237,964	8,451,032	8,467,342

În 2018 și 2017 nu a fost efectuată nici o reclasificare între categoriile de active financiare și datorii financiare.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului

Introducere și prezentare generală

Cele mai importante tipuri de riscuri financiare la care este expusă Banca sunt:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul ratei dobânzii
- Riscul operațional
- Riscul valutar

Această notă prezintă informații cu privire la expunerea Băncii la fiecare din riscurile specificate mai sus, obiectivele Băncii, politicile și procesele de măsurare și de gestionare a riscurilor, precum și gestionarea capitalului.

Mediul de afaceri și riscul de țară

Activitatea Băncii este supusă riscului de țară care implică riscurile economice, politice și sociale inerente desfășurării activității de afaceri în Republica Moldova. Aceste riscuri includ repercusiunile politicilor adoptate de către guvern, condițiile economice, introducerea unor impozite și regulamente suplimentare sau modificarea celor în vigoare, fluctuațiile cursurilor valutare și impunerea unor norme privind drepturile contractuale. Rapoartele financiare anexate reflectă evaluarea de către conducere a impactului mediului de afaceri asupra activității și poziției financiare a Băncii. Evoluția mediului de afaceri poate să difere în viitor de evaluarea actuală a conducerii și este greu de estimat impactul pe care l-ar avea diferența dintre mediul de afaceri actual și evoluția acestuia de viitor asupra activității și poziției financiare a Băncii.

Cadrul general de management al riscului

Consiliul Băncii poartă responsabilitate integrală pentru stabilirea și supravegherea cadrului general de management al riscului. Consiliul Băncii a constituit Comitetul privind Gestionarea Activelor și Pasivelor, Comitetul de credit și Comitetul privind Riscul Operațional, care sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitoringul politicilor Grupului de management al riscului relevante domeniilor specificate. Toate comitetele raportează în mod regulat Consiliul Băncii despre activitățile efectuate.

Politicile de management a riscului ale Băncii sunt stabilite astfel ca să identifice și să analizeze riscurile suportate de Bancă, să stabilească limitele de risc și controalele corespunzătoare, și să monitorizeze riscurile și respectarea limitelor. Politicile și sistemele de management a riscului sunt revizuite în mod regulat astfel încât să reflecte modificările condițiilor de piață, produse și servicii oferite. Banca, prin utilizarea standardelor și procedurilor sale de instruire și management care sunt stabilite la nivelul Grupului SG, are ca scop să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv în care toți angajații să înțeleagă rolurile și obligațiile lor.

27.1 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul apariției unei pierderi financiare a Băncii în cazurile în care clientul sau contrapartea implicate în tranzacțiile aferente instrumentelor financiare nu-și onorează obligațiile contractuale și apare în primul rând din creditele și creanțele băncii acordate clienților și altor bănci și hârtii de valoare investiționale. De asemenea banca se expune la riscul de credit în cazul în care acționează ca intermediar din numele clienților sau a altor părți terțe sau emite garanții. Banca gestionează și controlează riscul de credit având o matrice complexă de competențe individuale, monitorizarea evoluției indicatorilor de risk pe segmentele de piață și produse, prin stabilirea unor limite privind ponderea portofoliului concentrat pe industrii și prin monitorizarea expunelor în raport cu aceste limite.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

Banca a stabilit un proces de revizuire a calității creditului pentru a asigura identificarea timpurie a posibilelor modificări ale bonității contrapărților, inclusiv efectuarea revizuirilor regulate ale garanțiilor. Nivelul riscului de contrapartidă este stabilit prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de credit, care atribuie fiecărei contrapartide un rating al riscului. Evaluările riscului sunt supuse unei revizuii periodice. Procesul de revizuire a calității creditului urmărește să îi permită băncii să evalueze pierderile potențiale ca urmare a riscurilor la care este expusă și să ia măsuri de corectare.

27.1.1 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă pentru perioada comparativă până 1 ianuarie 2018)

În scopuri contabile, Banca utilizează un model al pierderii suportate pentru recunoașterea pierderilor din active financiare depreciate. Acest lucru înseamnă că pierderile pot fi recunoscute numai atunci când a fost observată o dovadă obiectivă a unui eveniment de pierdere specifică. Evenimente declanșatoare includ următoarele:

- O încălcare a contractului, cum ar fi incapacitatea de plată
- În cazul în care Banca acordă clientului o concesiune ca urmare a confruntării cu dificultăți financiare a clientului.
- Devine probabil ca clientul va intra în faliment sau va avea loc o reorganizare financiară
- Alte date observabile care sugerează că există o scădere a fluxurilor de numerar viitoare estimate din credite

Această abordare diferă de modelul pierderii așteptate utilizat în scopuri de reglementare de capital, în conformitate cu Basel II.

Provizioanele evaluate individual

Banca stabilește provizioanele corespunzătoare pentru fiecare împrumut semnificativ în mod individual sau în avans printr-o abordare individuală, luându-se în considerare eventualele plăți restante ale dobânzilor, scăderile ratingului de credit sau încălcarea clauzelor inițiale ale contractului. Elementele luate în considerare la determinarea mărimii provizioanelor includ sustenabilitatea planului de afaceri al contrapartidei, capacitatea sa de a îmbunătăți performanța în cazul în care acesta este într-o dificultate financiară, încasările viitoare proiectate și rambursarea așteptată ca urmare a falimentului, disponibilitatea altui sprijin financiar, valoarea realizabilă a garanției precum și durata fluxurilor de trezorerie preconizate. Provizioanele sunt evaluate la fiecare dată de raportare, cu excepția cazului în care circumstanțele neprevăzute necesită o atenție deosebită.

Provizioanele evaluate colectiv

Provizioanele sunt evaluate în mod colectiv pentru pierderi la credite (inclusiv carduri de credit, ipoteci rezidențiale, credite fără gaj acordate consumatorilor) și pentru expunerile semnificative la nivel individual cu excepția expunerilor depreciate (neperformante).

Garanții

Tipul garanției și valoarea depinde de evaluarea riscului de credit al contrapartidei. Instrucțiunile curente indică criteriile de acceptabilitate și evaluare a fiecărui tip de garanție. Principalele tipuri de garanții obținute sunt următoarele: garanții imobiliare (rezidențiale, comerciale, terenuri), stoc de mărfuri și materiale, creanțe comerciale, titluri de valoare, numerar și alte tipuri (dacă obiectul pot fi identificat, evaluat și gajat).

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.1 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă pentru perioada comparativă până 1 ianuarie 2018) (continuare)

Banca obține garanții de la societățile-mamă pentru împrumuturile acordate filialele lor. Banca monitorizează valoarea de piață a garanției și solicită garanții suplimentare, în conformitate cu acordul de bază.

Este politica Băncii de a elimina proprietățile luate în posesie într-un mod ordonat. Veniturile obținute sunt utilizate pentru a reduce sau de a rambursa soldurile restante. În general, Banca nu folosește proprietăți reposedate pentru utilizare comercială.

Deprecierea creditelor și a hârtiilor de valoare

Creditele și hârtiile de valoare depreciate sunt acele credite și hârtii de valoare, pentru care Banca determină că este probabil că va fi incapabilă să colecteze toate plățile aferente principalului și dobânzilor datorate în conformitate cu condițiile contractuale prevăzute prin aranjamentele creditului / hârtiei de valoare.

Credite restante dar nedepreciate

Creditele care sunt restante dar nedepreciate sunt acele credite, pentru care dobânda contractuală sau corpul creditului sunt restante însă banca consideră că nu este cazul pentru depreciere ca urmare a nivelului de asigurare sau de garanții reale și/sau a gradului de colectare a sumelor datorate băncii. Credite care nu sunt expirate sau depreciate

Credite ce nu sunt restante nici depreciate

Această categorie include creditele și titluri de valoare care nu sunt scadente și nu sunt depreciate (credite sănătoase/ valori mobiliare acordate persoanelor fizice sau juridice).

Creditele cu termenele renegociate

Creditele cu termenele renegociate sunt acele credite care au fost restructurate datorită înrăutățirii stării financiare a debitorului și pentru care Banca a făcut concesiuni care în alta situație nu ar fi fost calculate. Odată renegociat, creditul rămâne în categoria de risc corespunzătoare, bazat pe evaluarea riscului la momentul renegocierii, indiferent de performanțele satisfăcătoare după restructurare.

Defalcările pentru pierderi din deprecierea

Banca stabilește defalcări pentru reduceri pentru pierderi care reprezintă estimările sale privind pierderile ce ar surveni în portofoliul său de credite. Principalele componente ale acestor defalcări sunt componenta pierderii specifice legată de expunerile semnificative individuale, și defalcările colective privind reducerile pentru pierderi la credite stabilite pentru grupuri omogene de active în legătură cu pierderile la credite, ce au survenit, dar neidentificate încă, ca urmare a evaluării individuale privind deprecierea.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.1 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă pentru perioada comparativă până 1 ianuarie 2018) (continuare)

Împrumuturi și titluri de valoare

Împrumuturile și valorile mobiliare depreciate sunt împrumuturi clasificate în S3.

Împrumuturi restante dar nedepreciate

Împrumuturile care sunt "scadente, dar nu sunt depreciate" sunt împrumuturi cu zile restante (1-90).

Împrumuturi nerestante și nedepreciate

Această categorie include împrumuturi și titluri de valoare performante cu scadență până la 0 zile.

Împrumuturi restructurate

Împrumuturi care au fost restructurate din cauza deteriorării situației financiare a împrumutatului și în care Banca a făcut concesii pe care altfel nu le-ar lua în considerare. Odată ce împrumutul este restructurat, acesta rămâne în categoria de risc corespunzătoare pe baza evaluării riscului în momentul restructurării, independent de performanța satisfăcătoare după restructurare.

Alocări pentru depreciere

Banca stabilește alocări pentru calculul ECL calculat. Principalele componente ale acestei alocări sunt o componentă specifică a pierderilor care se referă la expunerile evaluate individual și la pierderea colectivă asociată grupurilor de active omogene.

Politica privind casarea creditelor

Banca trece la scăderi soldul unui credit / hârtii de valoare (și oricare provizioane privind pierderile din depreciere) în cazurile în care Banca determină că creditele / hârtiile de valoare sunt ne-colectabile. Această determinare este efectuată după examinarea informației cum ar fi modificări semnificative în statutul financiar al debitorului / emitentului astfel încât debitorul /emitentul nu-și poate onora obligațiile de plată, sau încasările din vânzarea gajului nu vor fi suficiente pentru rambursarea integrală a expunerii. Expunerile neasigurate prin gaj (creditele neasigurate de consum) sunt casate după o restanță de 180 de zile (excepție carduri de credit casate după 150 zile). Expunerile asigurate prin garanții reale sunt casate cu condiția că toate acțiunile de recuperare s-au făcut și există o bază pentru a concluziona că expunerea nu poate fi recuperată. Casarea poate fi condiționată de următoarele evenimente: împrumutatul nu poate recupera datoria privind vânzarea de gaj, garanția este descongestionată sau depreciată, expunerea este dubioasă mai mult de 5 ani.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018)

Referințele de mai jos arată unde este prezentată măsurarea evaluării deprecierii și măsurarea băncii în acest raport. Trebuie citit în legătură cu Rezumatul politicilor contabile semnificative.

- Definiția Băncii și evaluarea neîndeplinirii obligațiilor și a remedierii (Nota 27.1.2.1).
- O explicație a sistemului de clasificare internă și PD a băncii (Nota 27.1.2.2)
 Memodul în care Banca definește, calculează și monitorizează probabilitatea de nerambursare, expunerea la default și pierderea în caz de nerambursare) (notele 27.1.2.3 și 27.1.2.4)
- Atunci când Banca consideră că a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit al unei expuneri (Nota 27.1.2.5)
- Politica băncii de segmentare a activelor financiare în cazul în care ECL este evaluată în mod colectiv (Notă: 17.1.2.6)
- Detaliile calculelor ECL pentru activele din Stadiul 1, Stadiul 2 și Stadiul 3 (Notă: 2.5.1.9.1 (i))

În scopuri contabile, Banca utilizează un model de pierderi de credit anticipate pentru recunoașterea pierderilor din activele financiare (Nota 2.5.1.9 (ii)).

În funcție de factorii de mai jos, banca calculează plățile ECL fie pe bază colectivă, fie individuală.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed.....
 Date..... 30 / 04 / 2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

27.1.2.1 Definiția și evaluarea neîndeplinirii obligațiilor și a remedierii

Banca a considerat un instrument financiar default și, prin urmare, Stadiul 3 (credit depreciat) în toate cazurile în care împrumutatul devine restant 90 de zile pentru plățile contractuale.

Ca parte a evaluării calității dacă un client este în incapacitate de plată, Banca ia în considerare, de asemenea, o varietate de situații care pot indica o probabilitate de neplată. Atunci când apar astfel de evenimente, Banca analizează cu atenție dacă evenimentele ar trebui să aibă ca rezultat tratarea clientului ca fiind default și, prin urmare, evaluat ca Stadiul 3 pentru ECL sau dacă Stadiul 2 este adecvat. Astfel de evenimente includ:

- Identificarea unui eveniment de risc care ar putea duce la nerecuperarea parțială sau totală a sumelor datorate de contrapartidă în contractul inițial (indiferent de suficiența Garanțiilor sau de existența unui Garant / Fiduciar), cauza fiind semnificația deteriorarea situației financiare a debitorului; depășirea limitelor stabilite pentru indicatorii financiari menționați mai jos poate fi folosită ca declanșator pentru transferul în neîndeplinire a obligațiilor, totuși banca nu se va baza doar pe valoarea indicatorilor respectivi și va fi efectuată o analiză individuală pentru a evalua situația financiară a contrapărții și necesitatea transferului în S3
- Înregistrarea întârzierilor de împrumut (principal, dobândă, comisioane) de cel puțin 90 de zile (3 luni). Apariția acestui incident va duce la clasificarea expunerii la "default", cu excepția circumstanțelor speciale care indică faptul că plățile întârziate rezultă din cauze care nu au legătură cu situația debitorului
- Contrapartida face obiectul unei acțiuni în justiție în legătură cu dificultățile administrative ale societății (numirea unui administrator special, confiscarea, lichidarea prin hotărâre judecătorească, citarea la o instanță internațională etc.) sau o procedură echivalentă în temeiul legii aplicabile țara debitorului
- Identificați o situație care necesită un acord de restructurare pentru un credit forborn (orice situație / eveniment care are ca rezultat restructurarea creditelor) (cu excepția cazurilor de "renegociere comercială": credite pentru clienți performanți (sănătoși) pentru care banca din motive comerciale este de acord să modifice condițiile stipulate în Acordul de împrumut inițial) generează reclasificarea inevitabilă a clientului în categoria default)
- Apariția oricărei situații care este definită în contractul de credit drept eveniment de neexecutare, cum ar fi o încălcare a unui angajament contractual care nu a fost acceptat de Bancă
- Împrumutul este pus în vânzare pentru o pierdere economică semnificativă din punct de vedere al creditului;
- Alte declanșatoare care pot fi considerate ca un eveniment de default (bazat pe evaluarea experților): informații din surse publice, încălcarea unor legi importante pentru alte facilități de împrumut care nu au fost inițiate de Bancă, implicat în alte instituții bancare / financiare etc.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNGSigned.....
Date..... 30/10/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

Politica Băncii este de a considera un instrument / expunere financiară ca fiind "vindecată" și, prin urmare, este reclasificată din Stadiul 3 atunci când nu mai îndeplinesc una dintre condițiile de mai sus, ceea ce înseamnă în special că toate plățile întârziate vor fi plătite. Decizia de a clasifica un activ ca Stadiul 2 sau Stadiul 1 după vindecare depinde de gradul de creditare actualizat, în momentul vindecării, și dacă a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit în comparație cu recunoașterea inițială. Perioada de vindecare pentru împrumuturile "forborne" este de 12 luni după orice perioade de grație acordate după evenimentul de restructurare.

Banca monitorizează continuu orice cerință specifică a sectorului / BASEL / EBA / SG privind clasificarea creditelor în categoriile de risc pentru a aplica cele mai bune practici de piață. Metodologia EBA, care se aplică începând cu anul 2021, recomandă utilizarea unei perioade de probă de până la 3 luni după orice restructurare "non-forborne".

27.1.2.2 O explicație a sistemului de clasificare internă și PD a băncii

Departamentul de Risc al băncii își utilizează modelele interne de rating. Banca dispune de modele separate pentru portofoliile sale cheie în care clienții săi sunt evaluați. Următoarele portofolii sunt monitorizate:

NON-RETAIL:

Corporate și IMM-uri

Această categorie include împrumuturile acordate clienților corporativi cu cifra de afaceri mai mare de 75 milioane MDL și companiile transnaționale și întreprinderile mici și mijlocii cu cifra de afaceri cuprinsă între 20 și 75 milioane lei, bănci și suverane, inclusiv portofoliul de titluri de stat.

Debitorii din acest segment sunt evaluați de către specialiștii angajați în riscul de credit ai Băncii. Evaluarea riscului de credit se bazează pe un model de creditare care ia în considerare diverși factori cantitativi și calitativi privind informațiile istorice, curente și prospective, cum ar fi:

- Informații financiare istorice, împreună cu previziunile și bugetele pregătite de client: rezultatele obținute și cele așteptate, indicatorii de solvabilitate, indicatorii de lichiditate și orice alte rapoarte relevante pentru măsurarea performanței financiare a clientului. Unii dintre acești indicatori sunt capturați în legăminte cu clienții și, prin urmare, sunt măsurați cu o atenție sporită.
- Orice informații disponibile publicului despre clienți de la părțile externe. Acestea includ grade externe de rating emise de agențiile de rating, rapoarte independente de analist sau comunicate de presă și articole.
- Prezența cazurilor juridice, statutul acestora la data evaluării
- Dacă împrumutul este garantat sau negarantat
- Existența indicatorului de forborne / non-forborne
- Orice alte informații susținute în mod obiectiv cu privire la calitatea și abilitățile conducerii clientului relevante pentru performanța companiei: proces de insolvență.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
 ERNST & YOUNG
 Signed: *J*
 Date: *30 / 09 / 2019*

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

27.1.2.2 O explicație a sistemului de clasificare internă și PD a băncii (continuare)

Clasificarea împrumuturilor NON-RETAIL în stadii de risc

Stadiul 1 - expunerea contrapartidelor care nu sunt în S2 sau S3, în mod regulat, are un termen maxim de zile mai târziu de 30 de zile. În cadrul evaluării interne, aceste expuneri au ratingul de:

- a. S1 Nici restant, nici depreciat - când nr. de zile restante este de 0 zile
- b. S1 Resant, dar nedepreciat - când nr. de zile restante este de până la 30 de zile

Stadiul 2 - expuneri care prezintă semne de deteriorare semnificativă a riscului de credit de la origine. În general, acest lucru este determinat de prezența în Lista de supraveghere. Alte declanșatoare considerate de Bancă pentru a demonstra deteriorarea riscului de credit pentru o contrapartidă care urmează să fie mutată de la S1 la S2 sunt:

- Plăți restante de peste 30 de zile;
- Credite restructurate în perioada de probă (cele care au migrat de la S3 la S2);
- Alți factori calitativi sunt luați în considerare, cum ar fi deteriorarea situației financiare, încălcarea angajamentelor etc.;

În cadrul ratingului intern, aceste expuneri au ratingul S2 trecut, dar nu este depreciat - atunci când nr. de zile restante este mai mare de 30 de zile, dar mai puțin de 90 de zile

Stadiul 3 - expunerile care se află în "default", așa cum este detaliat în Nota 27.1.2.1. În cadrul ratingului intern, aceste expuneri au ratingul "împrumuturi și valori mobiliare depreciate".

RETAIL:

Consum

Creditele de consum cuprind împrumuturi personale, carduri de credit și descoperiri de cont și credite comerciale mai puțin complexe. Aceste produse sunt evaluate în scopuri de calcul ECL utilizând indicatori mai puțin complecși, principalul fiind nr. de zile restante.

Credit ipotecar

Creditele ipotecare includ împrumuturi acordate persoanelor fizice pentru finanțarea unui credit ipotecar. Aceste produse sunt evaluate în scopuri de calcul ECL utilizând indicatori mai puțin complecși, principalul fiind nr. de zile restante.

Profesioniști și afaceri mici (PRO/VSB)

Segmentul Profesioniști și afaceri mici include împrumuturile mai puțin complexe acordate întreprinderilor mici. Aceste produse sunt evaluate utilizând indicatori de risc similari pentru segmentul Corporative și IMM-uri.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

27.1.2.2 O explicație a sistemului de clasificare internă și PD a băncii (continuare)

Clasificarea împrumuturilor RETAIL în etape de risc

Stadiul 1 - expunerea contrapartidelor care nu sunt în S2 sau S3, în mod regulat, are un termen maxim de zile trecute de 30 de zile. În cadrul evaluării interne, aceste expuneri au ratingul de:

- S1 Nici restante nici depreciate - când nr. de zile restante este de 0 zile
- S1 Restante, dar nedepreciate - când nr. de zile restante este de până la 30 de zile

Stadiul 2 - expuneri care prezintă semne de deteriorare semnificativă a riscului de credit de la origine. Alte declanșatoare considerate de Bancă pentru a demonstra deteriorarea riscului de credit pentru o contrapartidă care urmează să fie mutată de la S1 la S2 sunt:

- Plăți restante de peste 30 de zile;
- Credite restructurate în perioada de probă (cele care au migrat de la S3 la S2);
- Plățile restante mai mari de 30 de zile cel puțin o dată în ultimele 12 luni.

În cadrul ratingului intern, aceste expuneri au ratingul S2 trecut, dar nu este depreciat - atunci când nr. de zile restante este mai mare de 30 de zile, dar mai puțin de 90 de zile

Stadiul 3 - expunerile care se află în "default", așa cum este detaliat în Nota 27.1.2.1. În cadrul ratingului intern, aceste expuneri au ratingul "împrumuturi și valori mobiliare depreciate". În mod specific, sunt monitorizați următorii indicatori de implicare:

- Plăți restante de peste 90 de zile
- Credite restructurate
- Au început procedurile de recuperare dure,
- Moartea debitorului
- Au fost identificate evenimente de fraudă

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

27.1.2.3 Expunerea la default

Expunerea la default (EAD) reprezintă valoarea contabilă brută a instrumentelor financiare care fac obiectul calculului deprecierei și este egală cu expunerea curentă, inclusiv partea contractată (care corespunde principalului în bilanț) și partea netrasă (corespunzătoare expunerii extrabilanțiere ajustată cu CCF) la care se pot aplica coeficienți de ajustare în funcție de scadența reziduală (integrată în rata de provizionare).

Pentru a calcula EAD pentru un împrumut de Stadiul 1, Banca evaluează posibilele evenimente de default în termen de 12 luni pentru calculul 12 mECL. Cu toate acestea, în cazul în care un împrumut de Stadiul 1 care se așteaptă să se întoarcă în termen de 12 luni de la data bilanțului și care se așteaptă să se vindece și, ulterior, implicit, se iau în considerare toate evenimentele de default legate. Pentru Stadiul 2 și Stadiul 3, expunerea în caz de nerambursare este luată în considerare pentru evenimente pe durata de viață a instrumentelor.

Banca determină EAD prin modelarea gamei de posibile rezultate ale expunerii la diferite momente în timp, corespunzând scenariilor multiple. Indicatorii de PD conform IFRS 9 sunt apoi atribuiți fiecărui scenariu economic pe baza rezultatelor modelelor Băncii.

Modelele PD se bazează pe o abordare în două etape:

- Construcția curbei marginale a TTC PD (through-the-cycle PD) pentru fiecare grup omogen;
- Ajustarea curbei PD TTC ținând cont de situația actuală și de impactul informațiilor prospective.

PD la 12m este aplicat pentru 12mECL; PD pentru întreaga durată de viață se aplică pentru LTECL.

27.1.2.4 Pierderea în caz de nerambursare/default (LGD)

LGD utilizate pentru calculul ECL în contextul IFRS9 se bazează pe modelul LGD intern care utilizează recuperări istorice.

27.1.2.5 Majorare semnificativă a riscului de credit

Banca monitorizează în mod continuu toate activele care fac obiectul plăților ECL. Pentru a determina dacă un instrument sau un portofoliu de instrumente este supus la 12mECL sau LTECL, Banca evaluează dacă a existat o creștere semnificativă a riscului de credit de la recunoașterea inițială.

Banca aplică metode cantitative și calitative pentru declanșarea unei creșteri semnificative a riscului de credit pentru un activ, cum ar fi deplasarea unui client / facilitate în lista de supraveghere, sau contul devenind forborne. În anumite cazuri, Banca poate considera, de asemenea, că evenimentele explicate în Nota 27.1.2.2 reprezintă o creștere semnificativă a riscului de credit, spre deosebire de default. Indiferent de modificarea claselor de credit, în cazul în care plățile contractuale sunt mai mari de 30 de zile după expirarea termenului, se consideră că riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.2 Evaluarea pierderilor (Politica aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018) (continuare)

27.1.2.6 Gruparea activelor financiare evaluate pe bază colectivă

După cum se explică în notele 27.1.2 și 2.5.8, în funcție de factorii de mai jos, Banca calculează ECL-uri pe o bază colectivă sau individuală.

Evaluarea deprecierei pe bază individual

Clasele de active pentru care Banca calculează ECL pe o bază individuală includ activele de la Stadiul 3, cu excepția portofoliilor negarantate și a împrumuturilor garantate colectiv.

Evaluarea deprecierei pe bază colectivă

Clasele de active în care Banca calculează ECL pe bază colectivă include:

- realizarea activelor (Stadiul 1 și 2) din toate segmentele;
- active S3 din portofolii negarantate;
- activele S3 din portofoliul securizat (de obicei împrumuturi forborne sau expuneri semnificative).

27.1.3 Analiza activelor colective depreciate

(i) Analiza intrărilor în ECL în scenariile economice multiple (politică aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2018)

În conformitate cu exercițiul de testare la stress, Banca a evaluat sensibilitatea pierderilor de la schimbări în parametrii-cheie de risc. Două scenarii adverse, stres și cel mai rău, caracterizate printr-o deteriorare progresivă a contextului macroeconomic, atât la nivel național, cât și internațional, au fost utilizate pentru evaluarea impactului, printre alte elemente, cu privire la rata de recuperare și la rata de rambursare a portofoliului de credite.

Banca a elaborat patru scenarii pentru analiza de sensibilitate, două din care sînt bazate pe creșterea/descreșterea cu 5 puncte de bază la PD (probabilitatea de nerambursare) și LGD constantă (pierderea așteptată în caz de nerambursare) și două bazate pe creșterea/descreșterea LGD cu 10 puncte de bază și PD constantă.

Schimbarea în PD cu 5%:

	Provizion Total 2018 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scaderea în Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scaderea în Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	71,827	+ 5%	130,370	58,543	82%
		- 5%	69,309	(2,518)	-4%
Non Retail	137,211	+ 5%	190,339	53,127	39%
		- 5%	112,029	(25,183)	-18%
	209,038				

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.3 Analiza activelor depreciate colectiv (continuare)

Schimbarea în LGD cu 10%:

	Provizion Total 2018 Contabilizat	Schimbar e în baza de puncte	Provizio n Total Simulat	Creșterea/Scadere a în Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scadere a în Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	71,827	+ 10%	80,517	8,690	12%
		-10%	63,070	(8,756)	-12%
Non Retail	137,211	+ 10%	131,268	(5,943)	-4%
		- 10%	102,462	(34,749)	-25%
	209,038				

(ii) Analiza contribuțiilor la provizioanele pentru pierderi la credite în cadrul scenariilor economice multiple (politică aplicabilă înainte de 1 ianuarie 2018)

În conformitate cu exercițiul de testare la stress, Banca a evaluat sensibilitatea pierderilor la schimbări în parametrii-cheie de risc. Două scenarii adverse, stres și cel mai rău, caracterizate printr-o deteriorare progresivă a contextului macroeconomic, atât la nivel național cât și la internațional, au fost utilizate pentru evaluarea impactului, printre alte elemente, cu privire la rata de recuperare și la rata de rambursare care aparțin portofoliului de credite.

Banca a elaborat patru scenarii pentru analiza de sensibilitate, două din care sînt bazate pe creșterea/descreșterea cu 5 puncte de bază la PD (probabilitatea de nerambursare) și LGD constantă (pierderea așteptată în caz de nerambursare) și două bazate pe creșterea/descreșterea LGD cu 10 puncte de bază și PD constantă.

Schimbarea în PD cu 5%:

	Provizion Total 2017 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scaderea in Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scaderea in Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	95,718	+ 5%	140,962	45,244	47%
		- 5%	95,170	(548)	-1%
Non Retail	118,456	+ 5%	195,085	76,629	65%
		- 5%	110,268	(8,188)	-7%
	214,174				

Signed.....
Date..... 30/04/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.3 Analiza activelor colective depreciate (continuare)

Schimbarea in LGD cu 10%:

	Provizion Total 2017 Contabilizat	Schimbare în baza de puncte	Provizion Total Simulat	Creșterea/Scaderea in Stocul Total de Provizion, MDL	Creșterea/Scaderea in Stocul Total de Provizion, %
(in mii lei moldovenești)					
Retail	95,718	+ 10%	103,495	7,777	8%
		-10%	93,121	(2,597)	-3%
Non Retail	118,156	+ 10%	154,503	36,048	30%
		- 10%	128,673	10,217	9%
	214,174				

27.1.4 Prezentare generală a împrumuturilor restructurare și renegociate

Tabelul de mai jos prezintă valoarea contabilă brută a activelor financiare modificate anterior pentru care indemnizația de pierdere a fost modificată la o valoare de 12 milioane de euro pe parcursul perioadei:

	la 31 decembrie 2017		la 31 decembrie 2018	
	Valoarea contabilă brută	ECL Aferent	Valoarea contabilă brută	ECL Aferent
Facilități care s-au vindecat de la modificare și sunt acum măsurate folosind 12mECL (Stadiul 1)	23,997	7,105	5,697	48
Facilități care s-au reîntors la (Stadiul 2/3) LTECL-uri care s-au vindecat odată	4,427	2,159	16,681	7,401

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.5 Analiza de concentrare a riscurilor

Valoarea de bilanț după clasa de active financiare pentru care termenele au fost renegociate la 31 decembrie 2018 și 2017 este analizată mai jos:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)		
Credite și avansuri acordate clienților		
Creditarea corporativa si IMM	43,619	5,883
Credite de consum	115	126
Credite imobiliare	3,473	1,495
Credite PRO/VS	8,429	13,032
	55,636	20,536

Majoritatea concentrărilor de risc de credit sunt generate de amplasarea și tipul clientului în raport cu investițiile, creditele, avansurile și garanțiile acordate de Bancă. Banca nu are o expunere semnificativă față de orice persoană fizică client sau parte contractantă. Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Abilitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea financiară a fiecărui debitor în parte, și a economiei Republicii Moldova în ansamblu. Portofoliul de credite cuprinde credite acordate la aproximativ 1,415 de persoane juridice (2017: 1,261) și 65,694 persoane fizice (2017: 60,420).

Expunerea maximală a riscului de credit față de orice client sau parte contractantă la 31 decembrie 2018 a fost de MDL'000 146,671 (2017: MDL'000 126,692).

La 31 decembrie 2018, suma celor mai mari zece datorii nete la credite constituie MDL'000 865,288 (31 decembrie 2017: MDL'000 874,331).

Expunerea maximă la riscul de credit

În tabelul de mai jos este prezentată expunerea maximă la riscul de credit pentru componentele de bilanț. Expunerea maximă este prezentată brut, înainte de efectul de reducere prin intermediul «master netting» și contractelor de gaj.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.5 Analiza de concentrare a riscurilor (continuare)

	Note	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(in mii lei moldovenești)			
Plasamente la Banca Centrală	12	2,427,222	1,935,044
Credite și avansuri acordate băncilor	13	1,675,171	1,771,186
Instrumente de datorie la cost amortizat	15	1,050,553	-
Hârtii de valoare investiționale	15	-	1,143,937
Credite și avansuri acordate clienților	14	5,390,999	4,855,177
Alte active		40,069	29,298
Total		10,584,014	9,734,642
Angajamente		1,401,424	1,298,774
Total expunere la riscul de credit		11,985,439	11,033,417

Banca monitorizeaza concentrarea riscului de credit per sector și per locație geografică. O analiză a concentrării riscului de credit la 31 decembrie 2018 este prezentată mai jos:

	Credite și avansuri acordate clienților	Credite și avansuri acordate băncilor	Instrumente de datorie la cost amortizat	Active financiare la FVTPL
(in mii lei moldovenești)				
Concentrare per sector				
Obligațiuni de stat	-	-	1,050,553	-
Banca centrală	-	2,427,222	-	-
Bănci comerciale	-	1,675,171	-	1
Persoane fizice	1,997,494	-	-	-
Persoane juridice	3,191,878	-	-	1,030
Expunere extrabilanțiera				
Persoane fizice	96,225	-	-	-
Persoane juridice	1,297,123	-	-	-
	6,582,720	4,102,393	1,050,553	1,031
Concentrare geografică				
Moldova	6,252,145	2,427,222	1,050,553	1,031
CIS	1,417	7,303	-	-
EU	320,915	1,650,419	-	-
USA	-	17,449	-	-
Alte	8,243	-	-	-
	5,927,194	4,102,393	1,050,553	1,031

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.5 Analiza de concentrare a riscurilor (continuare)

O analiză a concentrării riscului de credit la 31 decembrie 2017 este prezentată mai jos:

	Credite și avansuri acordate clienților	Credite și avansuri acordate băncilor	Hârtii de valoare
(În mii lei moldovenești)			
Concentration by sector			
Concentrarea după sectoare	-	-	1,143,937
Stat	-	1,935,045	-
Banca Centrală	-	1,771,186	1
Bănci comerciale	1,662,225	-	-
Persoane fizice	2,978,778	-	1,030
Conturi extrabilanțiere:			
Persoane fizice	99,369	-	-
Clienți corporativi	1,186,822	-	-
	5,927,194	3,706,231	1,144,968
Concentrarea după locație			
Moldova	5,763,666	1,935,045	1,144,968
CSI	2,315	5,431	-
UE	153,875	1,751,230	-
SUA	-	14,525	-
Alte	7,338	-	-
	5,927,194	3,706,231	1,144,968

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.5 Analiza de concentrare a riscurilor (continuare)

Analiza pe termene a creditelor, divizate pe clase de active financiare la 31 decembrie 2018 și 2017 este prezentată mai jos:

	Mai puțin de 30 zile	31 și 60 zile	61 și 90 zile	Mai mult de 91 zile	Total
(în mii lei moldovenești)					
Credite și avansuri acordate clienților					
31 decembrie 2018					
Corporative și IMM	2,731,242	8,476	4,557	29,610	2,773,885
Consum	1,131,507	9,784	4,487	9,518	1,155,296
Ipotecare	790,023	8,032	956	6,524	805,535
PRO/VSBB	620,918	7,650	3,591	2,4124	656,283
	5,273,690	33,942	13,591	69,776	5,390,999
31 decembrie 2017					
Corporative și IMM	2,609,178	6033	4,214	46,594	2,666,019
Consum	946,347	6,139	2,362	8,307	963,155
Ipotecare	596,494	3,093	1,101	12,574	613,262
PRO/VSBB	539,953	13,312	1,695	57,781	612,741
	4,691,972	28,577	9,372	125,256	4,855,177

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.5 Analiza de concentrare a riscurilor (continuare)

O analiză a creditelor și avansurilor acordate clienților după tip de client și industrie la 31 decembrie 2018 și 2017 este prezentată mai jos:

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)		
Credite acordate persoanelor fizice		
Credite de consum	1,043,455	847,412
Credite ipotecare	805,539	613,235
	1,848,994	1,460,647
Minus alocări pentru depreciere	(27,329)	(23,812)
Credite net pentru persoane fizice, net	1,821,665	1,436,835
Credite acordate clienților corporativi		
Industria și comerț	2,515,329	2,298,536
Agricultura și industria alimentară	444,375	508,930
Industria combustibilului și energetică	10,481	41,646
Construcții	247,455	181,873
Overdraft-uri	9,621	8,967
Micro-întreprinderi	166,988	195,232
Alte	147,756	159,346
	3,542,005	3,394,530
Minus alocări pentru depreciere	(173,633)	(190,362)
Credite acordate clienților corporativi, net	3,368,372	3,204,168
Total credite și avansuri acordate clienților, net	5,190,037	4,641,003

Activitatea de creditare a Băncii se desfășoară în Republica Moldova. Capacitatea debitorilor de a-și rambursa datoriile depinde de un șir de factori, inclusiv solvabilitatea totală financiară a debitorilor și a economiei Republicii Moldova în ansamblu.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.6 Garanții

Orientările existente acoperă criteriile de acceptabilitate și de evaluare a fiecărui tip de garanție.

Principalele tipuri de garanții obținute sunt următoarele: spații imobiliare (rezidențiale, comerciale, terenuri), stocuri de bunuri și materiale, creanțe comerciale, valori mobiliare, numerar și alte tipuri (dacă obiectul poate fi identificat, evaluat și gajat).

De asemenea, Banca obține garanții de la societățile-mamă pentru împrumuturi către filialele lor. Banca monitorizează valoarea de piață a garanției și solicită garanții suplimentare în conformitate cu acordul de bază.

Politica băncii este de a dispune de proprietăți returnate într-o manieră ordonată. Veniturile sunt utilizate pentru a reduce sau a rambursa creanța restantă. În general, Banca nu ocupă proprietăți returnate pentru uz comercial.

Banca utilizează 3 moduri de tranzacționare a bunurilor aflate în posesia sa:

- prin publicarea de reclame în mass-media
- prin licitație, și anume prin contractarea serviciilor pentru organizarea licitațiilor
- prin intermediul companiilor imobiliare

Banca deține gaj la creditele și avansurile acordate clienților în formă de drepturi legale ipotecare asupra proprietății, stocurilor de materiale și echipament, cât și garanții corporative și depozite de numerar. Valoarea justă a gajului plasat ca pierdere individuală la 31 decembrie 2018 estimat la MDL'000 36,807 (31 decembrie 2017: MDL'000 28,315). Valoarea justă a gajului plasat pentru creditele expirate dar pentru care nu s-a calculat provizionul la 31 decembrie 2018 estimat la MDL'000 283,777 (31 decembrie 2017: MDL'000 210,564).

Collateral generally is held over loans and advances to banks, except when securities are held as part of reverse repurchase and securities borrowing activity. Collateral usually is not held against investment securities, and no such collateral was held as of 31 December 2018 and 2017.

Garanții și alte îmbunătățiri ale creditului. Tabelele de pe paginile următoare prezintă expunerea maximă la riscul de credit pe clase de active financiare.

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
ERNST & YOUNG
 Signed: *30/04/2019*
 Date: *30/04/2019*

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.6 Garanții (continuare)

	Expunerea maximă la riscul de credit	Numerar	Actiuni	Garanții persoane terțe	Impobil	Alte	Surplus de garanții	Total garanții	Expunere netă	ECL asociat
<i>(în mii lei moldovenești)</i>										
31 decembrie 2018										
Corporative și IMM	2,644,112	49,572	37,497	477,778	2,133,760	2,056,741	(2,464,429)	2,290,919	353,193	129,772
Consum	1,137,147	2,744	-	-	77,112	10,921	(46,426)	44,350	1,092,797	18,149
Iotecă	792,234	19,213	-	8,788	1,227,842	1,458	(469,907)	787,394	4,840	13,302
PRO și VSB	616,545	3,908	-	37,538	699,904	287,839	(458,229)	570,960	45,585	39,738
Obligațiuni extrabilanțiere	901,069	820	3	6,217	170,693	73,811	(35,304)	216,240	684,829	5,349
Garanții financiare	463,444	9,638	-	13,847	100,518	106,180	(87,666)	142,517	320,927	2,569
Linii de credit	28,835	-	-	9,039	14,911	19,565	(15,038)	28,478	357	158
Total	6,583,386	85,895	37,500	553,207	4,424,740	2,556,515	(3,576,999)	4,080,858	2,502,528	209,037
31 decembrie 2017										
Corporative și IMM	2,547,562	93,471	1,305	396,152	2,199,411	1,872,025	(2,367,470)	2,194,894	352,668	118,456
Consum	949,105	1,531	-	-	82,420	3,303	(50,981)	36,273	912,832	14,050
Iotecă	600,234	21,128	-	-	1,020,281	1,294	(447,346)	595,357	4,877	13,029
PRO și VSB	544,102	7,053	-	37,991	651,888	174,536	(403,304)	468,164	75,938	68,639
Obligațiuni extrabilanțiere	970,489	786	-	3,904	120,515	132,102	(41,571)	215,736	754,753	10,441
Garanții financiare	293,434	9,492	-	14,822	91,386	68,949	(58,582)	126,067	167,367	1,985
Linii de credit	22,268	-	-	2,171	13,449	6,983	(2,127)	20,476	1,792	157
Total	5,927,194	133,461	1,305	455,040	4,179,350	2,259,192	(3,371,381)	3,656,967	2,270,227	226,757

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.1 Riscul de credit (continuare)

27.1.6 Garanții (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă o analiză a valorii juste a garanțiilor deținute pentru expunerile de credit clasificate în Stadiul 3 de risc.

Expunerea maximă la riscul de credit (în mii lei moldovenești)	Numerar	Imobil	Alte	Surplus de garanții	Total garanții	Expunere netă	ECL asociat
31 decembrie 2018							
Corporative și IMM	44,212	115,167	438,896	-509,611	554,063	-	61,714
Consum	4,009	1,381	249	-1,086	1,630	2,379	7,487
Iotecă	7,197	30,538	-	-23,420	30,538	-	9,244
PRO și VSB	8,349	46,918	12,796	-51,554	59,804	-	28,563
Obligațiuni extrabilanțiere	166	-	-	-	-	166	14
Total	63,933	194,004	451,941	(585,671)	646,035	2,545	107,022
31 decembrie 2017							
Corporative și IMM	26,932	84,502	440,332	-497,647	524,833	-	76,695
Consum	2,595	2,389	-	-2,123	2,389	206	6,867
Iotecă	5,153	17,028	-	-11,868	17,028	-	11,225
PRO și VSB	9,450	59,430	12,075	-62,146	71,505	-	62,771
Obligațiuni extrabilanțiere	182	-	-	-	-	182	139
Total	44,312	163,349	452,407	(573,784)	615,755	388	157,697

FOR IDENTIFICATION PURPOSES
Signed: ERNST & YOUNG
Date: 30/10/2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.2 Riscul de lichiditate și gestionarea finanțării

Riscul de lichiditate reprezintă riscul pe care Banca îl va înregistra în caz de dificultate a onorării obligațiilor rezultând din obligațiile financiare.

Gestionarea riscului de lichiditate

Poziția Băncii privind managementul lichidității este de a asigura, în măsura cea mai mare posibilă, că va avea suficientă lichiditate pentru a-și onora obligațiile la scadență, în condiții normale sau de criză, fără a suporta pierderi inacceptabile sau riscând să dăuneze reputației Băncii.

Pe termen scurt lichiditatea este gestionată de către Trezorerie în baza informației primite de la alte entități de afaceri privind profilul lichidității activelor și obligațiilor lor financiare și a detaliilor privind fluxurile viitoare de mijloace bănești ce pot fi obținute din activitatea de afaceri prognozată în viitor. Trezoreria astfel menține un portofoliu al activelor lichide pe termen scurt, compus în mare parte din hârtii de valoare investiționale lichide pe termen scurt, credite și avansuri băncilor și alte facilități interbancare, în scopul asigurării menținerii unei lichidități suficiente a întregii Băncii.

Pe termen mediu și lung lichiditatea este gestionată prin intermediul serviciului de gestionare a activelor și pasivelor care raportează comitetului ALCO privind necesitățile de finanțare viitoare.

Tabelul de mai jos însumează obligațiile Băncii după maturități la 31 decembrie 2018 și 2017, în funcție de perioadele reziduale până la data de rambursare.

	Total	Scadența reziduală mai mică de 1 lună	Scadența reziduală între 1 lună și 1 an	Scadența reziduală între 1 și 5 ani	Scadența reziduală mai mare de 5 ani
(in mii lei moldovenești)					
La 31 decembrie 2018					
Datorii față de bănci și față de clienți	8,287,531	582,042	3,835,300	2,560,733	1,309,456
Datorii emise și alte împrumuturi	923,783	75,717	511,287	334,320	2,459
Total datorii financiare	9,211,314	657,759	4,346,587	2,895,053	1,311,915
La 31 decembrie 2017					
Datorii față de bănci și față de clienți	7,499,451	1,947,806	3,016,467	2,449,266	85,912
Datorii emise și alte împrumuturi	967,016	64,121	445,954	456,941	-
Total datorii financiare	8,466,467	2,011,927	3,462,421	2,906,207	85,912

Signed.....
Date..... 30 / 04 / 2019

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul modificării prețurilor de piață, cum ar fi ratele dobânzilor, prețul acțiunilor, cursurile de schimb valutar și a marjelor creditare care vor afecta Banca sau valoarea instrumentelor sale financiare deținute. Obiectivul managementului riscului de piață este managementul și controlul expunerilor la riscul de piață în limita parametrilor acceptabili, optimizând rezultatul riscului.

La sfârșitul anului 2018 Banca a deținut un portofoliu de tranzacționare de valori mobiliare de stat nesemnificativ (1,2 milioane lei). Acest portofoliu a fost constituit având în vedere cerințele de reglementare impuse de BNM. În trimestrul III, BNM și-a actualizat regulamentul privind plasarea, tranzacționarea și răscumpărarea titlurilor de stat, în cadrul cărora s-au stabilit noi cerințe pentru dealerii primari (banca are licența de dealer primar), inclusiv obligația minimă de cotare / cotație zilnică a statului Titluri de valoare. Obligația de listare zilnică prevede 2 condiții care trebuie respectate:

- listare obligatorie zilnică a valorilor mobiliare de stat cumpărate în ultimele 2 licitații (licitațiile sunt organizate de două ori pe lună pentru titlurile de stat și o dată pe lună pentru obligațiunile de stat cu dobândă fixă și pentru titlurile de stat cu dobândă variabilă);
- portofoliul minim care urmează să fie listat este de 100 K lei (la valoarea noțională/nominală).

Având în vedere valoarea portofoliului și natura instrumentelor financiare, riscul de piață aferent este considerat nesemnificativ.

27.3.1 Riscul ratei dobânzii

Activitatea Băncii este expusă riscului aferent fluctuației ratei dobânzii, ce se exprimă prin faptul că activele și obligațiile purtătoare de dobândă devin scadente sau își modifică valoarea în termene sau sume diferite. Activitățile de gestiune a riscurilor au ca obiectiv optimizarea venitului net aferent dobânzilor, cu condiția ca nivelurile ratei dobânzii cotate pe piață să fie corelate la strategiile de afaceri ale Băncii.

Sensibilitatea asupra venitului net din dobânzi al Băncii este analizată separat pentru rate variabile (ca efect al modificărilor ratei dobânzii pentru active și pasive cu rată variabilă) și ratele fixe (prin reevaluarea activelor financiare cu rată fixă pentru efectele schimbărilor asumate asupra ratelor dobânzilor, bazate pe presupunerea că există modificări paralele în curba de randament). În funcție de evoluția pieței financiare, Banca estimează o fluctuație de +/- 10 puncte de bază pentru activele și pasivele sale și determina impactul acestei fluctuații asupra venitului net din dobânzi.

Pe lângă aceasta, Banca calculează 2 șocuri de rate ale ratelor dobânzilor (NIRUP - non paralele rate dobânzii sus și NIRDW - non paralele rate dobânzii jos) care nu sunt paralele, care reprezintă două scenarii de risc direcțional, cu o creștere / scădere globală a ratelor dobânzii

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Pentru NIRUP / NIRDW calibrarea a fost definită după cum urmează:

- În toate monedele, nivelul propus este un multiplicator aplicat calculului șocurilor de 100 bp.
- Multiplicatorul este definit ca 50% din maximul șocurilor de stres pentru NIRUP și pentru NIRDW observate în oricare dintre monedele grupului SG.

Deci, pentru NIRUP, multiplicatorul este setat la 994bp iar pentru NIRDW multiplicatorul este setat la 338bp.

Pentru fiecare dintre monedele pentru care este definită o limită pentru MBSG: MDL și EUR, nivelul propus este un multiplicator aplicat calculului șocurilor de 100 bp. Multiplicatorul este definit ca fiind maximul șocurilor de stres pentru NIRUP și pentru NIRDW observate pe fiecare dintre aceste valute încadrate.

	Schimbare în baza de puncte	Prag stability pentru profit sau pierdere	Limită stabilită pentru profit sau pierdere	Sensibilitatea profitului sau a pierderii			Sensibilitatea capitalului	31 decembrie 2018
				6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years		
(în mii lei moldovenești)								
MDL	+10	1,171	195	(164)	1,369	6,842	6,446	8,046
EUR	+10	1,952	1,757	294	657	3,921	-	4,872
Other	+10	-	-	52	317	1167	-	1,536
Total		3,904	2,733	182	2,343	11,930	-	14,454
MDL	-10	(8,589)	(9,565)	164	(1,375)	(6,897)	(6,488)	(8,108)
EUR	-10	(3,904)	(4,099)	(294)	(660)	(3,969)	-	(4,923)
Other	-10	-	-	(52)	(317)	(-1181)	-	(1,550)
Total		(11,908)	(12,884)	(182)	(2,352)	(12,047)	-	(14,581)

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	Schimbare în baza de puncte	Sensibilitatea la ratele variabile	Sensibilitatea la ratele fixe 31 decembrie 2017				Total
			0-to 6 months	6 months to 1 year	1 to 5 years	> 5 years	
(în '000 MDL)							
MDL	+100	(8,302)	(2,162)	(2,424)	10,853	49,822	56,089
EUR	+100	(5,490)	(728)	336	(1,144)	23,507	21,971
USD	+100	(4,618)	(288)	(572)	1,320	8,417	8,877
Total		(18,410)	(3,178)	(2,660)	11,029	81,746	86,937
MDL	-100	8,302	2,188	2,464	(11,336)	(53,909)	(60,593)
EUR	-100	5,490	737	(342)	1,207	(26,384)	(24,782)
USD	-100	4,618	291	582	(1,382)	(9,397)	(9,906)
Total		18,410	3,216	2,704	(11,511)	(89,690)	(95,279)

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Tabelul următor prezintă o analiză a expunerii la riscul ratei dobânzii a băncii asupra activelor și pasivelor financiare nu sunt tranzacționate. Activele și datoriile băncii sunt incluse la valoarea contabilă și sunt clasificate pe baza datei anterioare a rambursării contractuale sau a scadenței.

	Valoarea de bilanț	Mai puțin de 3 luni	3 la 12 luni	Între 1 și 5 ani	Mai mare de 5 ani	Fără dobândă
(în mii lei moldovenești)						
La 31 decembrie 2018						
Active						
Numerar și plasamente la Banca Centrală	2,849,558	1,057,013	364,840	651,214	354,155	422,336
Credite și avansuri acordate băncilor	1,675,171	1,116,577	63,541	495,054	-	-
Active financiar la valoarea justă prin contul de profit și pierderi	2,199	1,168	-	-	-	1,031
Credite și avansuri acordate clienților	5,190,037	4,041,903	365,783	751,649	30,702	-
Instrumente de datorie la cost amortizat	1,050,553	695,471	355,082	-	-	-
	10,767,518	6,912,132	1,149,246	1,897,917	384,857	423,367
Datorii						
Datorii față de bănci	1,376	1,376	-	-	-	-
Datorii față de clienți	8,276,951	3,979,503	1,147,045	2,001,101	1,149,301	-
Împrumuturi de la instituții financiare	916,995	900,825	6,550	9,620	-	-
	9,195,322	4,881,704	1,153,595	2,010,721	1,149,301	-
Deficitul total de sensibilitate la dobândă	1,572,196	2,030,428	(4,349)	(112,804)	(764,444)	423,367
Derivat utilizat pentru gestionarea riscurilor	-	-	-	-	-	-
Deficitul total de sensibilitate la dobândă după gestionarea riscului	1,572,196	2,030,428	(4,349)	(112,804)	(764,444)	423,367

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	Valoarea de bilanț	Mai puțin de 3 luni	3 la 12 luni	Între 1 și 5 ani	Mai mare de 5 ani	Fără dobândă
(în mii lei moldovenești))						
La 31 decembrie 2017						
Active						
Numerar și plasamente la Banca Centrală	2,341,539	1,935,045	-	-	-	406,494
Credite și avansuri acordate băncilor	1,771,186	1,058,458	224,253	488,474	-	-
Active financiar la valoarea justă prin contul de profit și pierderi	1,031	-	-	-	-	1,031
Credite și avansuri acordate clienților	4,641,003	1,932,190	1,406,878	1,175,667	126,268	-
Instrumente de datorie la cost amortizat	1,143,937	747,271	394,948	74	1,644	-
	9,898,696	5,672,964	2,026,079	1,664,215	127,912	407,525
Datorii						
Datorii față de bănci	21	21	-	-	-	-
Datorii față de clienți	3,475	3,463	12	-	-	-
Împrumuturi de la instituții financiare	7,487,646	4,288,788	1,012,371	1,447,496	738,990	-
Datorii față de bănci	959,911	942,096	5,755	11,261	800	-
	8,451,053	5,234,368	1,018,138	1,458,757	739,790	-
Deficitul total de sensibilitate la dobândă	1,447,643	438,596	1,007,941	205,458	(611,878)	407,525
Derivat utilizat pentru gestionarea riscurilor	-	-	-	-	-	-
Deficitul total de sensibilitate la dobândă după gestionarea riscului	1,447,643	438,596	1,007,941	205,458	(611,878)	407,525

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.2 Riscul valutar

Începând cu sfârșitul anului 2018, Banca are o depășire a valorii euro și sensibilitatea globală a NPV. Problema principală provine din sensibilitatea pe termen lung a VNB EUR. Aceasta reprezintă rezultatul implementării, la nivelul Societe Generale, a unui nou program pentru conturile la vedere și de economii. Astfel, scadența a crescut de la 48 de luni la 240 de luni, măbind în același timp durata de la 1,62 ani la 3,05 ani. De asemenea, conturile la vedere și de economii sunt considerate la rate fixe în model, deși sunt variabile sau nu sunt bazate pe clauze contractuale, prin care managementul consideră că riscul ratei dobânzii este îndepărtat, datorită capacității băncii de a se adapta atunci când este necesar.

Datorită mediului local, care nu dispune de instrumente disponibile care să permită investiții pe termen lung (peste 5 ani). Aceste modificări au generat o creștere a sensibilității la NPV.

A fost elaborat și validat un plan de acțiune pentru a investi în obligațiuni germane la nivelul Grupului SG, dar implementarea a fost amânată, iar Grupul SG a emis o derogare în această privință. Rezultatele șocurilor la nivelul ratei dobânzii stresate (NIRUP și NIRDW) la 31 decembrie 2018 pot fi analizate după cum urmează:

(in thousands MDL)	MDL	EUR	Total
NIRUP	294,309	24,205	327,515
Prag	(207,315)	6,247	(207,706)
Limita	(302,579)	4,295	(272,321)
NIRDW	(204,849)	(18,761)	(231,197)
Prag	(254,361)	(15,617)	(306,483)
Limita	(286,376)	(16,788)	(305,897)

Banca este expusă riscului valutar prin tranzacțiile cu valută străină față de leul moldovenesc. Există de asemenea un risc bilanțier ca obligațiile monetare nete exprimate în valute străine vor avea o valoare mai mare când vor fi convertite în lei moldovenești ca rezultat al mișcărilor valutare.

Banca își gestionează expunerea la variațiile ratelor de schimb prin modificarea structurii activelor și obligațiilor. Principalele valute străine deținute de Bancă sunt Euro, dolarul SUA, și RUB. Banca efectuează operațiuni atât în valuta locală cât și în valută străină și monitorizează expunerea sa valutară zilnic și își închide pozițiile valutare prin intermediul limitelor individuale stabilite de BNM pentru fiecare valută în parte și pe total. Banca are ca scop să minimizeze expunerea sa la riscul valutar prin menținerea unei poziții valutare deschise la un nivel minim.

Expunerea Băncii la riscul aferent activității de tranzacționare generează câștiguri și pierderi provenite din variația cursului valutar ce sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare. Aceste expuneri cuprind activele și obligațiile monetare ale Băncii ce nu sunt denominate în moneda de măsură utilizată de Bancă.

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.2 Riscul valutar (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată informația privind efectul profitului net înainte de impozitare și efectul în capital din modificările ratelor valutilor străine în raport cu MDL:

	Decalajul valutar	Creșterea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital	Scăderea ratei	Efectul Venit/Pierdere	Efectul in capital
(în mii lei moldovenești)							
31 decembrie 2018							
EUR	(18,129)	+10%	(1,813)	(1,595)	-10%	1,813	1,595
Dolari SUA	(6,408)	+10%	(641)	(564)	-10%	641	564
31 decembrie 2017							
EUR	3,907	+10%	391	344	-10%	(391)	(344)
Dolari SUA	77,014	+10%	7,701	6,777	-10%	(7,701)	(6,777)

Valorile activelor și obligațiilor deținute în MDL și valute străine la 31 decembrie 2018 pot fi analizate după cum urmează:

31 decembrie 2018	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	518,265	164,143	2,133,300	33,850	2,849,558
Credite și avansuri acordate băncilor, net	1,156,273	481,883	-	37,015	1,675,171
Active financiare la cost amortizat	-	-	1,050,553	-	1,050,553
Active financiare la valoarea justa FVPL	-	-	2,199	-	2,199
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,531,561	587,417	3,071,059	-	5,190,037
Alte active	11,689	3,520	23,846	796	39,851
Imobilizări corporale	-	-	142,447	-	142,447
Impozitul amânat activ	-	-	4,151	-	4,151
Imobilizări necorporale	-	-	31,112	-	31,112
Total active	3,217,788	1,236,963	6,458,667	71,661	10,985,079
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală					
Datorii față de bănci	33	-	1,343	-	1,376
Datorii față de clienți	2,620,051	1,007,298	4,614,428	35,174	8,276,951
Împrumuturi de la IFI	569,525	244,837	102,633	-	916,995
Swap-uri EUR/RUB, USD/RUB, USD/RON	-	-	-	36,594	36,594
Alte datorii	58,392	3,909	46,084	110	108,495
Provizioane	-	-	43,389	-	43,389
Total datorii	3,248,001	1,256,044	4,807,877	71,878	9,383,800
Poziția netă la 31 decembrie 2018	(30,213)	(19,081)	1,650,790	(217)	1,601,279

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.3 Riscul de piață (continuare)

27.3.2 Riscul valutar (continuare)

Valorile activelor și obligațiilor deținute în MDL și valute străine la 31 decembrie 2017 pot fi analizate după cum urmează:

31 decembrie 2017	Euro	Dolar SUA	MDL	Alte	Total
(în mii lei moldovenești)					
Active					
Numerar și plasamente la Banca Centrală	446,215	203,549	1,605,072	86,703	2,341,539
Credite și avansuri acordate băncilor	1,131,914	557,123	-	82,149	1,771,186
Instrumente financiare – credite și creanțe	-	-	1,143,937	-	1,143,937
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	-	1,031	-	1,031
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,207,034	612,537	2,821,432	-	4,641,003
Alte active	6,623	4,704	8,228	1,395	20,950
Total active	2,791,786	1,377,913	5,579,700	170,247	9,919,646
Datorii					
Datorii față de Banca Centrală	-	-	21	-	21
Datorii față de bănci	983	972	1,499	-	3,454
Datorii față de clienți	2,221,859	1,071,649	4,115,301	78,837	7,487,646
Împrumuturi de la IFI	563,765	242,054	156,949	-	962,768
Swap-uri EUR/USD, EUR/RUB	14,287	-	-	103,078	117,365
Alte datorii	76,458	3,527	64,146	58	144,189
Total datorii	2,877,352	1,318,202	4,337,916	181,973	8,715,443
Poziția netă la 31 decembrie 2017	(85,566)	59,711	1,241,784	(11,726)	1,204,203

Note Explicative la Situațiile Financiare

27 Gestionarea riscului (continuare)

27.4 Riscul operațional

Riscul operațional este riscul pierderii directe sau indirecte, generat de o serie de cauze asociate cu procesele, personalul, tehnologiile și infrastructura Băncii, dar și de factori externi, cu excepția riscurilor de credit, de piață și de lichiditate, cum sunt factorii generați de prevederile legale și normative și de standardele general acceptate de etică corporativă. Riscurile operaționale sunt generate de toate operațiunile Băncii și constituie un pericol pentru toate entitățile comerciale.

Obiectivul Băncii este gestionarea riscului operațional pentru a echilibra evitarea pierderilor financiare și prejudiciilor aduse reputației Băncii cu eficiența generală a costului și pentru a evita procedurile de control ce limitează inițiativa și creativitatea.

Responsabilitatea primară pentru elaborarea și implementarea controalelor de depistare a riscurilor operaționale este atribuită managerului șef din fiecare unitate comercială. Responsabilitatea este confirmată prin elaborarea unor standarde generale ale Băncii privind gestiunea riscurilor operaționale în următoarele domenii:

- Cerințe privind delimitarea corespunzătoare a funcțiilor, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor
- Cerințe privind verificarea și monitorizarea tranzacțiilor
- Respectarea prevederilor normative și legale
- Documentarea controalelor și procedurilor
- Cerințe privind estimarea periodică a riscurilor operaționale și caracterul adecvat al controalelor și procedurilor de eliminare a riscurilor depistate
- Cerințe privind raportarea pierderilor operaționale și acțiunile de remediere propuse
- Elaborarea planurilor de cheltuieli neprevăzute
- Instruire și dezvoltare profesională
- Standarde etice și comerciale
- Reducerea riscurilor, inclusiv asigurările, în cazul în care se dovedește eficient.

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Gestionarea capitalului

Obiectivele Băncii în gestionarea capitalului constau în protejarea capacității Băncii conform principiului continuității întreprinderii pentru a produce profit acționarilor și beneficii altor părți interesate și pentru a menține o structură optimă de capital pentru a reduce costurile capitalului. În contextul strategiei BNM privind implementarea Basel III în Republica Moldova în ceea ce privește cadrul legislativ european (pachetul CDR IV / CRR), în mai 2018, Banca Națională a Moldovei a aprobat Regulamentul privind fondurile proprii ale băncii și cerințele de capital. Banca Națională a Moldovei solicită fiecărei bănci să mențină un raport între capitalul normativ total și cel al activului ponderat la risc, la minimum 13,75%, din care 3,75% sunt legate de Amortizorul de Conservare a Capitalului, de 1% la Bufferul de risc sistemic și de 0,25% celelalte instituții tampon importante din punct de vedere sistemic.

Pentru a menține sau ajusta structura capitalului, Banca poate ajusta cantitatea dividendelor plătite acționarilor, rentabilitatea capitalului acționarilor, să emită acțiuni noi sau să vândă activele pentru a reduce datoria. Nu au fost modificări în obiective, politici și procese din perioadele precedente.

Suficiența capitalului și capitalul normativ sunt monitorizate de managementul Băncii, tehnici bazate pe îndrumările elaborate de Banca Națională a Moldovei.

31 decembrie 2018

(în mii lei moldovenești)

Fonduri proprii	1,230,905,332
Fonduri proprii de nivel 1	1,230,906,058
Fonduri proprii de nivel 1 de bază	1,230,906,058
Instrumente de capital eligibile drept fonduri proprii de nivel 1 de bază	251,353,859
Instrumente de capital plătite	99,943,940
Din care: Instrumente de capital subscrise de autoritățile publice în situații de urgență	99,943,940
Prime de emisiune	151,409,919
Rezultatul reportat	1,027,748,879
Rezultatul reportat din anii anteriori	940,716,709
Profitul sau pierderea eligibil(ă)	87,032,170
Profit sau pierdere atribuibil(ă) deținătorilor capitalurilor proprii ale întreprinderii-mamă	301,124,776
(-) Partea din profiturile intermediare sau din cele de sfârșit de exercițiu financiar care nu este eligibilă	(214,092,606)
Alte rezerve	150,136,517
Ajustări ale fondurilor proprii de nivel 1 de bază datorate filtrelor prudențiale	(162,922,939)
(-) Diferența pozitivă dintre reducerile pentru pierderi la active și angajamente condiționale și mărimea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor și a provizioanelor pentru pierderi	(162,922,939)
(-) Fondul comercial	(31,112,389)
(-) Fondul comercial contabilizat drept imobilizări necorporale	(31,112,389)
(-) Creanțe privind impozitul amânat care se bazează pe profitabilitatea viitoare și nu decurg din diferențele temporare din care se deduc datoriile asociate privind impozitul amânat	(4,297,869)
FONDURI PROPRII DE NIVEL 2	(726)
(-) Instrumente de fonduri proprii de nivel 2 ale entităților din sectorul financiar în care banca nu deține o investiție semnificativă	(726)
Suficiența capitalului	21,54%

Note Explicative la Situațiile Financiare

28 Gestionarea Capitalului (continuare)

Banca Națională a Moldovei impune ca fiecare Banca sa mențină un nivel minim al capitalului normativ total la 31 decembrie 2017 (MDL'000 200,000), și menține a rata a capitalului normativ total la activele ponderate la risc de 16%.

In timpul anilor trecuți, Banca a îndeplinit pe deplin toate condițiile impuse cu privire la capitalul normativ total.

	31 decembrie 2017
(mii MDL)	
Capitalul de gradul I	1,309,931
Acțiuni ordinare	99,944
Acțiuni preferențiale necumulative, emise cu termen nelimitat	-
Surplus de capital	151,410
Profitul nedistribuit și rezervele formate din profit	1,268,059
Mărimea calculată dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale	174,640
Imobilizări necorporale nete	34,842
Capitalul de gradul II	-
Acțiuni preferențiale cumulative și parțial cumulative cu scadența nefixată	-
Surplusul de capital atribuit acțiunilor preferențiale cumulative și parțial cumulative	-
Datorii subordonate cu scadență nefixată	-
Datorii subordonate cu scadență și acțiuni preferențiale cu termen limitat	-
Reevaluarea valorilor mobiliare ale unor emitenți	-
Mărimea capitalului de gradul II care depășește mărimea capitalului de gradul I	-
Total capital de gradul I și capital de gradul II	1,309,931
Cotele de participare în capitalul altor bănci	1
Capitalul normativ total	1,309,930
Suficiența capitalului	25,55%

Note Explicative la Situațiile Financiare

29 Numerar și echivalente de numerar

	Nota	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
(în mii lei moldovenești)			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	12	425,245	284,791
Credite și avansuri acordate băncilor, net	13	1,677,507	1,771,186
Instrumente de datorie la cost amortizat	15	470,317	-
Active financiare – credite și creanțe	15	-	630,628
		425,245	284,791

Plasamentele la Banca Centrală care reprezintă rezervele obligatorii nu sunt disponibile pentru finanțarea operațiunilor zilnice ale Băncii, de aceea acestea sunt excluse din categoria numerarului și echivalentelor de numerar. Acesta include soldul conturilor curente în relațiile cu banca centrală prezentate în nota 11 în valoare de MDL'000 1,892,774 redus de nivelul rezervelor obligatorii deținute în MDL (MDL'000 1,667,527).

Investițiile financiare - credite și creanțe sunt certificatele BNM și reprezintă investițiile pe termen scurt, scadente până la două săptămâni, și sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii.

30 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență

În tabelul de mai jos este prezentată analiza activelor și datoriilor din punct de vedere al termenului așteptat de recuperare sau decontare al acestora.

31 decembrie 2018	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
(în mii lei moldovenești)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,404,095	1,445,463	2,849,558
Credite și avansuri acordate băncilor, net	1,519,001	156,170	1,675,171
Active financiare la cost amortizat	952,561	97,993	1,050,553
Active financiare la valoarea justă FVPL	2,199	-	2,199
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,638,146	3,551,891	5,190,037
Alte active	39,851	-	39,851
Imobilizări corporale	51,755	90,692	142,447
Impozitul amânat activ	4,151	-	4,151
Imobilizări necorporale	23,933	7,179	31,112
Total active	5,635,692	5,349,388	10,985,079
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	-	-	-
Datorii față de bănci	1,376	-	1,376
Datorii față de clienți	4,406,764	3,870,187	8,276,951
Împrumuturi de la IFI	580,216	336,778	916,995
Alte datorii	109,272	-	109,272
Provizioane	43,389	-	43,389
Total datorii	5,141,017	4,206,965	9,347,983
Net	1,323,683	13,140	1,336,823

Note Explicative la Situațiile Financiare

30 Analiza activelor și datoriilor pe termene de scadență (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă activele și pasivele, analizate în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

31 decembrie 2017	Până la 12 luni	Mai mult de 12 luni	Total
(în mii lei moldovenești)			
Active			
Numerar și plasamente la Banca Centrală	1,684,402	657,137	2,341,539
Credite și avansuri acordate băncilor	1,607,907	163,279	1,771,186
Active financiare - păstrate până la scadență	1,143,937	-	1,143,937
Active financiare – disponibile pentru vânzare	-	1,031	1,031
Credite și avansuri acordate clienților, net	2,457,193	2,183,810	4,641,003
Alte active	33,348	-	33,348
Total active	6,926,787	3,005,257	9,932,044
Datorii			
Datorii față de Banca Centrală	21	-	21
Datorii față de bănci	3,454	-	3,454
Datorii față de clienți	4,952,470	2,535,176	7,487,646
Împrumuturi de la IFI	502,970	456,941	959,911
Alte datorii	144,189	-	144,189
Total datorii	5,603,104	2,992,117	8,595,221
Net	1,323,683	13,140	1,336,823

Note Explicative la Situațiile Financiare

31 Tranzacțiile cu părțile legate (continuare)

	Total 2017	SG	BRD GSG	EBRD	Key manage- ment	Other
(în mii lei moldovenești)						
Articole ale bilanțului la 31 decembrie 2017						
Credite și avansuri acordate băncilor						
Credite și avansuri acordate clienților, net	1,759,880	1,739,084	5,597	-	-	15,199
Alte active (Nota 17)	17,913	-	-	-	1,596	16,317
	337	331	-	-	-	6
Datorii față de bănci						
Datorii față de clienți	1,498	-	918	580	-	-
Împrumuturi (Nota 20)	26,098	-	-	76	1,881	24,141
Alte datorii	219,358	(61)	-	219,419	-	-
*Dinre care sporiri	36,026	32,981	2,932	111	-	2
	35,612	32,631	2,870	111	-	-
Articole ale raportului privind rezultatele financiare anul 2017						
Venituri din dobânzi						
Cheltuieli aferente dobânzilor	6,281	5,039	-	-	136	1,106
Costurile privind personalul	14,409	4,150	11	9,440	56	752
Alte cheltuieli neaferele dobânzilor	30,383	-	-	-	11,110	19,273
*Dintre care comisioanele din transferuri interbancare	22,380	9,508	11,328	178	850	516
(în mii lei moldovenești)	10,182	9,517	134	178	-	353
Articole extra-bilanțiere						
Garanția liniei de credit de la EIB (Nota 20)	408,198	-	-	-	-	408,198
Contra-garanție	760,890	209,615	12,312	510,248	174	28,541

32 Evenimente ulterioare datei de raportare

La data de 5 februarie 2019 a fost semnat un contract de cumpărare de acțiuni între Societe Generale (Vânzător) și OTP Bank (Cumpărător), prin care Cumpărătorul și-a exprimat interesul de a achiziționa Acțiuni SG (67,85003%), acțiuni ale BERD (8,84151) achiziționate de către Vânzător înainte de închidere și acțiuni BRD (20%). Finalizarea cumpărării și vânzării acțiunilor (închiderea) este condiționată de îndeplinirea sau de renunțarea la condițiile suspensive indicate în Acordul de vânzare a acțiunilor.

